

§ 12 MILJØGODKENDELSE
af svinebedrift
Rejsby 9, 6261 Bredebro

TØNDER KOMMUNE

Registreringsblad

Titel: § 12 miljøgodkendelse af svinebedrift Rejsby 9, 6261 Bredebro

Dato for ikrafttrædelse: 28.12.2009

Bedriftens navn: Rejsbygård

CVR-nr: 18032007

CHR-nr: 49459

Ejendomsnummer: 5500000842

Matr. nr. matr. nr. 294, 280, 263, 638, 640, 639 og 12 Østerende-Ballum, Ballum samt matr. nr. 251, 250, 8, 253, 249 og 252 Rejsby-Ballum, Ballum.

Adresse: Rejsby 9, 6261 Bredebro

Bedrifts ejer og Ansøger: Jens Jensen Lund

Konsulent: Ulla Refshammer Pallesen, LandboSyd, Peberlyk 2, 6200 Aabenraa, tlf. 7436 5043, e-mail: urp@landbosyd.dk

Tilsynsmyndighed: Tønder Kommune

Rådgiver: Orbicon, Martin Pedersen, KS Lotte Weesgaard

Kontrolleret af: Dorte Fabrin

Ikke-teknisk resumé

Jens Jensen Lund har søgt Tønder Kommune om tilladelse til udvidelse af den eksisterende produktion på bedriften, Rejsby 9, 6261 Bredebro.

Brdr. Lund, Ballum A/S har søgt Tønder Kommune om tilladelse til udvidelse af den eksisterende produktion på bedriften, Rejsby 9, 6261 Bredebro.

Ansøgningen vedrører udvidelse af produktionen fra 17.000 stk. smågrise (til 30 kg) og 5.500 stk. slagtesvin (30-100 kg), svarende til 248,78 DE til en produktion af 16.200 stk. smågrise (7,2 – 30 kg) og 11.400 stk. slagtesvin (30- 110 kg) svarende til 463,92 DE. Udvidelsen foregår i eksisterende bygninger der ønskes ombygget fra fuldspaltegulv til delvist fast gulv. I et staldafsnit ønskes luften fra afkast ledt gennem biologisk luftvasker til reduktion af lugt og ammoniak. Der etableres ny gyllebeholder med overdækning.

Ejendommen indgår i selskabet Brdr. Lund Ballum A/S hvor i der ikke ejes jord. Jorden drives i selskabet Lund I/S, hvormed der indgået en aftale om udbringning af alt gylle fra bl.a. ejendommen Rejsbyvej 9. Der er sideløbende med denne godkendelse meddelt godkendelse efter § 16 i Husdyrloven til alle arealer i Lund I/S.

Ammoniakkrav og lugtkrav er opfyldt. Arealrelaterede krav er behandlet i § 16 godkendelserne.

Ejendommen er beliggende Ved Rejsby-Ballum i det åbne land ca. 2.600 meter syd for Bådsbøl-Ballum, som er den nærmeste byzone i området.

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Tønder Kommune en § 12 godkendelse til ejendommen på en række anførte vilkår.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indledning	4
Klagevejledning og offentliggørelse	6
Generelle vilkår	8
Drift og indretning	8
Årsproduktion	9
Vilkår for anlæg	10
Staldinventar- og drift	10
Ammoniakreducerende miljøteknologi	10
Lugt	11
Gødnings-opbevaring	11
Gyllehåndtering	12
Transport	12
Spildevand m.v.	12
Uheld og driftsforstyrrelser	13
Støj	13
Skadedyr	13
Støv	14
Lys	14
Oplag af olie og kemikalier	14
Affald	14
Vilkår for udbringningsarealer	16
Udbringning	16
Tønder Kommunes samlede vurdering	17
Undersøgte alternativer	17
Varetagelse af hensyn til landskab	17
Naboer – placering, – lugt-, støj-, flue- og lysgener m.v.	18
BAT – bedste tilgængelige teknik	21
Uheld og driftsforstyrrelser	23
Jord	23
Grundvand	24
Overfladevand	24
Natur - Ammoniakfordampning	25
Miljøteknisk beskrivelse	30
Oplysninger om ansøger og ejerforhold	30
Oplysninger om ejendommens placering	31
Oplysninger om ejendommens placering	31
Landskabelige hensyn	32
Husdyrgødning	34
Gødningsopbevaringsanlæg	34
Foder	36
Harmoniregler	37
Bedriftens indretning og drift	38
Ressourceforbrug	44
Transport	45
Støj	45
Skadedyr	46
Affald	46
Farligt affald samt olie og kemikalier	46
Døde dyr	47
Spildevand	47
Bilag 1: Oversigtsplan over og afløbsforhold for ejendom	48
Bilag 2: Areal – Bruttoarealkort og transportveje	50
Bilag 3: Gyllebeholder – Område for etablering af barrierer	54
Bilag 4: Anlæg - Beskyttede naturtyper (§§ 3- og 7-områder)	55
Bilag 5: Anlæg – Internationale naturbeskyttelsesområder	56
Bilag 6: Oversigt over aftalearealer – Godkendt efter § 16 i Husdyrloven	57
Bilag 7: Areal - Beskyttede naturtyper (§§ 3- og 7-områder)	58
Bilag 8: Areal -Internationale naturbeskyttelsesområder	59
Bilag 9: Areal – Vandløb og terrænhældning	60
Bilag 10: Luftvasker – Beskrivelse og placering af anlæg	61
Bilag 11: Luftvasker – Produktblad og estimat fra SKOV A/S	62

Indledning

Jens Jensen Lund har ansøgt om en § 12 godkendelse jf. Husdyrloven¹ af bedriften beliggende på adressen, Rejsby 9, 6261 Bredebro.

Der ansøges om en driftmæssig udvidelse af eksisterende besætning fra nuværende dyrehold svarende til 248,78 DE fordelt på 17.000 smågrise (til 30 kg) og 5.500 slagtesvin (30-100 kg) til et dyrehold svarende til 463,92 DE fordelt på 16.200 smågrise (7,2-30 kg) og 11.400 slagtesvin (30-110 kg).

Miljøgodkendelsen udarbejdes af Tønder Kommune med bistand fra Orbicon.

Bedriften er ikke tidligere miljøgodkendt af Tønder Kommune, men ud fra tidligere miljøtilsyn på bedriften er husdyrholdet vurderet af kommunen til at skulle udgøre 17.000 smågrise (30 kg) og 5.500 slagtesvin (30-100 kg) svarende til 248,78 DE i nudrift.

Løsevejledning

Godkendelsen er opbygget, så vilkår står først sammen med konklusionerne fra den samlede vurdering, derefter følger Tønder Kommunes samlede vurdering samt en miljøteknisk beskrivelse (ansøgers beskrivelse af projektet) af det ansøgte projekt.

Sagens bilag

Følgende oplysninger er indgået i behandling af sagen:

- Ansøgning skema nr. 6657 af 04-02-2009 version 2 (genberegnet den 17-07-2009) med bilag.
- Supplerende oplysninger af 01-05-2009 (placering af gyllebeholder), 19-03-2009 (justering af faktuelle oplysninger i ansøgningen, bl.a. BAT staldanlæg m.v.), 09-03-2009 (biologisk luftvasker, beregninger på renseeffekt) 13-08-2009 (justering af renseeffekt for biologisk luftvasker fra 85 % til 20 % i forhold til virkemiddel).

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til reglerne i Husdyrloven med tilhørende bekendtgørelse² samt Skov- og Naturstyrelsens vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Derudover er der foretaget en vurdering af ansøgningen jf. reglerne i Habitatbekendtgørelsen³. Jf. denne skal kommunen før der træffes afgørelse til et husdyrbrug, foretage en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Det ansøgte projekt omhandler en husdyrproduktion for mere end 210 DE slagtesvin (§ 12-ansøgning) og på den baggrund skal ansøgningsmaterialet i henhold til Husdyrbrugloven § 55 offentliggøres således, at offentligheden får lejlighed til at se materiale for det ansøgte projekt og udtale sig herom. Det ansøgte projekt er omfattet af § 12.

Ansøgningsmateriale er offentliggjort den 26-05-2009 i Digeposten.

Udkast til miljøgodkendelse har været i nabo/partshøring fra d. 05.11.2009 til den 17.12.2009. Udkastet har været fremsendt til ejer samt kommunens vurdering af parter "enhver med væsentlig individuel interesse" (ses på nedenstående partshøringsliste).

Endvidere skal virksomheden og kommunen i forbindelse med godkendelse foretage en vurdering af virksomhedens teknologi i forhold til det, som beskrives som "Bedst Tilgængelige Teknologi" (jf. BAT-notat/BREF-dokument for svine- og fjerkræbrug).

Husdyrlovens beskyttelsesniveau, afskæringskriterier

Godkendelsen er vurderet i henhold til Husdyrlovens og Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveauer, afskæringskriterier samt i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen⁴, Skov- og Naturstyrelsens vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug samt Habitatbekendtgørelsen⁵.

Husdyrloven beskriver 4 beskyttelsesniveauer eller afskæringskriterier, nemlig:

1. Ammoniak
  - Det generelle ammoniakkrav
  - Det individuelle ammoniakkrav - Maksimal merbelastning af særlige naturområder (§ 7)

Det generelle ammoniakkrav er opfyldt, ved biologisk

¹ Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20/12/2006

² Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 294 af 31/3/2009

³ Bekendtgørelse nr 408 af 01/05/2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter
⁴ Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 1695 af 19/12/2006

⁵ Bekendtgørelse nr. 408 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter af 1. maj 2007.

luftrenser i staldanlæg samt fast overdækning af ny gyllebeholder.

Det individuelle ammoniakkrav er overholdt, nærmeste § 7 ligger længere væk end 1.000 meter fra ejendommen.

2. Lugt

- Nabo
- Samlet bebyggelse
- Byzone

Nærmeste nabo er beliggende ca. 122 meter fra det ansøgte projekt (vægtet gennemsnitsafstand) og lugt-geneafstanden er beregnet til ca. 157 meter. Genekriteriet er overholdt, da korrigeret geneafstand i nudrift (ca. 157 meter) er kortere end geneafstanden i nudrift (ca. 157 meter) og vægtet gennemsnitsafstand er længere end 50 % af korrigeret geneafstand.

Nærmeste samlet bebyggelse er beliggende ca. 232 meter fra det ansøgte projekt (vægtet gennemsnitsafstand) og lugt-geneafstanden er beregnet til ca. 358 meter. Genekriteriet er overholdt, da korrigeret geneafstand (ca. 394 meter) er kortere end geneafstanden i nudrift (ca. 505 meter) og vægtet gennemsnitsafstand er længere end 50 % af korrigeret geneafstand. Nærmeste byzone er beliggende ca. 2.578 meter fra det ansøgte projekt og lugt-geneafstanden er beregnet til ca. 497 meter. Genekriteriet er overholdt, da der ikke er beliggende byzone inden for 1,2 gange geneafstanden.

3. Fosfor

- Natura 2000 områder overbelastet med fosfor
- Lavbund
- Lerjord

Den producerede husdyrgødning for det ansøgte projekt afsættes via gylleaftale til aftalearealer. De af aftalearealerne, der er beliggende i følsomme områder er godkendt via ansøgning i henhold til § 16 i Husdyrloven.

4. Nitrat

- Overfladevand
- Grundvand

Den producerede husdyrgødning for det ansøgte projekt afsættes via gylleaftale til aftalearealer. De af aftalearealerne, der er beliggende i følsomme områder er godkendt via ansøgning i henhold til § 16 i Husdyrloven.

Meddelelse om godkendelse

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Tønder Kommune hermed godkendelse til ovennævnte bedrift på nedenstående vilkår. Det er endvidere Tønder Kommunes samlede vurdering, at miljøgodkendelsen, med de pågældende vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, **ikke** vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må **ikke** ske udvidelse eller ændring i dyreholdet, herunder stalde, gød-

ningsopbevaringsanlæg, aftalearealer og lignende, før ændringen er anmeldt og godkendt af tilsynsmyndigheden.

Godkendelsen omfatter udelukkende ejendommens erhvervsdel og forholdet til husdyrbrugslovgivningen. Godkendelser/tilladelser i forhold til anden lovgivning (f.eks. Byggesloven, Planloven, m.v. samt afledning af spildevand og overfladevand efter Miljøloven) skal søges separat og der skal bl.a. indhentes byggemeddelelse inden evt. byggeri må igangsættes.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Hvis den meddelte miljøgodkendelse ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år betragtes det som kontinuitetsbrud. Så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af miljøgodkendelsen. Det er ikke hensigten at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Godkendelsen skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2017.

Klagevejledning og offentliggørelse

Afgørelsen, der alene vedrører forholdene i henhold til Husdyrloven, kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. inden den **26.01.2010** påklages til Miljøklagenævnet.

Klageberettiget er ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 84-87. Godkendelsen er offentliggjort ved annonce i Digeposten den 28.12.2009.

Godkendelsen kan påklages i overensstemmelse med reglerne i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7.

Eventuel klage stiles til Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men indsendes skriftligt til Tønder Kommune, Miljø og Natur, Rådhusstræde 2, 6240 Løgumkloster eller pr. mail til toender@toender.dk, som videresender klagen med sagens akter.

Klagen skal være modtaget af Tønder Kommune senest ved kontortids ophør tirsdag den **26.01.2010**.

En eventuel klage har ikke opsættende virkning, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, hvorfor godkendelsen på eget ansvar kan udnyttes før klagefristen er udløbet i henhold til Husdyrlovens § 81, stk. 1. Undtaget fra dette er dog hvis miljøgodkendelsen indeholder vilkår angående § 27 stk. 1 nr. 3, og stk. 2 (vilkår vedrørende landskabelige forhold samt vilkår om etablering af gyllebeholder udenfor bygningsfeltet), hvilket er i henhold til Husdyrlovens § 81, stk. 3.

Såfremt afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger.

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene, jf. Husdyrlovens § 90. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

Med venlig hilsen

Dorte Fabrin
Miljømedarbejder

Udkast til afgørelse er fremsendt til kommentering inden meddelelse af godkendelsen til følgende (partshøring):

- Ejer
- Naboer, (fundet ud fra beregning af konsekvensområde for det ansøgte dyrehold på ejendommen, konsekvensområde er beregnet til 618 meter)
- Ejere af aftalearealer
- Konsulent

Orienteret om meddelelse af denne godkendelse er:

- Ejer: Jens Jensen Lund, Rejsby 9, Ballum, 6261 Bredebro
- Miljøministeren: Miljøcenter Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe. E-post: post@rib.mim.dk
- Statsforvaltningen Syddanmark, Embedslægeinstitutionen, Storetorv 10, 6200 Aabenraa. E-post: syddanmark@statsforvaltning.dk
- Enhver med væsentlig individuel interesse. (de hørte parter er nævnte i afsnittet "høring" ovenfor)
- Ferskvandsfiskeriforeningen, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Lokalfdeling Tønder, Søren Eller, Leosallé 26, 6270 Tønder, E-post: soeren@eller.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Lokalfdeling Sønderjylland v/Martin Iversen, Sottrupskov 10, 6400 Sønderborg. E-post: toender@dof.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/Miljøkoordinator Morten Ringive, Sandbjergvej 1, 6400 Sønderborg. E-post: mri@fleggaard.dk
- Friluftsrådet v/Svend Kristiansen, Østerbyvej 32, 6280 Højer. E-post: fr@friluftsradet.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, E-post: dn@dn.dk.
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle, E-post: jkt@sportsfiskerforbundet.dk.
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, E-post: husdyr@ecocouncil.dk.
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. E-post: natur@dof.dk
-

Andre:

Konsulent Ulla Refshammer Pallesen, LandboSyd, E-post: urp@landbosyd.dk

Generelle vilkår

Drift og indretning

1. Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Rejsby 9, 6261 Bredebro tilknyttet husdyrproduktionen vedrørende CHR nr. 49459 og CVR nr. 18032007.
2. Vilkårene i denne godkendelse skal, hvis andet ikke er anført, være opfyldt fra den dato, hvor godkendelsen træder i kraft. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år efter godkendelsens meddelelse.
3. Bedriften skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for denne godkendelse, samt med de ændringer der eventuelt måtte fremgå af godkendelsens vilkår.
4. Ny gyllebeholder skal etableres med fast overdækning.
5. Der skal etableres vold omkring ny og eksisterende gyllebeholder. Volden skal kunne tilbageholde en mængde gylle svarende til volumen over terræn for den største af beholderne.
6. Ny gyllebeholder skal etableres inden for området skitseret på bilag 3 og gammelt forløb af vandløb inden for volden skal afproppes.
7. Den der er ansvarlig for driften skal underrette kommunen før landbruget foretager følgende:
  - Ejerskifte af virksomhed.
  - Hel eller delvis udskiftning af driftsherre.
  - Indstilling af driften for en længere periode, men dog mindre end 3 år.
8. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøgodkendelsen på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med relevante vilkår.
9. Ved bedriftens ophør, skal der udføres følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger:
  - Alle anlæg skal tømmes og rengøres for husdyrgødning, der bortskaffes efter gældende regler.
  - Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til affaldsregulativerne.
  - Gyllebeholdere der ikke længere anvendes, skal rengøres.

Miljøteknisk vurdering

- Drift og indretning

Det forudsættes at bedriften indrettes og drives i overensstemmelse med det i sagen forelagte. Oversigt over indretning fremgår af bilag 1 og arealoversigt over aftalearealer fremgår af bilag 2.

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra denne afgørelses meddelelse. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug og der er indsat et dyrehold svarende til den ansøgte produktion. Der er meddelt godkendelse til 5 år i forhold til de normale 2 år pga. produktionen løbende vil blive optimeret, så der efter 5 år kan produceres 4,7 hold slagtesvin pr. år.

Ombygning af fuldspaltegulv til delvist fast- og spaltegulv, etablering af biologisk luftretningsanlæg, gyllebeholder, gyllebarrierer (vold) og afpropning af omlagt vandløbsstrækning skal være udført inden dyreholdet opbygges.

Gyllebeholderne er etableret/etableres inden for 100 meter til vandløb og tæt på omlagt strækning af vandløbet med skræntede terræn mod vandløbet. På den baggrund skal der etableres vold omkring eksisterende og nyetableret gyllebeholder og den omlagte strækning af vandløbet proppes til inden for volden. Gyllebeholderne vil være afskærmet af bygninger og beplantning.

Ny gyllebeholder etableres med fast overdækning grundet den etableres inden for 300 meter til nabobeboelse.

Tønder Kommune vurderer, at bedriften fortsat vil fremstå som en driftsmæssig enhed efter etableringen af ny gyllebeholder, der kræves således ikke tilladelse efter § 22 i husdyrloven (dvs. tilladelse til byggeri uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer).

Det er Tønder Kommunes vurdering, at placeringen af den nye gyllebeholder ikke vil komme til at genere udsynet for de nærmeste naboer. Denne vurdering bunder i, at udsynet ikke ændres væsentligt for naboen mod henholdsvis nord og øst for ejendommen.

Det er Tønder Kommunes vurdering, at de stillede vilkår ved bedriftens ophør, er tilstrækkelige i forhold til at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende miljømæssig stand herunder hensyn til varetagelse af landskabelige hensyn.

Årsproduktion

10. Bedriften tillades drevet med en årsproduktion svarende til maksimalt 463,92 DE bestående af:
  - 11.400 slagtesvin, 30-110 kg (2.424 stipladser).
  - 16.200 smågrise, 7,2-30 kg (2.160 stipladser).
11. Dyreholdet på ejendommen skal placeres i stalde og med vægtintervaller og stipladser som angivet i skema under afsnit Bedriftens indretning og drift i Miljøteknisk beskrivelse.
12. Det maksimalt tilladte antal dyr på stald fordelt på slagtesvin og smågrise i henhold til vilkår 10 er 4.584 stk. af gangen.
13. Almindelige sæsonudsving samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres, det samme gør dyreholdets størrelse som følge af tilpasninger pga. ændrede vægtintervaller så længe både det maksimale antal DE og geneafstanden for lugt ikke forøges.
14. Bedriften skal underrette tilsynsmyndigheden således:
  - Når besætningen er nået op på 463,92 DE.
  - Besætningens/produktionens størrelse den 28.12.2014.
15. I forbindelse med afholdelse af de regelmæssige tilsyn skal afregning fra slagteriet for hele den animalske produktion, dækkende de sidste 3 års produktion, ligge til rådighed for tilsynsmyndigheden. Afregningen skal kunne dokumentere antallet af slagtede svin de pågældende år. Derudover skal slagtesvinenes gennemsnitlige levende vægt fremgå af afregningen.

- Årsproduktion

Det er antallet af dyr, der angiver den tilladelige produktions størrelse. De angivne dyreenheder (DE) er opgivet i henhold til den ved godkendelsestidspunktet gældende Husdyrgødningsbekendtgørelses⁶ definitioner.

Jævnfør vilkår 2 bortfalder den del af godkendelsen, som ikke er udnyttet inden for 5 år. Derfor er der indsat et vilkår om egenkontrol, der skal sikre, at husdyrholdet er indsat inden udløbet af den fastsatte periode. Det er således ikke tilstrækkeligt, at en opbygning er påbegyndt.

Tønder Kommune vurderer, at der med rimelighed kan reguleres i antal producerede slagtesvin, idet en normal slagtesvineproduktion kræver en vis fleksibilitet med hensyn til slagtevægt. Det er dog forudsat, at det samlede antal DE eller geneafstanden for lugt ikke forøges, da dette kræver godkendelse. Antallet af DE beregnes efter den til enhver tid gældende definition. Ligeledes må antallet af antal stipladser ikke overskrides.

Reguleringen er mulig at styre, idet slagtevægt fremgår af slagterifregninger eller planårsopgørelser fra slagteri.

⁶ Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 1695 af 19/12/2006

Vilkår for anlæg

Staldinventar- og drift

16. Der skal være overbrusningsanlæg, hvor staldluften tilføres forstøvet vand i samtlige stalde.
17. Ventilationsanlæg skal udføres således, at der ikke opstår væsentlige lugt- eller støjgener. Staldventilatorer skal renholdes og justeres jævnlige efter producentens anvisninger.
18. Ved blanding af sprøjtemidler kan vand tilledes sprøjtebeholderen direkte fra vandforsyningen via en kontraventil, hvis der benyttes en sprøjtecomputer eller et vandur, der automatisk styrer vandmængden ved fyldning af sprøjten. Påfyldning kan også ske fra en separat vandtank.
19. Bedriften skal, i forbindelse med de regelmæssige tilsyn, redegøre for hvad der er indført af renere teknologi siden sidst samt i hvilket omfang der er sket substitution af råvarer og hjælpestoffer til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.

Ammoniakreducerende miljøteknologi

20. Staldsektionerne (1.1.1-1.1.3 og 1.1.10-1.1.12) for slagtesvin skal etableres med delvist spaltegulv (minimum 1/3 fast gulv) svarende til BAT-byggeblad nr. 106.04-52.
21. Al staldluften fra smågrisestaldsektionerne (1.1.4 – 1.1.9) og slagtesvinestaldsektionerne (1.1.1 – 1.1.3 samt 1.1.10 – 1.1.12) skal renses via biologiskluftvasker. Luftvaskeren skal have en renseseffekt på minimum 20 % for ammoniak, jf. bilag 11 for beregning.
22. Den biologiske luftvasker skal etableres med 6 filtre/biomoduler til en lufthastighed på minimum 20.000 m³/t for hvert filter for staldsektionerne med smågrise og 6 filtre/biomoduler til en lufthastighed på minimum 40.000 m³/t for hvert filter for staldsektionerne med slagtesvin. Jf. skitseret specifikationer på bilag 10.
23. Ved etablering af andet luftrensningssystem end det anlæg skitseret og beregnet på bilag 10 og 11, skal der fremsendes nye beregninger og skitsering af anlægget til Tønder Kommune og anlægget skal være godkendt af Kommunen inden det etableres.
24. Det brugte vand fra det biologiske luftvaskerianlæg skal ledes direkte til gyllebeholder.
25. Den etablerede luftvasker skal være i drift året rundt (8760 timer).
26. Den biologiske luftvasker skal drives og vedligeholdes jf. fabrikantens vejledning.
27. Der skal være en stabil ledningsevne (konduktivitet). Udskrifter af ledningsevnen fra datastyringsenheden på luftvaskerne skal indsættes i logbogen (grafer en gang pr. år, udskrifter fra datastyringsenheden på luftvaskerne).
28. Der skal føres logbog over vandudskiftningen i luftvaskerne

Miljøteknisk vurdering

- Staldinventar- og drift

Det anbefales at overbruse i 2-4 minutter én gang i timen i slagtesvinestalde med lavtryksanlæg ved staldtemperaturer under 22°C, mens der ved staldtemperatur over 22°C anbefales overbrusning i 4-6 minutter hver halve time. Der er stillet vilkår til overbrusning, idet overbrusning, udover det dyreetiske aspekt, er vurderet at have en gavnlig miljøeffekt – f.eks. ifht. minimering af støv- og lugtgener.

Ved påfyldning af vand i forbindelse med brug af sprøjtemidler skal der drages omsorg for, at der ikke er mulighed for "tilbagesug". Der må derfor aldrig tages vand direkte fra en brønd / boring, et vandløb eller en sø. Det kan tillades, at der tages vand fra hydrant (markvanding), hvis påfyldningsslangen er forsynet med kontraventil.

- Ammoniakreducerende miljøteknologi

Kravet om 25 % reduktion (beregningsgrundlag 2009) af ammoniak tab (NH₃ tab) fra stald og lager opfyldes ved at etablere delvist spaltegulv, fast overdækning på ny gyllebeholder og biologisk luftvasker.

I henhold til den fremsendte dokumentation på effekten af luftvaskeren er der beregnet en større reduktionsprocent for reduktionen af ammoniak end de 20 %, der er anvendt i ansøgningen og beregningen i IT-ansøgningssystemet.

(grafer en gang pr. år).

29. Det skal indføres i driftsjournalen, hvornår der er foretaget vedligehold af de biologiske luftvaskere og hvad der evt. er foretaget for at rette fejl og mangler.

Fodring

30. Der skal i fodringen af husdyrholdet benyttes fasefodring.
31. Fodereffektiviteten skal løbende forbedre, således at der til enhver tid anvendes de bedst muligt foderblandinger til begrænsning af N og P fra husdyrholdet. Foderblandingerne skal som udgangspunkt sammensættes i henhold til de vejledende niveauer på råprotein i BAT-foder (BREF-dokument) til svin, jf. skema under afsnittet Foder i Miljøteknisk beskrivelse.
32. I forbindelse med tilsyn skal der redegøres for hvilke foder tiltag der er sket på bedriften siden sidste tilsyn, herunder anvendelse af bedst muligt foderblandinger samt fodringsstrategi.

Lugt

33. Bedriften skal drives og renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt for det omgivende miljø.
34. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere lugtgener for omboende end forventet, skal bedriften få taget lugtprøver og/eller lade udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af generne, som godkendes af kommunen og derefter gennemføre denne. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af husdyrbruget.
35. Der skal etableres biologiskluftvasker med en renseeffekt på minimum 30 % for lugt og al staldluften fra samtlige staldsektioner for slagtesvin og smågrise skal ledes igennem luftvaskerne inden det føres videre til afkast. Jf. skitseret specifikation på bilag 10. Hvis der anvendes andet anlæg end beskrevet ovenover, så skal der fremsendes dokumentation omkring renseeffekt til Tønder Kommune og anlægget må først etableres, når Kommunen har vurderet og godkendt anlægget.

Gødnings-opbevaring

36. Der skal altid være en opbevaringskapacitet for fast og flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder til rådighed på ejendommen.
37. Beholdere til husdyrgødning skal mindst en gang om året tømmes helt og der skal ske indvendig og udvendig inspektion (om muligt) med henblik på reparation og vedligeholdelse. Inspektionen og evt. tiltag skal noteres i logbogen.

-Fodring

Når det gælder svinebrug mht. foderteknologier angiver BREF-dokumentet, at fasefodring og fytasetilsætning betegnes som bedste tilgængelige teknik.

At der anvendes de bedste foderblandinger til effektivisering af fodringen og minimering af udskillelsen af næringsstoffer anses som BAT.

Tønder Kommune vurderer, at det ansøgte projekt ved anvendelse af fasefodring og sammensætning af foder i forhold til råprotein/fosfor i BAT-foder efterlever foderteknologier angivet i BREF-dokumentet og herved som udgangspunkt minimering af udskillelse af næringsstoffer samt BAT fodring.

- Lugt

Det er tilladelsesmyndighedens vurdering at en væsentlig medvirkende faktor til begrænsning af emission, er opretholdelse af en god staldhygiejne i form af rene og tørre stalde.

På baggrund af lugtberegningen i IT-ansøgningssystemet for det ansøgte projekt vurderer Tønder Kommune, at det ansøgte projekt ikke som udgangspunkt vil give anledning til lugtgener af det omgivende miljø.

For at overholde lugtgenekriteriet for det ansøgte projekt etableres der biologiskluftvasker med en effekt på 30 % af virkningen på lugt, fast overdækning af ny gyllebeholder og overbrusningsanlæg i staldanlægget.

- Gødnings- opbevaring

Håndtering af gødning foregår som svinegylle. Det er vurderet, at der er sikret tilstrækkelig opbevaringskapacitet for gylle, såfremt der på selve ejendommen er minimum 9 måneders opbevaringskapacitet. Opbevaringskapaciteten for det ansøgte projekt er beregnet til ca. 11,8 måneder, hvorved Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav er opfyldt på ejendommen.

Tønder Kommune vurderer, at bedriften ved indvendig og udvendig inspektion af gyllebeholderne en gang årligt lever op til

kravet om BAT.

Tønder Kommune vurderer, at lugtgener i forhold til håndtering af svinegylle på ejendommen vil forekomme periodevis, når gyllen omrøres, pumpes og udbringes. I henhold til ansøgningen vil ansøger tage hånd om dette ved at følge gældende lovgivning for udbringning af husdyrgødning og efterleve principperne i godt landmandskab.

Gyllehåndtering

38. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
39. Det skal sikres, at der ved utilsigtet start af pumper ved gylletankene ikke pumpes gylle uden for tankene.
40. Påfyldning af gyllevogne o.l. skal foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning, eller med gyllevogne som har påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås. Ved pumpning af gylle med gyllevogn skal pumpningen foregå inden for den etablerede barrierer omkring gyllebeholderne.
41. Efter udbringning af gylle på mark og fyldning af gyllevogne skal det sikres, at diverse rør og slanger m.v. er tømt, så der ikke spildes gylle på veje.
42. Pumpning og udkørsel af gylle skal som udgangspunkt foregå på hverdage inden for normal arbejdstid (fra kl. 07.00 – 18.00).

Transport

43. Ved transport af husdyrgødning på offentlige veje skal transportvognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal gødningen straks opsamles.

Spildevand m.v.

44. Spildevand fra rengøring af stalde, o.l. skal ledes til samletank eller gyllesystem.
45. Rengøring af sprøjteudstyr og/eller påfyldning af sprøjtemiddel til marksprøjte skal foregå på en fast plads med tæt bund og afløb til opsamlingsbeholder eller gyllebeholder.

- Gyllehåndtering

For at forhindre spild og forurening af jord og grundvand skal al håndtering af gylle foregå under opsyn og håndteringen skal foregå på en sådan måde, at evt. gener begrænses mest muligt - f.eks. ved at der først sker omrøring af gyllebeholderen kort tid før pumpning af gylle ved udbringning.

Tønder Kommune vurderer, at pumpning af gylle via gyllevogn med returløb vil medføre tilstrækkelig sikkerhed for, at der ikke sker spild af husdyrgødning.

I øvrigt henvises til nye skærpede regler for gyllehåndtering i Bekendtgørelse om ændring af Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v., jf. BEK nr. 736 af 30-06-2008.

- Transport

For at mindske gener fra transport henstilles det, at transport skal foregå inden for normal arbejdstid (fra kl. 07.00 – 18.00). Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme uden for disse tidspunkter, men skal som udgangspunkt begrænses mest muligt.

Udkørsel af gylle til aftalearealerne, beliggende således, at kørsel dertil kun kan foregå gennem byområder, henstilles til at disse foregår i inden for normal arbejdstid, for at mindske generne i bebyggede områder.

I forhold til BAT skal alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne i øvrigt påvirkes mindst muligt.

- Spildevand

Maskinstation står for prøjtning af bedriftens aftalearealer.

Det er Tønder Kommunes vurdering, at der er en miljømæssig risiko forbundet med vask af maskiner og ikke mindst sprøjteudstyr. Derfor skal vask af maskiner og sprøjteudstyr ske

Indvendig skylning af marksprøjten kan dog foregå ved at skyllevandet spredes på den mark, der lige er sprøjtet.

46. Al vask af maskiner og redskaber, skal foregå på en støbt, fast plads, hvor bortledning af spildevandet sker til en opsamlingsbeholder eller gyllebeholder.

Uheld og driftsforstyrrelser

47. Bedriften skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld.
48. Der skal udarbejdes en beredskabsplan eller driftsforskrift, som beskriver, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal indsendes senest 2 måneder efter meddelelsen af denne godkendelse dvs. den 28.02.2010.
49. Beredskabsplanen revideres/kontrolleres sammen med de ansatte mindst 1 gang om året. Den skal være let tilgængelig og synlig for ansatte og øvrige der færdes på ejendommen og findes i et sprog der kan forstås af de ansatte.
50. Beredskabsplanens indhold skal være kendt af bedriftens ansatte m.m. og udleveres til evt. indsatsleder / miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.

Støj

51. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til øgede støjgener for omboende end forventet, skal bedriften lade foretage støjmålinger og/eller udarbejde en handlingsplan, som godkendes af kommunen og derefter gennemføre denne.
52. Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj er velbegrundede, skal ejendommen for egen regning eftervise, at de gældende støjkraav er overholdt.
53. Støjmåling kan max. kræves 1 gang årligt på tilsynsmyndighedens forlangende. Målingerne skal udføres i overensstemmelse med miljøstyrelsens vejledninger herom.

Skadedyr

54. Der skal foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.
55. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

på vaskeplads med afløb til en opsamlingsbeholder eller gyllebeholder. Ligeledes skal vaskepladsen anvendes ved påfyldning af sprøjtemidler.

Udledningstilladelse til sanitært spildevand samt tag- og overfladevand er ikke en del af denne godkendelse og disse skal ansøges eller være ansøgt særskilt hos Tønder Kommune.

- Uheld og driftsforstyrrelser

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Det skal derfor sikres, at der ved utilsigtet start ikke pumpes gylle udenfor tanken. Ligesom overpumpningen skal ske under opsyn. Dette gør sig ligeledes gældende ved tankning af diesel. Beredskabsplanen skal indeholde procedurer for reaktionerne ved sådanne forhold.

Udover at være BAT, så er det Tønder Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan vil være til stor hjælp for landmanden og relevante myndigheder, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som oliespild og store som f.eks. brand, hærværk o.l..

Beredskabsplanen skal revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og den skal være kendt af bedriftens ansatte m.m. og andre, der har deres daglige gang på bedriften. For at alle skal kunne få adgang til planen, skal den være let tilgængelig og synlig og såfremt der er udenlandsk arbejdskraft, findes i et sprog der kan forstås af de ansatte.

- Støj

Der etableres ikke nye støjende anlæg i forbindelse med det ansøgte projekt.

Tønder Kommune vurderer, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende.

- Skadedyr

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som straks skal afhjælpes samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt.

Tønder Kommune vurderer, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende.

Bemærk at retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium opdateres 1 gang årligt.

Støv

56. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener for det omgivende miljø.
57. Fodersiloer og blandeanlæg skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med håndtering af foder minimeres mest muligt.

- Støv

Tønder Kommune forventer ikke, at driften på ejendommen vil give væsentlige støvgener for det omgivende miljø. Dog henvises der til god landmandspraksis. Det vil sige, at al transport til og fra bedriften skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Ligeledes forventes håndteringen af foder heller ikke at give støvproblemer, da fodringen foregår via vådfodring.

Lys

58. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende.
59. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

- Lys

Tønder Kommune vurderer, at den eksisterende sensorstyrede udendørsbelysning ikke vil give væsentlige lysgener for det omkringliggende miljø.

Oplag af olie og kemikalier

60. Olier og kemikalier skal opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg. Beholderne skal være beregnet til formålet og skal være tydelig mærket med angivelse af indhold. Oplag af olie og kemikalier må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, overfladevand, grundvand, luft eller kloak.
61. Oplagspladsen skal være afskærmet mod nedbør og indrettes eventuelt med fald, fordybning eller opkant så en mængde, mindst svarende til indholdet af den største beholder, tilbageholdes ved spild eller lækage.
62. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand og grundvand.

- Oplag af olie og kemikalier

For at undgå forurening pga. af spild eller uheld skal overjordisk oplag af olier og kemikalier, skal disse opbevares i tæt og egnet emballage samt på tæt bund og uden mulighed for afløb.

Da der endvidere er stor risiko for spild på jorden, hvor traktorer og andre motoriserede landbrugsmaskiner påfyldes brændstof m.m., skal påfyldningsstedet være udformet således, at der ikke kan ske afløb til og forurening af jord, kloak, overfladevand og/eller grundvand.

Ift. bedriftens olietanke henvises i øvrigt til reglerne i Olietankbekendtgørelsen (BEK nr. 724 af 01-06-2008).

Affald

63. Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald fra/på bedriften bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.
64. Pesticidrester, rester af medicin samt tom emballage fra pesticider og medicin skal betragtes som farligt affald. Dette skal opbevares i aflåst rum/skab og skal opbevares aflåst indtil korrekt bortskaffelse som farligt affald.
65. Der skal føres register over affaldsproduktionen på landbruget. Registreringen skal for hver fraktion indeholde en beskrivelse af art, mængde og sammensætning. Registreringen skal gemmes i mindst 5 år og fremvises ved tilsyn

Affald

Det er BAT at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over evt. indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Derfor skal der på ejendommen føres registrering over affaldsproduktionen, og bortskaffelsen af affald skal ske i overensstemmelse med Tønder Kommunes affaldsregulativ.

på ejendommen.

66. Animalsk affald, herunder døde dyr, skal opbevares efter gældende regler i "Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr"⁷. Der må i tidsrummet indtil afhentningen ikke opstå uhygiejniske forhold herunder adgang for omstørfende dyr.

---

⁷ Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr nr. 439 af 11. maj 2007

Vilkår for udbringningsarealer

Udbringning

67. Der skal foreligge dokumentation for at al den producerede mængde svinegylle svarende til maksimalt 463,89 DE fraføres og udsprede på aftalearealerne. Der må kun afsættes husdyrgødning svarende til 463,89 DE til aftalearealerne, jf. bilag 2.
68. Der må kun ske afsætning af husdyrgødning til udsprening på de i ansøgningen angivne aftalearealer (jf. bilag 2) samt i henhold til gældende regler.
69. Der skal foreligge en skriftlig gylleaftale for aftalearealerne inden udbringning af gylle på disse arealer og gylleaftalen/erne skal fremsendes til Tønder Kommune. Gylleaftaler (af mindst 1 års varighed) m.v. opbevares i mindst 5 år og forevises på forlangende.
70. Der skal føres en journal, der viser aftaler om udbringning af husdyrgødning fra bedriften. Aftalearealernes størrelse, placering, ejerforhold og tidshorizont for indgåede aftaler samt mængde (opgjort i m³ og DE) tilført husdyrgødning pr. aftaleareal skal kunne dokumenteres.
71. På aftalearealerne må der afsættes flg. til hver bedrift:

Bedrift	Mark nr.	Samlet mængde husdyrgødning (maksimalt)
Lund I/S Åbenråvej 140, 6780 Skærbæk	749,29 ha Arealer godkendt i § 16 godkendelse	1049 DE 1,4 DE/ha
Christian Hansen, Kæpslundvej 2, 6780 Skærbæk	98,1 ha Arealer godkendt i § 16 godkendelse	71 DE 0,72 DE/ha
Lars Gad, Vester Gasse 1, 6780 Skærbæk	32,8 ha	45,9 DE 1,4 DE/ha
Peter Stef- fensen, Tev- ringvej 10, 6780 Skær- bæk	51,5 ha	72 DE 1,4 DE/ha

Miljøteknisk vurdering

- Udbringning

Der afsættes gylle til et samlet aftaleareal på 931,87 ha.

847,8 ha af aftalearealerne er godkendt efter § 16 i husdyrloven. De 749,7 ha tilhører Lund I/S og er godkendt under adressen Åbenråvej 140, 6780 Skærbæk til at modtage i alt 1.049 DE husdyrgødning fra svin fra denne og andre bedrifter efter nærmere fastsatte vilkår. De øvrige 98,1 ha tilhører ejendommen Kæpslundvej 2, 6780 Skærbæk og er godkendt til at modtage i alt 71 DE svinegylle fra denne og andre bedrifter. Udbringningen på disse arealer er derfor vurderet i § 16 godkendelsen, hvorfor disse arealer ikke omtales og vurderes nærmere i herværende afgørelse, jf. bilag 6 for beliggenhed af disse aftalearealer.

De øvrige 84,3 ha af aftalearealerne, som ikke er omfattet af ovennævnte § 16 godkendelser, er beliggende uden for følsomme områder, jf. bilag 2, 7, 8 og 9 for oversigt over samtlige aftalearealer. Det vil sige, at de ikke er omfattet af N- eller P-klasser og/eller nitratfølsomme indvindingsområder. Aftalearealernes beliggenhed er tjekket i forhold til beskyttede naturtyper (§§ 3- og 7-områder), vandløb og terrænhældning samt internationale naturbeskyttelsesområder, jf. bilag 7, 8 og 9 (beliggenhed af aftalearealer uden for følsomme områder).

Tønder Kommune vurderer, at udbringning af husdyrgødning på de aftalearealer, der ikke er indeholdt i ovennævnte § 16 godkendelser (arealer beliggende uden for følsomt område) overholder gældende lovgivning. Ingen af disse arealer er omfattet af N- eller P klasse eller nitratfølsomme indvindingsområder og ingen af arealerne er registreret som § 3 områder eller beliggende i habitatområder. Det vurderes, at det er tilstrækkeligt, at stille vilkår om den samlede mængde husdyrgødning til hver bedrift og hvilke arealer der er tale om, samt at udspreningen skal ske efter gældende regler. Det er vurderet at udbringningen ikke vil give anledning til erosion og afstrømning af organisk bundet N og P ved kraftig regn

Disse arealer omtales derfor heller ikke nærmere i herværende godkendelse.

Tønder Kommunes samlede vurdering

På baggrund af ansøgningsmaterialet samt kommunens registreringer af områdets grundvands-, vandløbs- og naturforhold har kommunen vurderet, at miljøgodkendelsen, med de pågældende vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, **ikke** vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Det er derfor Tønder Kommunes opfattelse at:

- udvidelsen kan ske under hensyntagen til de landskabelige værdier,
- driften kan ske uden væsentlig gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.),
- bedriften drives under anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT),
- der er sikret en tilfredsstillende beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandssændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning.

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger overholder udvidelsen endvidere afskæringskriterierne, derfor meddeler Tønder Kommune miljøgodkendelse til bedriften på en række vilkår.

Undersøgte alternativer

En udflytning af anlægget for at komme længere væk fra nærmeste naboer og samlet bebyggelse er ikke økonomisk muligt.

Som udgangspunkt er nul-alternativet, at der ikke udvides/ændres i dyreholdet på ejendommen. Hvis ejendommen drives videre som hidtil, bliver der ikke etableret rensning, og lugtemissionen til naboerne/den samlede bebyggelse vil ikke blive nedsat.

Ønsket om at udvide produktionen skal ses i sammenhæng med strukturudviklingen i landbruget. Øget konkurrence, øgede omkostninger og faldende priser på landbrugsprodukter samt bortfald af tilskud medfører behov for rationalisering, øget specialisering og større produktioner. Større produktionsenheder forbedrer muligheden for at tiltrække og fastholde arbejdskraft på bedriften – hvilket igen giver en større fleksibilitet for landmanden, herunder mulighed for at deltage i familieliv og ferie.

Kommunen vurderer samlet set ikke de behandlede alternativer som værende bedre end det ansøgte projekt.

Kommentarer til udvidelsen

I foroffentlighedsfasen er der ikke indkommet bemærkninger til det ansøgte projekt.

I nabo/partshøringen er der ikke kommet bemærkninger til udkast til miljøgodkendelse.

Udtalelse fra andre myndigheder

Da anlæg og arealer er beliggende i Tønder Kommune samt er beliggende mere end 15.500 meter fra grænsen til Tyskland, har det ikke været relevant at indhente udtalelse fra andre nabokommuner/nabolande.

Påvirkning af omgivelserne

I det følgende behandles det ansøgte i forhold til

- Landskabet
- Naboer (placering, lugt-, støj-, flue- og lysgener m.v.)
- BAT- bedste tilgængelige teknik.
- Energi og ressourcer
- Uheld og driftsforstyrrelser
- Jord
- Grundvand
- Overfladevand
- Natur

Der gives godkendelse til et husdyrhold bestående af svin på 463,92 DE. Al den producerede svinegylle afsættes via gylleaftale på aftalearealer med et samlet areal på 931,87 ha, hvor der afsættes en samlet gødningsmængde fra det ansøgte projekt svarende til 463,92 DE. Nogle af aftalearealerne er beliggende i følsomme områder (N eller P klasse 1-3 og/eller nitratfølsomt indvindingsområde) og er godkendt af kommunalbestyrelsen i henhold til § 16 i Husdyrloven (Lov nr. 1572 af 20-12-2006). Jf. bilag 2 for oversigt over aftalearealer og hvilke arealer der er beliggende uden for følsomt område.

Varetagelse af hensyn til landskab

Den nye godkendelsesordning gennemfører VVM-direktivet og IPPC-direktivet for så vidt angår husdyrbrug og samler kravene til ansøgning og myndighedsbehandling med de relevante dele fra bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed og planlovens bestemmelser om landzoneregulering.

Ejendommen er beliggende ved Rejsby-Ballum i det åbne land ca. 2.600 meter syd for Bådsbøl-Ballum, som er den nærmeste byzone i området.

Området udgøres af et åbent landskab med spredt bebyggelse og mindre landsbyer (Nørrehus-Ballum, Buntje-Ballum og Søndermølle). Markarealet i området er delvis adskilt af læhegn og afvandskanaler og ejendommen er beliggende ca. 700 meter øst for Vadehavet. På ejendommen er der en spredt bevoksning af buske og træer.

Udvidelsen sker i eksisterende byggeri og der etableres ny gyllebeholder. Eksisterende og nyetableret gyllebeholder er placeret i tilknytning til staldanlæg og øvrige bygninger på ejendommen. Gyllebeholderne er etableret/etableres inden for 100 meter til vandløb og tæt på omlagt strækning af vandløbet med skrående terræn mod vandløbet. På den baggrund etableres der vold omkring eksisterende og nyetableret gyllebeholder og den omlagte strækning af vandløbet proppes til inden for volden. Jf. bilag 3 for mulig placering af gyllebeholder og vold. Endvidere vil gyllebeholderne være afskærmet af bygninger og beplantning.

Tønder Kommune vurderer, at bedriften fortsat vil fremstå som en driftsmæssig enhed efter etableringen af ny gyllebeholder, der kræves således ikke tilladelse efter § 22 i husdyrloven (dvs. tilladelse til byggeri uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer.)

Tønder Kommune har stillet vilkår til etableringen af ny gyllebeholder. Beholderen skal etableres inden for en barriere (vold), der kan tilbageholde volumen over terræn af den nye gyllebeholder (har den største volumen af de to gyllebeholdere), således at gylleudslip til vandløbet ved en eventuel lækage undgås. Ligeledes skal den del af det omlagte vandløb, som er beliggende inden for barrieren, hvor beholderne er placeret proppes til, så eventuel gylleudslip til vandløbet ved lækage forhindres.

Kommunen vurderer tillige, at beliggenheden af nyetableret gyllebeholder ikke ændrer væsentligt på oplevelsen af landskabet. Tønder Kommune vurderer, at beliggenheden og udformningen af det ansøgte projekt ikke visuelt vil ændre på området.

Ligeledes vurderer Kommunen, at de stillede vilkår ved bedriftens ophør, er tilstrækkelige i forhold til at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende miljømæssig stand herunder hensyn til varetagelse af landskabelige hensyn.

Naboer – placering, – lugt-, støj-, flue- og lysgener m.v.

Generelt i forhold til naboer kan det oplyses at kommunen aldrig har modtaget klager over lugt, støv og støj fra ejendommen.

Der er ansøgt om tilladelse til etablering af et dyrehold svarende til 463,92 DE i slagtesvin og smågrise. De angivne DE er opgivet i henhold til den ved godkendelsestidspunktet gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse.

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra denne afgørelses meddelelse. Med "udnyttet" menes, at der er indsat et dyrehold svarende til den ansøgte produktion. Derfor er der stillet vilkår om egenkontrol, der skal sikre, at husdyrholdet er indsat inden udløbet af den fastsatte periode. Det er således ikke tilstrækkeligt, at en opbygning er påbegyndt.

Ombygning af fuldspaltegulv til delvist fast- og spaltegulv, etablering af biologisk luftrensingsanlæg, gyllebeholder, gyllebarrierer (vold) og afropning af omlagt vandløbsstrækning skal være udført inden dyreholdet opbygges.

Kravet på de 5 år er sat efter ansøgerens begrundelse omkring, at opbygningen af et dyrehold af denne størrelse er så omfattende, at ansøger kalkulerer med, at det er muligt, at producere 4,4 hold slagtesvin pr. år inden for de første 2 år og efterfølgende vil ansøger inden for de næste 3 år arbejde på at kunne producere 4,7 hold slagtesvin pr. år.

- tidsplan for udbygningen

Så snart godkendelsen er meddelt ønsker ansøger at udnytte godkendelsen. Det maksimale ansøgte husdyrhold forventes først at være opnået efter 5 år.

- placering af nye anlæg

I henhold til det ansøgte projekt etableres der ny gyllebeholder, som etableres i tilknytning til eksisterende gyllebeholder. Beholderne vil være delvis afskærmet af eksisterende bygninger og vegetation.

Det er Tønder Kommunes vurdering, at placeringen af den nye gyllebeholder ikke vil komme til at genere udsynet for de nærmeste naboer. Denne vurdering bunder i, at udsynet ikke ændres væsentligt for naboen mod henholdsvis nord og øst for ejendommen.

Ny gyllebeholder etableres med fast overdækning grundet den etableres inden for 300 meter til nabobeboelse. Dette gør dog at højden på gyllebeholderen bliver på maks. 7 meter,, men dette vurderes ikke at blive en væsentlig gene ift. naboer, da deres udsyn stadig vil være mod produktionsanlægget på bedriften Rejsby 9.

- kumulativ effekt

Oplysningerne om kumulation skal bruges i lugtberegningen. Er der andre husdyrbrug, som medfører lugtgener i det sam-

me punkt i byzone, samlet bebyggelse eller nabo, skærpes kravene til geneafstanden i forbindelse med ansøgningen.

I henhold til ansøgningen er der inden for 300 meter beliggende et andet husdyrbrug med et dyrehold større end 75 DE (på adressen Rejsby 15). På den baggrund øges geneafstanden til byzone og samlet bebyggelse med 10 %.

Ifølge ansøgningen er der ikke andre ejendomme med over 75 DE inden for 100 meter af naboejendommen.

- lugt

Tønder Kommune vurderer, at der med rimelighed kan reguleres i antal producerede slagtesvin, idet en normal slagtesvineproduktion kræver en vis fleksibilitet med hensyn til slagtevægt. Det er dog forudsat, at det samlede antal DE eller geneafstanden for lugt ikke forøges.

Ifølge ansøgningen etableres biologisk luftvasker i staldanlægget, som vil reducere virkningen af lugt med 30 % og ny gyllebeholder etableres med fast overdækning grundet afstanden til nærmeste nabo (etableres inden for 300 meter).

Geneafstande (i meter) fra ejendommen er beregnet i IT-ansøgningssystemet som følger:

	Beregnet geneafstand i meter ukorrigeret.	Faktisk afstand i meter (nærmeste stald)
Enkeltbolig ^{*)}	153,92	88,98
Samlet bebyggelse ^{*)}	394,49	196,67
Byzone	497,42	2.577,97

^{*)} Korrigeret geneafstand.

Nærmeste nabo er beliggende ca. 89 meter fra det ansøgte projekt og den ukorrigerede lugtgeneafstand er beregnet til ca. 157 meter. Genekriteriet er overholdt, da korrigeret geneafstand (ca. 154 meter) er kortere end geneafstanden i nudrift (ca. 157 meter) og vægtet gennemsnitsafstand (ca. 122 meter) er længere end 50 % af korrigeret geneafstand.

Den korrigerede geneafstand er geneafstanden, hvor der er korrigeret for bl.a. vindretning og kumulation fra andre husdyrbrug > 75 DE. Den indeholder desuden en korrektion baseret på en bortscreening af staldafsnit, som er placeret længere væk end 1,2 gange geneafstanden (alle staldafsnit indgår i beregningerne i forhold til nærmeste enkelt beboelse og samlet bebyggelse).

Den vægtede gennemsnitsafstand er en beskrivelse af den reelle afstand mellem staldafsnitene og omboende. Den vægtede gennemsnitsafstand beregnes kun for de staldafsnit, som

ikke er bortscreenet ved at ligge længere væk end 1,2 gange geneafstanden.

Nærmeste samlet bebyggelse er beliggende ca. 197 meter fra det ansøgte projekt og den ukorrigerede lugtgeneafstand er beregnet til ca. 358 meter. Genekriteriet er overholdt, da korrigeret geneafstand (ca. 394 meter) er kortere end geneafstanden i nudrift (ca. 505 meter) og vægtet gennemsnitsafstand (ca. 232 meter) er længere end 50 % af korrigeret geneafstand.

Nærmeste byzone er beliggende ca. 2.578 meter fra det ansøgte projekt og lugtgeneafstanden er beregnet til ca. 497 meter. Genekriteriet er overholdt, da der ikke er beliggende byzone inden for 1,2 gange geneafstanden.

På baggrund af lugtberegningen i IT-ansøgningsystemet for det ansøgte projekt vurderer Tønder Kommune, at det ansøgte projekt ikke som udgangspunkt vil give anledning til lugtgener af det omgivende miljø. For at tage hånd om eventuelle lugtgener af det omgivende miljø, er der stillet vilkår om udførelse af lugtprøver og efterfølgende udarbejdelse af afværgende foranstaltninger for at afhjælpe eventuelle lugtgener såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere lugtgener for omboende end forventet. Ligeledes er der stillet vilkår om etablering af biologisk luftvasker med en effekt på 30 % af virkningen på lugt, fast overdækning af ny gyllebeholder og overbrusninganlæg i staldanlægget.

Håndtering af gødning uden for staldanlægget, herunder omrøring og overpumpning til gyllevogn m.v., kan også give anledning til lugt, hvorfor der er sat vilkår til at dette skal ske inden for tidsrummet hverdage kl. 7-18.

Tønder Kommune vurderer, at lugtgener i forhold til håndtering af svinegylle på ejendommen vil forekomme periodevis, når gyllen omrøres, pumpes og udbringes. I henhold til ansøgningen vil ansøger tage hånd om dette ved at følge gældende lovgivning for udbringning af husdyrgødning og efterleve principperne i godt landmandskab.

Konsekvensområde

Tønder Kommune har beregnet konsekvensområdet for ejendommens lugtafgivelse ud fra FMK modellen for det ansøgte projekt og konsekvensområdet er beregnet til 618 meter.

Konsekvensområdet er defineret ved det område, hvor lugten fra ejendommen kan konstateres – uden at den af den grund vurderes at være til gene for omkringboende.

Tønder Kommune vurderer på baggrund af beregningen af konsekvensområde for det ansøgte projekt, at ejendommens lokaliseringforhold kan give problemer med at naboer oplever

lugt fra anlægget, idet der er en del naboer inden for konsekvensområdet. Det er dog fundet tilfredsstillende, idet lugtgenerafstanden mindskes ved det ansøgte projekt, hvilket gør at lugtgenerne er beregnet til at ligge under de fastlagte beskyttelsesniveauer for lugt.

- Støj

Ejendommen er beliggende tæt på naboer med og uden landbrugspligt men støjen fra stald- og foderanlæg ændres i henhold til ansøgningen ikke væsentligt for det ansøgte projekt i forhold til den eksisterende produktion på ejendommen. Det ansøgte projekt vil dog give mere ekstern støj i forbindelse med flytning af dyr, tilkørsel af foder og gyllekørsel. Dette vurderes under efterfølgende afsnit om transport.

På baggrund af at udvidelsen af husdyrholdet foregår i eksisterende staldanlæg har Tønder Kommune ikke fundet det nødvendigt at kræve en støjmåling udført. For at kunne håndtere eventuelle støjproblemer i forhold til det ansøgte projekt er der stillet vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende eller såfremt tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger efter nærmere definerede anvisninger.

- Fluer m.m.

I henhold til det ansøgte projekt foretages der skadedyrsbekæmpelse på ejendommen og denne udføres i nødvendig omfang. Fluegener bekæmpes i henhold til retningslinjerne fra Statens Skadedyrlaboratorium. Rottebekæmpelse udføres ved udlagt rottegift i kasser efter aftale med Mortalin. Derudover holdes ejendommen ryddelig, eventuelt foderspild opsamles og der sørges for at holde en god hygiejne på ejendommen.

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som straks skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt, hvorfor der stilles vilkår herom.

Tønder Kommune vurderer, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Bemærk at retningslinjerne fra Statens Skadedyrlaboratorium opdateres 1 gang årligt.

- Støv

Tønder Kommune vurderer, at støvgener fra bedriften ikke vil give væsentlige problemer for det omgivende miljø. Dog henvises der til god landmandspraksis, at al transport til og fra ejendommen skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel og at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

- Lys

I henhold til ansøgningen er der udendørsbelysning ved gammel lade, udleveringsrum og samtlige porte på bedriften, jf. bilag 1 for placering af belysning. Udendørsbelysningen er styret ved hjælp af sensorer.

Tønder Kommune vurderer umiddelbart, at belysningen på ejendommen ikke giver anledning til gener for det omgivende miljø. Dog stilles der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende eller såfremt Kommunen finder det nødvendigt, skal bedriften lade foretage undersøgelse af forskellige lyskilder, således at lyset uden for ejendommen formindskes.

- Affald

Der er udarbejdet et affaldsregulativ for erhvervsaffald gældende for virksomheder i Tønder Kommune. Dette regulativ er gældende for ejendommen og det ansøgte projekt, hvilket betyder, at bedriften skal anvende en godkendt (eller - den kommunale) modtageplads eller anvende godkendte transportører.

Tønder Kommune har ingen indsamlingsordning men en anvisningsordning. I praksis betyder det, at bedriften selv skal lave en aftale med en transportør om at få hentet det sorterede affald og bragt affaldet til et behandlingsanlæg. Transportøren skal være registreret i Tønder Kommune og Kommunen skal have en anvisningsaftale med modtageanlægget.

Ønsker bedriften at aflevere enkelte fraktioner til anden bortskaffelsesordning, skal der gives dispensation fra Tønder Kommune.

Oplag af affald må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, grundvand, luft eller kloak samt uhygiejniske forhold. Der skal for at få overblik og incitament til nedbringelse af mængden af affald på ejendommen føres registrering over affaldsproduktionen.

Ifølge ansøgningen bortskaffes det producerede affald på bedriften via genbrugsstation, transportør (Marius Pedersen og Statoil), apotek og produkthandler, jf. afsnit Affald i Miljøteknisk beskrivelse for fordeling af affaldstyper og bortskaffelse.

Tønder Kommune vurderer, at bedriften bortskaffer den producerede affaldsmængde i henhold Tønder Kommunes affaldsregulativ for erhvervsaffald.

- Transport

Bedriften er beliggende i landsbyen Rejsby-Ballum og til- og frakørselen sker via indkørslen til ejendommen. Ifølge ansøgningen vil transporterne typisk foregå i dagtimerne mellem kl. ca. 7 til kl. 17 og i forbindelse med det ansøgte projekt vil der

være et øget transportbehov til og fra ejendommen og antallet af transporter stiger med ca. 30 % i forhold til antallet af transporter i den nuværende situation. Transportbehovet øges ikke proportionelt med størrelsen på udvidelsen af dyreholdet, da der vil blive medtaget større mængder pr. transport. Udbringning af gylle vil i henhold til ansøgningen foregå efter principperne i godt landmandskab, hvorved der som udgangspunkt ikke vil blive udbragt gylle i weekenden samt på søn- og helligdage. Transporten af gylle fra ejendommen og til aftalearealerne sker både igennem landsbyer, spredt bebyggelse og byzone, jf. bilag 2 for kort over transportruten for gylletransport. Ansøger forventer, at det ansøgte projekt kan overholde Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser.

Tønder Kommune vurderer, at gylletransport gennem byzone og byområder i forbindelse med udbringning af husdyrgødning skal foregå i dagtimerne, for at genere omkringboende mindst muligt. For at mindske gener fra transport til og fra ejendommen henstilles det derfor, at transport som udgangspunkt skal foregå inden for normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme uden for disse tidspunkter, men skal søges begrænset mest muligt.

Det ansøgte projekt vil betyde en forøgelse af forbruget af foder m.v. og en øget transport til og fra ejendommen. Forøgelsen af antallet af transporter er efter Tønder Kommunens vurdering ikke af et omfang, som vil indebære væsentlige forøgede gener for omkringboende. Dog er der stillet vilkår til tidspunkt for transport af gylle til aftalearealerne.

BAT – bedste tilgængelige teknik

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen om miljøgodkendelse har Tønder Kommune foretaget en vurdering af anvendte virkemidler til begrænsning af skadelig miljøpåvirkning. Ligeledes er der foretaget en vurdering af begrundelser for fravalg af virkemidler. Vurderingen har til hensigt at belyse, om der på ejendommen / bedriften er anvendt bedst tilgængelig teknik, dvs. en teknik som under indtryk af økonomisk proportionalitet i videst mulig omfang begrænser skadelige miljøpåvirkninger.

Der er i forhold til Kommunens niveau for BAT på landbrugsområdet foretaget vurderinger for områderne: management, foder, staldindretning, forbrug af vand og energi, opbevaring/ behandling og udbringning af husdyrgødning

-Management

Beskrivelse af hvilke ledelses- og kontrolrutiner der anvendes for at styre husdyrbrugets miljøforhold herunder rutiner vedr. de anvendte teknologier.

Miljø- og ressourcestyring bygger på en helhedsvurdering ud fra et princip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugs-

produktionen. Det drejer sig om at minimere anvendelsen af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tabene til omgivelserne bliver så minimale som muligt under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

I forhold til BAT skal alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne i øvrigt påvirkes mindst muligt.

Tønder Kommune vurderer på baggrund af den beskrevne drift, at det ansøgte projekt lever op til dette, jf. afsnit om Bedriftens indretning og drift i Miljøteknisk beskrivelse.

Det er BAT at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over evt. indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. I henhold til ansøgningen er der redegjort for hvilke affaldskategorier og affaldsmængder der årligt bortskaffes fra ejendommen, jf. afsnit om Affald i Miljøteknisk beskrivelse.

Tønder Kommune har stillet vilkår om, at der på ejendommen føres registrering over affaldsproduktionen.

Udarbejdelse af beredskabsplan opfattes af Tønder Kommune som værende BAT idet udarbejdelsen af planen gør at man får vurderet og gennemtænkt forskellige former for procedurer ved diverse uheld således at evt. skader ved uheld kan minimeres.

På den baggrund har Tønder Kommune stillet vilkår om, at der skal udarbejdes en beredskabsplan hvis en sådan ikke allerede forefindes i forhold til det ansøgte projekt.

-Foder

Når det gælder svinebrug mht. foderteknologier angiver BREF-dokumentet, at fasefodring og fytasetilsætning betegnes som bedste tilgængelige teknik.

At der anvendes de bedste foderblandinger til effektivisering af fodringen og minimering af udskillelsen af næringsstoffer anses som BAT.

Ifølge ansøgningen hjemmeblandes foderblandingen bestående af korn, sojaskrå og mineralblanding m.v. og sammensættes som udgangspunkt i henhold til de vejledende niveauer på råprotein i BAT-foder til svin og fodringen er faseopdelt, jf. afsnit om Foder i Miljøteknisk beskrivelse.

Tønder Kommune vurderer på den baggrund, at det ansøgte projekt efterlever foderteknologier angivet i BREF-dokumentet og herved som udgangspunkt minimering af udskillelse af næringsstoffer samt BAT fodring. På baggrund foderteknologien på bedriften tager udgangspunkt i fasefodring, har Tønder Kommune stillet vilkår om, at der skal anvendes fasefodring på bedriften.

-Staldindretning

Det fremgår af forarbejderne til husdyrbrugloven, at kravet om BAT gælder for både eksisterende og nyetablerede dele af anlægget, når der søges om godkendelse af en ændring eller udvidelse.

Tønder Kommunes niveau for staldsystemet i det ansøgte projekt er, at der ved nye stalde bør tages udgangspunkt i Landscentrets BAT-byggeblade for dyretypen, således at dette bliver niveauet for bedste tilgængelige staldsystem. Det er Tønder Kommunes vurdering, at der, såfremt der i en eksisterende stald, hvori der sker udvidelse/ændring ikke anvendes bedst tilgængelige staldteknologier i overensstemmelse hermed, skal der redegøres for, hvornår stalden vil blive renoveret således, at den kommer til at leve op til niveauet for bedste tilgængelige staldsystem. I stalde hvor der foretages udvidelser/ændringer er det vurderet om der kompenseres med tilstrækkelig teknologi såfremt stalden ikke lever op til bedste tilgængelige staldsystem.

I forløbet frem mod denne konkrete ansøgning om udvidelse af dyreholdet, er der fra ansøgers side argumenteret med, at der ikke er klarhed omkring BAT på staldanlæg, da der er flere definitioner på BAT i forhold til BREF, BAT-byggebladene og beregninger i IT-ansøgningsystemet.

På baggrund af det endelige ansøgningsmateriale har Tønder Kommune vurderet BAT ud fra kommunens udgangspunkt (beskrevet ovenover) og ansøgers argumentation for anvendelse af BAT (jf. afsnit om Bedriftens indretning og drift i Miljøteknisk beskrivelse). I henhold til det ansøgte projekt renoveres staldsektionerne for slagtesvin (jf. bilag 1 for placering af staldafsnit nr. 1.1.1 – 1.1.3 og 1.1.10 – 1.1.12) fra fuldspaltegulv til delvis fast gulv (minimum 25 %) og delvist spaltegulv. Staldsektionerne for smågrise (jf. bilag 1 for placering af staldafsnit nr. 1.1.4 – 1.1.9) er etableret med delvist spaltegulv (25 % fast gulv) og vakuumsystem. Størrelsen af husdyrholdet udvides i eksisterende staldanlæg, hvor produktionen af slagtesvin bliver større og produktionen af smågrise bliver mindre i forhold til nuværende produktion. Gyllekøling er i henhold til det ansøgte projekt fravalgt i forbindelse med renoveringen af staldafsnittene for slagtesvin grundet ammoniakreduktionskravet overholdes ved etablering af biologisk luftvasker på staldanlægget for samtlige staldsektioner (slagtesvin og smågrise). Der er desuden installeret overbrusning, som forbedrer gødeadfærd hos grisene, således at overfladen med potentiel ammoniakfordampning bliver mindre. Ansøger har dog overvejelser om at nedlægge køleslanger i staldsektionerne for slagtesvin ved renoveringen, hvorved der eventuelt senere vil være mulighed for at etablere køling.

På baggrund af ovenstående og redegørelsen i Miljøteknisk beskrivelse (afsnit om Bedriftens indretning og drift) vurderer

Tønder Kommune, at der for det ansøgte projekt anvendes BAT teknologi for de staldsektioner (med slagtesvin), hvor der sker en udvidelse af produktionen, men i henhold til BAT-byggeblad nr. 106.04-52 skal spaltegulvet minimum udgøre 30 % af stiens samlede bruttoareal. Derfor stilles der vilkår om, at staldsektionerne med slagtesvin etableres med delvist spaltegulv med udgangspunkt i BAT-byggeblad nr. 106.04-52 og 25-49 % fast gulv som beskrevet i det ansøgte projekt. Ligeledes er der stillet vilkår om, at der etableres biologiskluftvasker med en effektiv rensning på 1 ppm ammoniak (minimum 20 % ammoniakreduktion), som beskrevet i det ansøgte projekt, hvor der etableres luftvasker på samtlige staldsektioner (afgangsluft fra hver sektion) i staldanlægget.

For de øvrige eksisterende stalde (udlevering og sygestald) er der fuldspaltegulv i udleveringsstalden og spaltegulv med måtter i sygestalden. Da der ikke foregår en produktion eller sker en udvidelse af produktionen i disse staldafsnit, har Tønder Kommune ikke stillet krav om BAT for staldanlægget med udleverings- og sygeafsnit.

Staldanlægget for smågrise og slagtesvin forventes renoveret om ca. 20-30 år og på daværende tidspunkt vil der blive taget højde for hvilke tiltag, der er mulige for at efterleve kravene til BAT.

Tønder Kommune vurderer, at der med ovennævnte til- og fravalg er taget de nødvendige forholdsregler under indtryk af økonomisk proportionalitet.

-Forbrug af vand og energi

Renere teknologi er et bærende element i Husdyrloven. Loven pålægger alle et ansvar og som landmand kan man både selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi bl.a. ved at stille krav, når der købes ind.

Renere teknologi sigter blandt andet på: At minimere forbrug af energi, vand og andre råvarer pr. produceret enhed.

For at forbedre den generelle miljømæssige drift ift. ressourcer er BAT følgende:

- At man gennemgår bedriften med henblik på besparelse på el-forbrug og andre energikilder, evt. sammen med sit energiselskab.
- At man fører regnskab over forbrug af vand, energi, foder samt kunstgødning samt minimerer forbruget pr. produceret enhed.
- At vandingssystemet vedligeholdes således, at vandspild undgås.
- At der anvendes energibesparende belysning.
- At opdage og reparere evt. lækager hurtigst muligt.

- At man til stadighed renholder og vedligeholder anlæg og maskiner således, at de altid fungerer optimalt.
- At man udskifter miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige.
- At gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet.

På baggrund af redegørelsen af energibesparende og vandbesparende foranstaltninger samt egenkontrol, rengøring og desinficering beskrevet i ansøgningen og Miljøteknisk redegørelse vurderer Tønder Kommune, at det ansøgte projekt efterlever BREF og princippet om renere teknologi i Husdyrloven, hvorved bedriften overholder kravet om BAT.

-Opbevaring/behandling

BAT og godt landmandskab i forhold til opbevaring og udbringning af husdyrgødning er bl.a. følgende tiltag:

- At man opbevarer flydende husdyrgødning i stabile beholdere og udfører beholder kontrol (10. år).
- At beholderen tømmes en gang årligt og efterses for revner m.v.
- At beholderen er etableret med fast overdækning eller alternativt flydelag samt udfyldning af logbog.
- .

På baggrund af redegørelsen af gødningsopbevaring beskrevet i ansøgningen og Miljøteknisk redegørelse vurderer Tønder Kommune, at det ansøgte projekt efterlever BREF i forhold til opbevaringsanlæg, hvorved bedriften overholder kravet om BAT.

Uheld og driftsforstyrrelser

Udover at være BAT, så er det Tønder Kommunes opfattelse, at udarbejdelse af beredskabsplan er til stor hjælp for landmanden, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og brand, hævværk o.l.. Ligeledes giver beredskabsplanen landmanden muligheden for at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift, således at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres.

Planen skal ikke kun omfatte de uheld der kan ske på selve ejendommen, men skal ligeledes omfatte f.eks. beredskab i forbindelse med transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Planen skal gennemgås med de ansatte mindst 1 gang hvert år, for at holde planen ajour. Planen skal gennemgås med nyansatte når de tiltræder. Endvidere er planen kun anvendelig, hvis man kan få fat i den, derfor stilles der krav om at den skal være let tilgængelig og synlig.

Tønder Kommune har stillet vilkår om, at der skal udarbejdes beredskabsplan for bedriften. Hvis denne ikke er indsendt skal den indsendes til kommunen senest 2 måneder efter godkendelsens meddelelse.

Ved evt. anvendelse af udenlandsk arbejdskraft er der desuden stillet vilkår om, at beredskabsplanen og vilkårene for denne godkendelse skal oversættes til et sprog, der er let at forstå for den/de ansatte.

Jord

For at forhindre spild og forurening af jord og grundvand stilles der krav om, at al håndtering foregår under opsyn samt at håndteringen foregår på en sådan måde, at evt. gener begrænses. F.eks. at der først sker omrøring af gyllebeholderen, kort tid før beholderen skal tømmes f.eks. ved udbringning af husdyrgødning.

Ifølge ansøgningen sker overpumpning af gylle fra forbeholder til gyllebeholder ved aktivering via kontakt i stalden og der er mulighed for at afbryde overpumpning via kontakt på forbeholderen. Det tjekkes løbende, om der er plads i gyllebeholderen før der overpumpes.

Forbeholderen er placeret i et niveau i forhold til gyllekanalerne, så der ikke er mulighed for overløb fra forbeholderen.

Der er ingen faste rør eller pumper til overpumpning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn. Der er heller ikke spjæld mellem forbeholder og gyllebeholder.

Tønder Kommune vurderer, at pumpning af gylle fra fortank til gyllebeholder og pumpning af gylle fra gyllebeholder via gyllevogn er tilstrækkelig sikkerhed for, at der ikke sker overløb eller spild af husdyrgødning ved pumpning.

Ifølge ansøgningen er olietankene på bedriften placeret på fast bund. Spildolie og andet farligt affald opbevares i maskinhus på en spildbakke. Ligeledes opbevares olieråvarer i maskinhuset, jf. bilag 1 for placering af maskinhus.

For at undgå forurening pga. af spild eller uheld skal overjordisk oplag af olier opbevares på tæt bund og uden mulighed for afløb. Da der endvidere er stor risiko for spild på jorden, hvor traktorer og andre motoriserede landbrugsmaskiner påfyldes brændstof m.m. er der stillet vilkår om, at stederne skal være udformet således, at der ikke kan ske afløb til og forurening af jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Der henvises i øvrigt til olietankbekendtgørelsen (Bek. nr. 724 af 1. juli 2008), idet der gøres opmærksom på, at ejeren af overjordiske ståltanke under 6.000 l skal sikre, at typegodkendte tanke med korrosionsbeskyttelse skal sløjfes senest

40 år efter fabrikationsåret. Øvrige ståltanke skal sløjfes senest 30 år efter fabrikationsåret, mens tanke hvis fabrikationsår ikke er kendt, skal sløjfes senest den 31. august 2008.

Såfremt der i forbindelse med driften af aftalearealerne vaskes maskiner og håndteres sprøjteudstyr på denne ejendom, er det Tønder Kommunes vurdering, at der er en miljømæssig risiko forbundet med vask af maskiner og ikke mindst sprøjteudstyr. Derfor er der stillet vilkår om, at vask skal ske på en vaskeplads med afløb til en opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Herved vil vaskevandet blive ført til gyllebeholderen og udspreddt med gyllen, hvilket vil være en miljømæssigt bedre løsning.

Ved påfyldning af vand i forbindelse med brug af sprøjtemidler skal der drages omsorg for, at der ikke er mulighed for "tilbage sug". Der må derfor aldrig tages vand direkte fra en brønd / boring, et vandløb eller en sø. Det kan tillades, at der tages vand fra hydrant (markvanding), hvis påfyldningsslangen er forsynet med kontraventil.

Tønder Kommune vurderer, at driften med de stillede vilkår lever op til BAT samt at de stillede vilkår vil være tilstrækkelige til at sikre jord i mod spild m.m.

Grundvand

Håndtering af gødning foregår som gylle. For at sikre at gyllen udbringes så tæt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimalt næringsstofoptag og størst vækst, er der stillet vilkår om tilstrækkelig opbevaringskapacitet (minimum 9 måneder).

Tønder Kommune vurderer, at der er sikret tilstrækkelig opbevaringskapacitet for gylle, såfremt der på selve ejendommen er minimum 9 måneders opbevaringskapacitet. Opbevaringskapaciteten i henhold til det ansøgte projekt er beregnet til ca. 11,8 måneder. Herved er Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om opbevaringskapacitet opfyldt på bedriften.

Den producerede husdyrgødning på bedriften afsættes via gylleaftale til aftalearealer og der afsættes en gødningsmængde svarende til 463,89 DE. Enkelte af aftalearealerne er beliggende i nitratfølsomme indvindingsområde og disse er godkendt i henhold til § 16 i Husdyrloven.

Overfladevand

Ifølge ansøgningen er der ikke tilknyttet udbringningsarealer til ejendommen og den producerede husdyrgødning afsættes via gylleaftaler på aftalearealer (931,87 ha), hvor nogle er beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde og derfor er 847,8 ha af aftalearealerne godkendt efter § 16 i Husdyrloven, (98,1 ha godkendt til ejendommen Kæpslundvej 2, 6780 Skærbæk og 749,7 ha godkendt under ejendommen Åbenråvej 140, 6780

Skærbæk) jf. bilag 2 for oversigt over aftalearealer. Vilkår for driften og vurderingen af disse arealer fremgår af ovennævnte § 16 godkendelser.

De øvrige udbringningsarealer (jf. bilag 2) er beliggende uden for følsomme områder og er undersøgt i forhold til overfladevand til vandløb, søer, § 3 områder og internationale naturbeskyttelsesområder, jf. bilag 7, 8 og 9. Aftalearealerne er ikke beliggende ved eller op til søer, men arealerne er vandløbsnære og terrænhældningen er mindre end 6 grader. På den baggrund vurderer Tønder Kommune, at udbringning af husdyrgødning på aftalearealerne efter gældende lovgivning, ikke vil give anledning til erosion og afstrømning af organiskbundet N og P ved kraftig regn. Der er ikke registreret § 3 områder inden for udbringningsarealet og der er ikke arealer i internationale naturbeskyttelsesområder.

Tønder Kommune vurderer på den baggrund, at det ikke er nødvendigt at der udarbejdes § 16 godkendelse for disse arealer. Arealerne omtales derfor ikke nærmere i denne godkendelse.

- vandløb og søer

I henhold til det ansøgte projekt er eksisterende og nyetableret gyllebeholder beliggende mindre end 100 meter til nærmeste vandløb, jf. bilag 3. Vandløbet er omlagt og det gamle forløb har været der, hvor gyllebeholderne er placeret og der er stadig tilløb fra det gamle forløb til det nye forløb af vandløbet. På den baggrund har Tønder kommune stillet vilkår om etablering af barrierer (vold) rundt om både eksisterende og nyetableret gyllebeholder samt vilkår om afpropning af det gamle forløb af vandløbet inden for volden.

Det er Kommunens vurdering, at etablering af vold og afpropning af vandløb vil medvirke til sikring af gylleudslip til vandløb ved lækage af gyllebeholder og eventuelle uheld ved pumpning af gylle inden for volden.

Når der kun udledes uforurenede tag- og overfladevand, forventes det ikke, at udvidelsen har betydning for vandkvaliteten i vandløb.

- Marine områder

Ejendommen ligger i oplandet til Vadehavet.

Vadehavet er i regionplanen målsat med skærpet recipientkvalitetsmålsætning til Naturvidenskabeligt interesseområde. Tønder kommune vurderer, at miljømålsætningen - om et upåvirket eller højst svagt påvirket plante- og dyreliv i Vadehavet - ikke er opfyldt på grund af de nuværende forhøjede koncentrationer dels af en række miljøfarlige kemiske stoffer og dels af næringssalte. Kilderne hertil er dels tilførsler med tidevandstrømmene fra især Elben, dels fra skibsfart og dels fra det bagvedliggende afstrømningsområde. Den samlede

kumulative tilførsel af kvælstofnæringssalte vurderes at være så høj, at det er en væsentlig årsag til den manglende opfyldelse af miljømålsætningen.

Da bedriften ikke selv har jord, der indgår i denne godkendelse og der fra ejendommen alene udledes uforurenede tag- og overfladevand, vurderes det, at udvidelsen der er omfattet af denne godkendelse, ikke direkte påvirker afstrømningen af næringssalte til Vadehavet.

Den mulige indirekte påvirkning indgår i de to § 16 godkendelser, der er udløst af denne § 12 godkendelse. Der er tale om § 16 godkendelser til Lund I/S, Åbenråvej 140, 6780 Skærbæk, og Kæpsslundvej 2, 6780 Skærbæk.

- Internationale naturbeskyttelsesområder - overfladevand

Nærmeste Natura2000 områder ift. ejendommen er Vadehavet. Vadehavet er udpeget til internationalt naturbeskyttelsesområde nr. 89. Heri indgår EF-habitatområde nr. 78. Vadehavet er desuden udpeget som EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 57 og Ramsarområde nr. 27.

På baggrund af disse udpegninger er kommunen internationalt forpligtet til at beskytte og bevare plante- og dyrearter, levesteder for plante- og dyrearter, samt naturtyper af international værdi. Udpegningsgrundlag opdateres hvert 6. år og kan ses på www.blst.dk.

Det er vurderet, at ejendommen ikke direkte belaster vandmiljøet, da der kun udledes uforurenede tag- og overfladevand. Derfor vurderes det, at der heller ikke sker påvirkning af Vadehavet, der ligger ca. 750 m fra ejendommen. Der er derfor heller ingen påvirkning af de arter der udgør udpegningsgrundlaget for de pågældende Habitats, Fuglebeskyttelses og Ramsar områder.

Ramsarområder er vådområder med rigt fugleliv og så mange vandfugle, at de har international betydning. Områderne er indeholdt i EF-fuglebeskyttelsesområde. EF-fuglebeskyttelsesområde er områder, der har til formål at beskytte og forbedre levevilkårene for de vilde fuglearter i EU. EF-habitatområder er områder, der er udpeget på baggrund af naturtyper og arter, som er af betydning for EU.

Tilladelser til aktiviteter i eller udenfor internationale naturbeskyttelsesområder må ikke kunne forringe områdets naturtyper og levestederne for arterne eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, området er udpeget for. I Ramsarområder skal beskyttelsen af områderne tillige fremmes.

En række af de naturtyper, der udgør udpegningsgrundlaget for habitatområderne, er i større eller mindre grad følsomme

over for en øget næringsstofbelastning af vandmiljøet. Det gælder sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand, flodmundinger, mudder og sandflader blottet ved ebbe, samt vegetation af kveller, eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand.

Også en række fiskearter kan blive påvirket negativt, hvis levestederne forringes på grund af øget næringsstofbelastning, f.eks. Havlampret, Stavsild og Snæbel. Desuden kan en række fuglearter, der udgør udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområderne, blive påvirket negativt. Det gælder blandt andet ynglefuglene Klyde, Splitterne, Havterne og Fjordterne, samt trækfuglene Knopsvane, Knortegås, Gravand, Pibeand, Krikand, Spidsand, Hvinand, Stor skallesluger, Edderfugl, Blishøne, Strandskade, Lille kobbersneppe, Islandsk ryle og Almindelig ryle, der alle er afhængige af fødesøgning på havet. Ramsarområder er vådområder med så mange vandfugle, at de har international betydning og skal beskyttes. Alle danske Ramsarområder indgår som dele af EF-fuglebeskyttelsesområder, således også Vadehavet.

Jf. habitatbekendtgørelsen⁸ er det med baggrund i ovenstående vurderet, at udvidelsen ikke vil forringe områdets naturtyper og levestederne for arterne eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter som de internationale naturbeskyttelsesområder er udpeget på baggrund af. Kommunen har dermed vurderet, at projektet ikke vil påvirke Natura 2000-områderne væsentligt, og der er derfor ikke foretaget en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Vurderingen er lavet på baggrund af den viden og de beregningsmetoder kommunen har på området.

- Kumulativ effekt

Da bedriften ikke har tilknyttet jord, vurderes projektet ikke at bidrage direkte til en eventuel kumulation af næringssalte, og andre stoffer.

Natur - Ammoniakfordampning

Ejendommen er ikke tilknyttet udbringningsarealer hvorfor ammoniakfordampningen fra stald- og opbevaringsanlæg er undersøgt i forhold til beskyttede og særlig beskyttede naturtyper samt Natura 2000-områder.

- Areal status

Ifølge ansøgningen er det ansøgte projekt beliggende i landzone og dele af aftalearealet er beliggende i områder, der i henhold til Regionplanen er udpeget som Naturområder og

⁸ Bekendtgørelse nr. 408 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter af 1. maj 2007

Områder med naturinteresse, Værdifulde kystlandskaber, Uforstyrrede landskaber, Værdifulde kulturmiljøer, Kulturhistoriske enkeltlementer og Kirkelandskaber.

- Beskyttede og særlig beskyttede naturtyper

Nærmeste § 3 beskyttede naturtype (eng) er beliggende ca. 300 og 275 meter nord for henholdsvis staldanlægget og opbevaringsanlægget. Inden for en afstand af 1.000 meter fra bedriftens stald- og opbevaringsanlæg er der også i sydlig retning beliggende den beskyttede naturtype overdrev.

Nærmeste særlig beskyttede (efter § 7 i Husdyrloven) naturtype (højmose) er beliggende ca. 2.300 meter sydøst for staldanlægget.

På det vedlagte kort (bilag 4) er angivet, hvilke naturtyper der ved ejendommen er registreret efter § 3 i Lov om naturbeskyttelse og hvilke af disse der jf. kommunen er udpeget efter § 7 i lov om husdyrbrug.

Registrerede naturtyper (§ 3-områder) der er beskyttede i henhold til § 3 i Naturbeskyttelsesloven må ikke påvirkes i en sådan grad, at den pågældende naturtype ændrer tilstand.

Tålegrænsen (udtrykt via en øvre og nedre grænse) for de enkelte naturtyper afhænger først og fremmest af typen og efterfølgende vurderes naturtypens tålegrænse i forhold til målsætningen af den enkelte naturtype.

Naturtyperne beliggende 1.000 meter inden for stald- og opbevaringsanlægget har en tålegrænse for eng i intervallet på 15-25 N/ha/år og for overdrev på 10-25 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen for ammoniak i Tønder Kommune er vurderet til ca. 16 kg N/ha/år⁹.

Ammoniakdepositionen på nærmeste hede og overdrev er beregnet via det Kommuneregnearket (version 3.1).

Merdepositionen og totaldepositionen af ammoniak på heden er beregnet til henholdsvis 0,4 kg N og 1,7 kg N. Totaldepositionen udgør ca. 11 % af baggrundsbelastningen. Ligeledes er ammoniakbelastningen større end den nedre tålegrænse på 15 kg N/ha/år for naturtypen eng.

Merdepositionen og totaldepositionen af ammoniak på overdrevet er beregnet til henholdsvis 0 kg N og 0,1 kg N. Totaldepositionen udgør ca. 0,6 % af baggrundsbelastningen. Ligeledes er ammoniakbelastningen større end den nedre tålegrænse på 10 kg N/ha/år for naturtypen overdrev.

- Beskyttede naturtyper og ammoniakvilkår

Ammoniakfordampningen fra stald- og opbevaringsanlæg bidrager i et vist omfang til luftbåren N-belastning af områdets naturtyper.

Hovedreglen med den nye miljøgodkendelsesordning er, at der i kraft af den generelle reduktion af ammoniak og etablering af bufferzoner om særlige beskyttede naturtyper (§ 7-områder) er der som udgangspunkt taget det nødvendige hensyn til beskyttede naturtyper efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven.

I henhold til beregningen af ammoniakreduktion i IT-ansøgningssystemet medfører det ansøgte projekt en meremission på 1.239,32 kg N/år således at den samlede emission bliver i alt på 5.496,38 kg N/år. Bedriften er beliggende uden for bufferzone I og II i forhold til særlige beskyttede naturtyper (§ 7-områder).

På baggrund af det ansøgte projekt overholder kravet om 25 % ammoniakreduktion samt beregningen på mer- og totaldepositionen af ammoniak vurderer Tønder Kommune, at naturtyperne eng og overdrev beliggende inden for 1.000 meter af det ansøgte projekt ikke vil blive belastet i en sådan grad, at sammensætningen af flora og fauna vil ændres og der vil som udgangspunkt ikke ske en ændring af naturtypen (eng og overdrev). I henhold til det ansøgte projekt er der en buffer på 23 kg N for at overholde kravet om 25 % reduktion af ammoniak fra stald- og opbevaringsanlæg.

Totaldepositionen af ammoniak fra anlægget til nærmeste § 7-område er i henhold til ansøgningssystemet beregnet til 0,037 kg N/ha/år og Kommunen vurderer på den baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil have en væsentlig betydning for § 7 naturtyper og deres plantesamfund beliggende i området.

Det ansøgte projekt omfatter en udvidelse af produktionen og dyreholdet størrelse er over 75 DE, hvorved der stilles et generelt krav om 25 % reduktion (beregningsgrundlag 2009) af ammoniakemissionen for de staldanlæg og lager, der er omfattet af kravet om ammoniakreduktion. I henhold til beregningen i IT-ansøgningssystemet overholder det ansøgte projekt kravet om ammoniakreduktion fra staldanlæg og lager. Kravet overholdes via det valgte staldsystem (toklimastald og delvist spaltegulv), overdækning af ny gyllebeholder og etablering af biologiskluftvasker (20 % reduktion af ammoniak). Det ansøgte projekt reducerer afdampningen af ammoniak fra anlægget med 23 kg N, udover det der er nødvendigt for at opfylde kravet om 25 % reduktion.

luftvaskere

I henhold til ansøgningen etableres der biologiskluftvasker for staldluften fra henholdsvis staldsektioner (staldnummer 1.1.4-1.1.9) for smågrise (7,2-30 kg) og staldsektioner (1.1.1-1.1.3 og 1.1.10-1.1.12) for slagtesvin (30-110 kg), jf. bilag 10 for placering af luftvasker (biomodul 2U og 4U). Der etableres ikke biologiskluftvasker på udleverings- og sygestalden.

⁹<http://www.dmu.dk/Luft/Lufforurenings-modeller/Deposition/Danmark/>

I henhold til det ansøgte projekt etableres der 6 stk. biomoduler (2U) fra SKOV A/S på staldsektionerne med smågrise og 6 stk. biomoduler (4U) fra SKOV A/S på staldsektionerne med slagtesvin. Biomodulerne 2U og 4U fra SKOV A/S har kapacitet til en maksimal lufthastighed på henholdsvis 20.000 m³/t og 40.000 m³/t. SKOV A/S har fremsendt dokumentation for en estimeret ammoniakreduktion beregnet ud fra antallet af stipladser og antallet af dyrehold pr. år i slagtesvinestalden. Effektiviteten er estimeret til henholdsvis ca. 91 % ved anvendelse af biomodul 4U for 404 stipladser slagtesvin (30-110 kg) med en maksimal staldtemperatur på 21 grader C og en maksimal lufthastighed på 40.018 m³/t, jf. bilag 11 for beregnet ammoniakreduktion via Staldvent 5.0. Ligeledes har SKOV A/S har fremsendt dokumentation for en estimeret ammoniakreduktion beregnet ud fra antallet af stipladser og antallet af dyrehold pr. år i smågrisestalden. Effektiviteten er estimeret til henholdsvis ca. 86 % ved anvendelse af biomodul 2U for 360 stipladser smågrise (7,2-30 kg) med en maksimal staldtemperatur på 24 grader C og en maksimal lufthastighed på 16.435 m³/t, jf. bilag 11 for beregnet ammoniakreduktion via Staldvent 5.0. I henhold til den fremsendte dokumentation er der beregnet en større reduktionsprocent for reduktionen af ammoniak end de 20 %, der er anvendt i ansøgningen og beregningen i IT-ansøgningssystemet.

- Kumulativ effekt

Når hele eller dele af et stald- eller opbevaringsanlæg for et ansøgt projekt er beliggende inden for bufferzone II må merbelastningen af særlige beskyttede naturtyper efter §§ 7 og 25 i Husdyrloven ikke overskride fastlagte beskyttelsesniveauer. Beskyttelsesniveauerne er opstillet ud fra hvor mange andre husdyrbrug større end 75 DE, der er beliggende i området og inden for sammen bufferzone i forhold til det ansøgte projekt. Den maksimale merbelastning er på 0,3 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug, på 0,5 kg N/ha ved 2 husdyrbrug og på 0,7 kg N/ha ved 1 husdyrbrug (ansøgt projekt).

Afstanden fra det ansøgte projekt til nærmeste særlige beskyttede naturtype (§ 7-område) større end 1.000 meter, hvorved bedriftens stald- og opbevaringsanlæg er beliggende uden for bufferzone II til nærmeste § 7-område.

På den baggrund har Tønder Kommune ikke undersøgt beligheden af andre bedrifter med mere end 75 DE i forhold til det ansøgte projekt.

- Internationale naturbeskyttelsesområder – Naturområder

Det ansøgte projekts stald- og opbevaringsanlæg er i sydlig retning beliggende ca. 750 meter fra Vadehavet, som er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde (Habitatområde nr. 78, Fuglebeskyttelsesområde nr. 57 og Ramsarområde nr. 27). Ligeledes er bedriftens anlæg beliggende henholdsvis ca. 4.700 meter i nordøstlig retning til internationalt

naturbeskyttelsesområde (Fuglebeskyttelsesområde nr. 67 og Ramsarområde nr. 27) og ca. 3.100 meter i sydøstlig retning internationalt naturbeskyttelsesområde (Fuglebeskyttelsesområde nr. 69).

I henhold til beregningen på ammoniak fra stald- og opbevaringsanlæg i IT-ansøgningssystemet for det ansøgte projekt er meremission fra bedriftens anlæg beregnet til ca. 1.239 kg N/år og den samlede emission er beregnet til ca. 5.469 kg N/år. På baggrund af at det generelle reduktionskrav på 25 % ammoniak for anlægget er overholdt og afstanden til de internationale naturbeskyttelsesområder beliggende henholdsvis ca. 4.700 meter i nordøstlig og ca. 3.100 meter i sydøstlig retning vurderer Tønder Kommune, at fødegrundlaget og levestederne for de udpegede fuglearter for Fuglebeskyttelsesområde nr. 67 og 69 samt Ramsarområde nr. 27 ikke vil blive påvirket væsentligt af ammoniakfordampningen fra det ansøgte projekt.

De 2 naturtyper (2130 og 1330) på udpegningsgrundlaget for Habitatområde nr. 78 (Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde) der er beliggende tættest på det ansøgte projekt, er henholdsvis strandeng (1330) beliggende ca. 4.400 meter nord for bedriften og *stabile kystklitter med urteagtig vegetation (2130 prioriterede naturtype) beliggende ca. 4.300 meter syd for bedriften. Naturtyperne strandeng (1330) og *stabile kystklitter med urteagtig vegetation (2130) har henholdsvis en tålegrænse på 30-40 og 10-20 kg N/ha/år. Totaldepositionen af ammoniak fra anlægget til nærmeste naturtype (2130) med mindste tålegrænse er beregnet via Kommuneregnet (version 3.1) til 0,00 kg N/ha/år.

På den baggrund vurderer Tønder Kommune, at ammoniakfordampningen fra stald- og opbevaringsanlæg ikke vil påvirke naturtyperne negativt i forhold til gunstig bevaringsstatus. Ligeledes vurderer Tønder Kommune på baggrund af emissionen fra det ansøgte projekt, at ammoniakemissionen fra stald- og opbevaringsanlæg ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af fødegrundlaget og levestederne for de udpegede dyrearter på udpegningsgrundlaget for det udpegede internationale naturbeskyttelsesområde i Vadehavet (Habitatområde nr. 78, Fuglebeskyttelsesområde nr. 57 og Ramsarområde nr. 27).

Tønder Kommune har dermed vurderet, at det ansøgte projektets ammoniakemission ikke vil påvirke de internationale naturbeskyttelsesområder væsentligt og derfor har Kommunen ikke foretaget en nærmere konsekvensvurdering af det ansøgte projektets virkninger på Habitatområde nr. 78, Fuglebeskyttelsesområde nr. 57, 67 og 69 samt Ramsarområde nr. 27.

Tønder Kommune har ved vurderingen taget hensyn til bevaringsmålsætningen for de pågældende internationale naturbeskyttelsesområder. Vurderingen er udarbejdet på baggrund af

den viden og de beregningsmetoder Kommunen har på området.

- Artsfredninge, rødlistearter og Bilag IV-arter

I Habitatdirektivets Bilag IV er der opført en række arter, som skal ydes streng beskyttelse overalt i deres naturlige udbredelsesområde (også uden for de udpegede habitatområder). Det indebærer blandt andet, at dyrearternes yngle- og rasteområde ikke må beskadiges eller ødelægges og for planternes vedkommende at arterne ikke må indsamles, plukkes eller ødelægges.

Ved ejendommen er Tønder Kommune ikke bekendt med forekomster af plante- og dyrearter omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor eller bilag IV-arter i Habitatdirektivet.

En række dyr, som er omfattet af Habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på egnen omkring bedriften. På baggrund af ”Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007, Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV” samt Tønder Kommunes øvrige kendskab vurderer Kommunen umiddelbart, at bilag IV-arter kan forekomme på og omkring bedriften.

I det følgende vurderes forekomsten af en række arter, hvor projektområdet ligger inden for eller i nærheden af artens naturlige udbredelsesområde. Der foreligger ikke konkrete feltobservationer af de pågældende arter i projektområdet eller i den umiddelbare nærhed. Der er ikke indberettet observationer til www.naturdata.dk om observationer i projektområdet eller dets umiddelbare nærhed. Plantearterne på Habitatdirektivets bilag IV har ikke udbredelsesområde i Tønder Kommune og derfor er disse ikke omtalt i nedenstående gennemgang af bilag IV-arter med udbredelsesområde i Tønder Kommune.

Flagermus. Flagermusene (vand-, frynse-, brun-, syd-, trolde- og pipistrellflagermus samt langøret flagermus) overnatter oftest i huse og hule træer i nærheden af skov. Fourageringsområderne er artsafhængige og kan bl.a. være søer og åer, hvor flagermusene æder insekter som de fanger over vandoverfladen. Mange arter fouragerer efter insekter, som de fanger i lysåben løvskov, over marker og skove, i skovkanter, lysninger eller levende hegn.

Projektområdet kan tænkes at indgå i nogle arters fourageringsområder, men det vurderes, at der ikke vil være negative påvirkninger i henhold til det ansøgte projekt.

Odder. Odderen er nu udbredt helt ned til den dansk-tyske grænse i større vandløb og søer. Det må derfor formodes, at den forekommer i Vidå og Bredeå systemerne, medens det vurderes, at de små grøfter og vandløb ved ejendommen ikke vil være velegnede som permanente levesteder, men de kan evt. benyttes under vandringer.

På denne baggrund vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil have indvirkningen på odderens leveforhold i området.

Markfirben. Markfirbenet er udbredt over det meste af landet men sporadisk. Markfirbenet træffes på steder med bar og løs, gerne sandet jord. Det kan være heder, klitter overdrev, råstofgrave, stengærder og på vej- eller jernbaneskrånninger. Det vurderes, at det ansøgte projekt ikke vil påvirke evt. levesteder væsentligt.

Stor Vandsalamander. Den store vandsalamander er udbredt over det meste af Danmark, dog er den fåtallig i Jylland vest for israndslinjen og projektområdet ligger på kanten af dens udbredelsesområde (jf. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV, Faglig rapport fra DMU nr.635, 2007). Den yngler i solåbne vandhuller med rent vand, men kan uden for yngletiden opholde sig i dybere vandhuller og vandhuller med forurenede vand. På land kan den findes nær vandhuller under væltede træer o.l. På den baggrund vurderes det, at den store vandsalamander kan forekomme i projektområdets vandhuller. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhullet gennem øget belastning med næringsstoffer og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne. Udsætning af fisk vil også være skadelig, idet fiskene æder salamanderens æg og yngel.

Det vurderes, at det ansøgte projekt ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt. Det skal bemærkes, at etablering af bræmmer samt oprensning af tilgroede vandhuller (oprensning kræver tilladelse fra kommunen) vil forbedre livsbetingelserne for arten.

Løgfrø. Løgfrø er spredt til sjældent forekommende i Danmark og er i tilbagegang. I det vestlige Sønderjylland er der en kernebestand på Hjørpsted bakkeø og den er også fundet på Abild bakkeø. Løgfrøen foretrækker lysåbne vandhuller i omgivelser med let jord, hvor den kan grave sig ned om dagen. Det vurderes derfor, at der er en mulighed for forekomst i projektområdet, f.eks. ved registrerede § 3-søer. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhullet gennem øget belastning med næringsstoffer og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne.

Det vurderes, at det ansøgte projekt ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt. Det skal bemærkes, at etablering af bræmmer samt oprensning af tilgroede vandhuller (oprensning kræver tilladelse fra kommunen) vil forbedre livsbetingelserne for arten.

Spidssnudet frø. Spidssnudet frø er almindeligt udbredt i det meste af Danmark. Den findes i større eller mindre vandhuller i engområder, moser, dyrkede marker og skovbevoksede områder. På denne baggrund vurderes det som sandsynligt, at arten forekommer i projektområdets vandhuller. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhullet gennem øget belastning med næringsstoffer og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne.

Det vurderes, at det ansøgte projekt ikke vil forværre livsbetingelserne for arten væsentligt. Det skal bemærkes, at etable-

ring af bræmmer samt oprensning af tilgroede vandhuller vil forbedre livsbetingelserne for arten.

Grøn mosaikguldsmed. I Danmark yngler grøn mosaikguldsmed i 2 meget forskellige typer af natur: Søer og moser i Nordsjælland, der ikke er for næringsrige og hvor solen kan skinne ned på vandfladen samt kanaler og grøfter i marsken i Sydvestjylland, som ligger helt åbent og har et rigt planteliv. Hunnen lægger eller borer normalt sine æg ind i planten krebsseklo (*Stratiotes aloides*) og arten findes derfor kun på steder med denne plante.

Projektområdet for det ansøgte projekt er beliggende uden for artens udbredelsesområde.

Snæbel. Snæbelen er en laksefisk, der kun lever i Vadehavsområdet. Den lever og vokser op i Vadehavet, men i efteråret søger den op i større vandløb for at gyde. Efter at æggene er klækket i februar/marts måned lever ynglen et par måneder i de stille områder af vandløbene, før de i april/maj søger ud i Vadehavet. De største trusler for snæbelen er A) Spærringer: Da snæbelen ikke er i stand til at springe højt eller svømme igennem fisketrapper. B) Vandløbsreguleringer: Snæbelen gyder på vandløbsstrækninger, der slynger sig naturligt. C) Forurening: Forurenede vand af næringsstoffer eller miljøfremmede stoffer bevirker at æggene ikke kan udvikle sig og kvæles. D) Dræning: Dræning af enge bevirker, at ynglen ikke har nok steder til at opholde sig, da de efter klækning kræver store fladvandede arealer. De bliver skyllet ud i det salte hav for tidligt og dør.

Det vurderes, at gennemførelse af det ansøgte projekt ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt for arten.

Andre udvalgte arter tilknyttet vandhuller. Potentielt vil der kunne forekomme arter som grøn frø, lille vandsalamander og skrubtudse, der ikke er opført på Habitatdirektivets Bilag IV, men som er fredede herhjemme. For disse arter gælder de samme betragtninger, som nævnt under padderne ovenover.

Tønder Kommune vurderer, at det ansøgte projekt i givet fald vil kunne påvirke nogle af Bilag IV-arterne negativt ved alvorlige uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødningen (f.eks. udslip fra gyllebeholder). Der er i den forbindelse stillet vilkår således at dette som udgangspunkt ikke skulle kunne forekomme. Omvendt vurderer Kommunen, at lovlige håndtering af husdyrgødning inden for udbringningsarealerne (gylleaftaler) ikke vil have en væsentlig effekt på arterne. Ligeledes vurderer Tønder Kommune, at det ikke er nødvendige at stille yderligere vilkår for at sikre ovennævnte arter.

Mangler i vurderingsgrundlaget

Miljøgodkendelsen og vurderingerne bygger på:

- Oplysninger, der er modtaget fra ansøger og dennes konsulent.
- Kommunens egne oplysninger om områdets natur- og miljøforhold.

- Områdets sårbarhed over for påvirkninger fra bedriften og det ansøgte projekt.
- Regionplanens målsætninger og retningslinjer.

Tønder Kommune er opmærksom på, at vurderingen af bedriftens kumulative effekt på natur og miljø bygger på et utilstrækkeligt grundlag, men som er det for tiden bedst mulige. F.eks. foreligger ikke ajourførte oplysninger om dyreholdet i det betragtede område, herunder specielt ikke om nyere ændringer heraf, udvidelser eller nedlæggelser. Der arbejdes på en forbedret udveksling af data på nationalt plan.

Endvidere er Kommunens egne mål og forudsætninger om sårbarhed, talegrænser mv. under løbende revision. Desuden er både beregningsmetoder og modeller, der skal anvendes for at forudsige påvirkninger fra såvel denne bedrift som fra bedrifter i et givet område under ét, er tilsvarende under opbygning.

Den kumulative påvirkning af områdets natur og miljø er ikke beregnet specifikt for udvidelsen af produktionen på bedriften uden for bufferområderne. Dette skyldes at det nødvendige beregningsværktøj endnu ikke er udviklet samt at muligheden for at sammenkøre data vedrørende husdyrproduktion fra andre bedrifter i et betragtet område ikke er til stede på en operationel måde.

Indtil disse ting er på plads, er det Tønder Kommunes opfattelse, at der overordnet set for et givet område formentlig kun i begrænset omfang vil være tale om nettoudvidelser af husdyrproduktionen. Dette betyder generelt, at en udvidelse på en betragtet lokalitet i væsentligt omfang "modregnes" ved en reduktion på andre ejendomme, hvor produktionen nedlægges. Lokalt bliver der naturligvis tale om en forøgelse, men denne vil være indregnet og vurderet specifikt for udvidelsen.

For Tønder Kommunes samlede vurdering af udvidelsen på Rejsby 9 gælder, at der ikke er væsentlige mangler i de foreliggende oplysninger og at alle afgørende miljø- og naturpåvirkninger indgår i vurderingen af dyreholdet.

Miljøteknisk beskrivelse

Følgende afsnit er baseret på oplysninger fra ansøger og angiver således, sammen med relevante kortbilag forudsætningerne for afgørelsen.

Oplysninger om ansøger og ejerforhold

Navn: Jens Jensen Lund
Adresse: Rejsby 9, 6261 Bredebro
Telefon: 74716280
Mobil: 40196148
e-mail: lund@agropartnere.dk

Opstart af anlægsarbejder: 01-04-2009
Byggeri forventes afsluttet: 01-10-2009
Driftsstart staldanlæg: 01-06-2009

Beskrivelse af datoerne

Godkendelsen ønskes taget i brug, så snart den er meddelt. Fuldspaltegulve i slagtesvinestalde ændres til gulve med delvis fast og delvis spaltegulve og byggeriet af den nye gyllebeholder igangsættes med det samme. Der er ansøgt om et ret højt antal hold slagtesvin produceret pr. år. Det forventes, at der vil kunne produceres op til maksimalt 4,4 hold slagtesvin pr. år inden for de første 2 år og der vil indenfor de følgende 3 år blive arbejdet på at komme op på 4,7 hold pr. år. Ligeledes forventes det, at der indenfor 5 år kan produceres 7,5 hold smågrise pr. år.

Ikke teknisk resumé fra ansøger

Ifølge Tønder kommune er der en tilladelse på Rejsby 9 til at producere 17.000 smågrise til 30 kg og 5.500 slagtesvin 30-100 kg svarende til 248,78 DE. Kommunen har bestemt, at der i forbindelse med ansøgningen maksimalt må indgå 1.280 stipladser til slagtesvin af en gennemsnitsvægt på 76 kg i nudrift eller 1.487 stipladser til slagtesvin og 65 kg i gennemsnitsvægt. Dette er til trods for, at der er indsendt dokumentation på, at der ikke har været kontinuerlig drift på ejendommen og der i perioder har været op til 2.000 stipladser besat med slagtesvin.

Produktionen ønsket udvidet/ændret til 16.200 smågrise 7,2-30 kg og 11.400 slagtesvin 30-110 kg, svarende til 464 DE, udvidelsen kan ske i eksisterende bygninger.

I forbindelse med udvidelse forventes produktionen på Vesterende 52 nedlagt.

Ansøger har i nudrift fuldspaltegulv i slagtesvinestaldene. Fra 2015 bliver disse stalde ulovlige. Da fuldspaltestalde ifølge lugtberegningerne endvidere giver anledning til en større lugtemission, ændres staldgulvene derfor i ansøgt drift.

Der er sideløbende ansøgt om § 16 godkendelse af Lund I/S v. Jens J. Lund og Hans Lund, hvor alle Jens Jensen Lund og Hans Christian Lunds arealer er samlet i et markbrug.

Til udbringning af gyllen fra svineproduktionen i bedriften er der en "gylleaftale" med Lund I/S på 1.055,8 DE (dvs. ca. 433 ha ejede arealer og ca. 321 ha forpagtede arealer i Lund I/S) samt gylleaftaler på ca. 188,9 DE. I bedriften Brdr. Lund Ballum I/S er der desuden en række andre husdyrproduktioner (Åbenråvej 152, Rejsby 9, Husumvej 13 og Vesterende 52 (forventes nedlagt)). Gylleaftalerne fyldes op med gylle fra disse ejendomme til 1,4 DE/ha.

Da 432,8 ha dækker et ejerkrav til ca. 2.040 DE (hvilket er mindre end det, der er i bedriften) er ejerkravet således opfyldt.

Der er kapacitet til opbevaring af gylle på knap et år.

Udvidelsen vil medføre et større antal transporter til og fra ejendommen. Det vurderes dog, at transporterne ikke kommer til at give anledning til væsentlige gener for naboer.

Med hensyn til lugt, så har ansøger valgt at benytte biologiske luftvaskere i alle stalde. Ifølge www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger betyder dette tiltag, at genekriterierne til nærmeste nabo og samlet bebyggelse bliver overholdt. Beregningerne viser desuden, at der ikke er problemer med lugt til byzone.

Geneafstanden til enkeltbeboelse er i nudrift beregnet til 157 m – denne afstand falder til 154 m som følge af lugtrensningen, og geneafstanden til samlet bebyggelse er i nudrift beregnet til 505 m – denne afstand falder til 394 m også som følge af luftrensningen. I virkeligheden sker der en større reduktion af lugtemissionen, idet ejendommen i perioder har flere dyr på stald, end hvad kommunen vil acceptere indtastet i beregningerne i www.husdyrgodkendelse.dk.

Da luftvaskeren også fjerner ammoniak, opfyldes det generelle ammoniakreduktionskrav om 25 % reduktion af ammoniakudledningen for udvidelsen – og der er desuden et overskud på 3.883 kg ammoniak, som ansøger går ud fra kan gemmes til en evt. kommende udvidelse/ændring. Beregningen er baseret på, at der forventes en ammoniakreduktion på 85 %, eftersom anlægget skal køre hele tiden.

Nærmeste § 7 naturareal er en hede syd for Hjørpsted ca. 4,1 km fra staldanlægget. Tønder Kommune har dog udpeget en mose øst for Koldby ca. 2,3 km sydøst for staldanlægget som nærmeste areal, der bør være omfattet af § 7 i Husdyrloven. Arealet fremgår ikke af kortene i www.husdyrgodkendelse.dk. Beregningerne i www.husdyrgodkendelse.dk viser, at kravet til maksimal ammoniakdeposition til på 0,7 kg N/ha/år overholdes (maksimal deposition heden er på 0,00 kg N/ha/år og til mosen -0,02 kg N/ha/år). Den samlede emission af ammoniak falder til en tredjedel af niveauet i nudrift.

På baggrund af afstanden til internationale naturbeskyttelsesområder og § 7 arealer, forventes der ikke problemer med ammoniakemission fra staldanlægget.

Det vurderes, at ansøgningen ikke vil have indflydelse på habitatdirektivets bilag IV-arter, idet der ikke opdyrkes nye arealer, der ikke fjernes store gamle træer eller gamle bygninger og der ikke fjernes stendynger eller diger mv.

Yderligere oplysninger til sagen:

I word-versionen af ansøgningen (version fra 19/3-2009) er der tilføjet to afsnit: "Arealer" samt "Supplerende oplysninger til www.husdyrgodkendelse.dk". Afsnittene forklarer baggrunden for indtastningerne i www.husdyrgodkendelse.dk samt opsummerer oplysninger, der ikke naturligt hører hjemme andre steder i systemet, men som er et krav jf. bilag 2 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

Oplysninger om ejendommens placering

Bygninger		
	Nudrift	Ansøgt
Bygningshøjde stald	12 meter	12 meter
Taghældning	20 grader	20 grader
Bygningsmateriale + farve	Grå element	Grå element
Afskærmende beplantning (bredde + træartsvalg)	Øst for eksisterende gyllebeholder.	Øst og nord for eksisterende og ny gyllebeholder.
Belysningsforhold på facaden ude for bygninger og anlæg	Ja, jf. bilag 1	Ja, jf. bilag 1

Lokalisering og landskab

Ejendommen ligger i Tønder Kommune i landsbyen Rejsby Ballum og er placeret i landzone.

Der er tale om udvidelse af dyrehold i eksisterende stalde. Der er ingen ensilageplads, møddingsplads, drikkevandsboringer/brønde eller nedgravede olietanke på ejendommen.

Med hensyn til placering i forhold til naboer, natur mv. se under punkterne "Generelle afstandskrav" og "Landskabelige hensyn".

Nærmeste ejendom med husdyrproduktion på mere end 75 DE er så vidt vides Rejsby 15, der ligger ca. 150 m vest for staldanlægget. Der er derfor angivet, at der i forhold til samlet bebyggelse ligger en anden ejendom på mere end 75 DE indenfor 300 m til samlet bebyggelse (samlet bebyggelse udløses af Rejsby 13).

Oplysninger om ejendommens placering

Bygningsbeskrivelse:

Bygning		Grundplan	Bygnings-højde	Taghældning	Bygningsmaterialer/farver	Anvendelse
1	Stald	2.850 m ²	12 m	20 °	Grå elementer	Se pdf staldafsnit 1.1.1 til 1.1.12
2	Fyrrum og teknik	50 m ²	4 m	20 °	Grå elementer	Teknik
3	Udlevering og sygestald	900 m ²	7 m	15 °	Røde mursten, gråt eternittag	Udlevering og sygestald* Se staldafsnit 1.1.13 & 1.1.14
4	Foderlade	1.150 m ²	8,5 m	20 °	Grå elementer, gråt eternittag	Foder og foderanlæg
5	Maskinhus	700 m ²	8 m	20 °	Røde blikplader, gråt eternittag	Maskiner
6	Gl. lade	600 m ²	11 m	45 °	Røde mursten, sort eternittag	Depot
7	Gl. gyllebeholder	3.000 m ³	4 m	-	Grå betonelementer	Gødningsopbevaring
8	Ny gyllebeholder	4.000 m ³	4 m	-	Grå betonelementer	Gødningsopbevaring
9	Stuehus	300 m ³	10 m	-	Røde mursten. Sort skiffer	Beboelse

* Det er dyr, der ellers går i staldafsnit 1.1.1-1.1.12, der kommer til at gå i sygestalden.

Gyllebeholder på 3.000 m³ fra 1995: Agritank elementbeholder, 4 m dyb, ca. 2 m over terræn, dykket indløb, intet spjæld, ingen pumpe eller fast rør til overpumpning af gylle, overdækning i form naturligt flydelag. Beholderen er afskærmet af beplantning og bygninger mod øst, syd og vest.

To fortanke på hver ca. 30 m³ fra hhv. 1969 og 1991 med pumper og nedgravede rør til overpumpning til gyllebeholder.

Ny gyllebeholder på 4.000 m³: Elementbeholder, ca. 4 m dyb, ca. 2 m over terræn, dykket indløb, intet spjæld, ingen pumpe eller fast rør til overpumpning af gylle, overdækning i form af teltduk eller anden fast overdækning. Der er etableret noget beplantning mod nord, og der vil blive etableret yderligere beplantning mod øst.

Fodersiloer: Alle siloer til råvarer står indendørs i foderladen, bygning 4.

Belysningsforhold på facader og udenfor bygninger og anlæg

Der er udendørsbelysning på gl. lade og bygning nr. 3 samt endegavl i bygning 5 (se bilag 1 i denne godkendelse). Lyset tændes vha. sensor.

Stalde, gyllebeholdere, andre bygninger, ventilationsafkast, relevante dræn, afløb, adgangs- og transportveje mv. fremgår af vedlagte bilag til ansøgningen.

Der er ingen ensilageplads, møddingsplads, drikkevandsboringer/brønde eller nedgravede olietanke.

Landskabelige hensyn

Generelle afstandskrav	
	Faktisk afstand Fra nærmeste staldcentrum
Afstandsforhold fra ejendommen til nærmeste naboer (krav):	
Nærmeste nabo ift. udvidelse (krav 50 m*) (korteste afstand fra stald med udvidelse)	75 meter
Nærmeste nabo, uden landbrugspligt	75 meter
Byzone	2.600 meter

Samlet bebyggelse i landzone	185 meter
Afstandsforhold fra den nyetablerede gyllebeholder (krav)**)	
Ikke almene vandindvindingsanlæg (25 m)	Ingen boringer på ejendommen.
Almene vandindvindingsanlæg (50 m)	3.000 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer (15 m)	15 meter
Offentlig vej / privat fællesvej (15 m)	45 meter
Levnedsmiddelvirksomhed (25 m)	4.000 meter
Beboelse samme ejendom (15 m)***)	165 meter
Naboskel (30 m)	45 meter

*) Husdyrlovens § 6.

***) Husdyrlovens § 8.

****) Ensilageopbevaring undtaget. Husdyrlovens § 8, stk. 2.

Ovenstående afstande er mål fra nyetableret gyllebeholder.

For afstand til nabo og samlet bebyggelse ses det, at gennemsnitsafstanden er mindre end afstandskravet. Da beregningerne viser, at der er mindre lugtemission i ansøgt drift end i nudrift og mindst 50 % af geneafstanden kan opfyldes, opfyldes afstandskravet til lugt, jf. ansøgning 6657 i IT-ansøgningsystemet.

Da den nye gyllebeholder ligger mindre end 300 m fra nabo, etableres fast overdækning, fx i form af teltduk.

Landskabelige hensyn

Afstande til følsom natur (§ 7) samt afstande til andre natur- og kulturområder på bedriftens arealer (Kilde Danmarks Miljøportal, Kulturarvsstyrelsens hjemmeside, kortbilag til Sønderjyllands Amts Regionplan 2001-2012). OBS: når der herunder står arealerne, menes der udbringingsarealerne i Lund I/S:

Naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser: Bygningerne og arealerne ligger udenfor udpegningen "Særligt næringsfattige naturarealer". Flere af arealer ligger indenfor udpegningen "Naturområder" og "Område med naturinteresser", "Vadehavsområde".

Natura 2000: Bygningerne ligger udenfor udpegningerne. Nogle af arealer ligger indenfor Natura 2000. Det nærmeste EF-fuglebeskyttelses- og habitatområde samt Ramsar område (Vadehavet), ligger ca. 740 m vest for ejendommen.

Områder med landskabelig værdi: Bygningerne ligger udenfor udpegningen "Værdifulde kystlandskaber" og "Værdifulde landskaber", men flere af arealerne ligger indenfor "Værdifulde kystlandskaber".

Drikkevandsinteresser: Bygningerne ligger indenfor område med drikkevandsinteresse. Nogle få af arealerne ligger indenfor særlige drikkevandsinteresser.

Nitratfølsomme indvindingsområde: Bygningerne ligger udenfor nitratfølsomt indvindingsområde. Nogle få af arealerne ligger indenfor nitratfølsomt indvindingsområde.

Nitratklasser: Bygninger og de fleste arealer ligger i nitratklasse 0.

Uforstyrrede landskaber: Bygningerne ligger udenfor udpegningen, men størstedelen af arealerne ligger indenfor udpegningen.

Områder med særlig geologisk værdi (Skovtilplantning uønsket pga. Geologi): Der er hverken bygninger eller arealer indenfor udpegningen.

Rekreative interesseområder: Der er hverken bygninger eller arealer indenfor udpegningerne: "Planlagte arealer til byformål", "Fritidsområder", "Eksisterende byzonearealer", "Nye og Eksisterende sommerhusområder", "Arealudlæg til ferie-fritidsformål" eller "Planlagte arealer til ferie-fritidsformål".

Værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer: Bygningerne ligger udenfor udpegningen, men mange af arealerne ligger indenfor udpegningen "Værdifulde kulturmiljøer" eller "Kulturhistoriske enkeltlementer".

Kirkeomgivelser: Bygningerne ligger udenfor udpegningen "Kirkelandskaber", men enkelte marker ligger indenfor.

Kystnærhedszonen: Bygningerne og en del af arealerne ligger indenfor udpegningen.

Lavbundsarealer inkl. evt. okkerklassificering: Bygningerne ligger udenfor lavbundsarealer. Flere af arealerne ligger indenfor udpegning af lavbundsarealer med okkerklassificering 1 eller 4.

Fosfor: Bygningerne ligger udenfor opland til fosforbelastede internationale naturbeskyttelsesarealer.

Skovrejsningsområder: Hverken bygninger eller arealer ligger indenfor udpegningen.

Fredede områder: Nærmeste fredede område er Hjørpsted og Ballum kirker med omgivelser ca. 600 m syd for ejendommen. Nogle enkelte arealer ligger indenfor et fredet område.

Beskyttede naturarealer (§ 3): Der er ingen bygninger indenfor udpegninger af § 3 natur.

Fra anlægget er der målt ud til udpegede områder indenfor 500 m:

Der er ca. 90 m til nærmeste udpegede åbne vandløb.

Der er ca. 65 m til nærmeste vandhul syd for stalden.

Der er ca. 275 m fra ny gyllebeholder til eng mod nord

Flere af arealerne støder op til beskyttede vandløb.

Strandbeskyttelseslinje: Bygningerne ligger udenfor udpegningen og alle arealerne ligger udenfor udpegningen med undtagelse af en enkelt mark.

Klitfredningslinje: Der er hverken bygninger eller arealer indenfor udpegningen.

Skovbyggelinie: Der er ingen bygninger indenfor skovbyggelinien. Nogle få af arealerne ligger indenfor udpegningen.

Sø- og åbeskyttelseslinje: Bygningerne og størstedelen af arealerne ligger udenfor disse udpegninger. Kun ganske få arealer ligger indenfor og driften på disse jorde vil ikke blive ændret i forbindelse med udvidelsen.

Kirkebeskyttelseslinje: Bygningerne ligger ca. 2,7 km fra nærmeste "Kirkebyggelinie" til Sønder Skast Kirke. En enkelt mark ligger indenfor udpegningen, men driften på denne mark vil ikke ændre sig i forbindelse med udvidelsen.

Fortidsmindebeskyttelseslinje: Bygningerne ligger udenfor beskyttelseslinier til fortidsminder. Der foregår flere steder almindelig markdrift indenfor 100 m beskyttelseslinie.

Beskyttede sten- og jorddiger: Der er ingen beskyttede sten- og jorddiger i forbindelse med bygningerne. Enkelte af ejendommens arealer støder op til et beskyttet dige. Men da driften på arealerne ikke ændres, er det uden betydning.

Lysforhold

Der er udendørsbelysning på gl. lade og bygning nr. 3 samt endegavl i bygning 5 (se bilag 1). Lyset tændes vha. sensor.

Husdyrgødning

Gødningsopbevaringsanlæg

Anlæg	Kapacitet	Opførelsesår	Overdækning	% før	% efter
Agri Gyllebeholder	3.000 m ³	1995	Flydelag	100 %	43 %
Ny Gyllebeholder	4.000 m ³	-	Overdækning – evt. telt	0%	57 %
Fortank	ca. 30 m ³	1991	Betonlæg	*	*
Kanaler	ca. 1.400 m ³	-	Ingen	*	*
I alt	ca. 8.430 m ³	-	-	100 %	100 %

Procentangivelsen er den, der er benyttet i www.husdyrgodkendelse.dk.

* Kanaler og fortank ikke er indtegnet i www.husdyrgodkendelse.dk.

Årlig produktion af husdyrgødning til gyllebeholder efter udvidelsen

Spildevand tilledt gyllebeholdere

Jf. standardkapacitetsberegning er der 0,127 m³ gylle/smågris (heri er der inkluderet 15 l vaskevand samt 15 l drikkevandspild) 0,47 m³ gylle/slagtesvin 30-100 kg og 0,56 m³ gylle/slagtesvin 30-110 kg (heri er der inkluderet 25 l vaskevand samt 75 l drikkevandspild pr. slagtesvin fra 30-102 kg).

Kapacitetsberegning (før udvidelsen):

17.000 smågrise x 0,127 m³ = 2.159 m³

5.500 slagtesvin x 0,xx m³ = 2.598 m³

Vaskevand + regnvand fra vaskeplads = 50 m³

I alt 4.807 m³ svinegylle, svarende til 248,79 DE.

Opbevaringskapacitet i gyllebeholder: 3.000 m³

Der er altså 7,5 måneders opbevaringskapacitet uden kapacitet i kanaler er regnet med. Med kapacitet i kanaler (ca. 1.400 m³) er der knap ca. 11 måneders opbevaringskapacitet.

Kapacitetsberegning (efter udvidelsen):

16.200 smågrise x 0,127 m³ = 2.057 m³

11.400 slagtesvin x 0,56 m³ = 6.428 m³

Vaskevand + regnvand fra vaskeplads = 50 m³

I alt 8.535 m³ svinegylle, svarende til 463,89 DE.

Opbevaringskapacitet i gyllebeholdere: 7.000 m³

Der er altså 9,8 måneders opbevaringskapacitet uden kapacitet i kanaler er regnet med. Med kapacitet i kanaler (ca. 1.400 m³) er der ca. 11,8 måneders opbevaringskapacitet.

Der opbevares og anvendes ikke husdyrgødning fra andre ejendomme samt udspreddes slam eller andet affald.

Den nye gyllebeholder (4.000 m³) etableres inden for 300 meter til nærmeste nabo og beholderen etableres med fast overdækning.

Spildevand:

Spildevandstyper	m ³ /år før udvidelse	m ³ /år efter udvidelse	Afledes til	Renseforanstaltning
Rengøringsvand, drikkevandspild mv.	ca. 800 m ³	ca. 1.200 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Vaskevand + regnvand tilledt gyllebeholder fra vaskeplads	maks. 50 m ³	maks. 50 m ³	Gyllebeholder	Ingen

Årlig produktion af husdyrgødning af dybstrøelse

Der produceres ingen dybstrøelse på bedriften.

BAT-redegørelse-opbevaring

Da der er tale om:

- stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt (tømmes helt 2 gange om året)
- beholdernes bund og vægge er tætte
- der ingen spjæld er, men alt overpumpes via neddykket rør
- gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- beholderen er overdækket med naturligt flydelag (sikres ved at tilsætte halm efter hver tømning) eller fast overdækning og beholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen, vurderes det, at der er BAT med hensyn til gødningsopbevaring jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF).

BAT-redegørelse udbringning

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. Ansøger opfylder følgende punkter som er medtaget i ansøgningen til aftalearealet LUND I/S, Åbenråvej 140, 6780 Skærbæk:

- Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødernes forventede behov. I planen tages hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.
- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til de gældende regler, og foregår i videst mulige omfang efter godt landmandskab, dvs. ingen udbringning i weekender og helligdage.
- Gyllen udbringes med slæbeslanger eller nedfældes (afhængigt af afgrøde og jordbundstype), for at mindske lugtgenerne og ammoniakfordampning mest muligt.
- Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene.

Det vurderes (ansøger) at de anvendte udbringningsteknikker lever op til BAT.

Foder

Der er på ansøgningstidspunktet ikke pålagt ejendommen restriktioner i forhold til fodring. I nudrift er der derfor ikke indtastet oplysninger, hvorved www.husdyrgodkendelse.dk beregner på baggrund af normal. Idet kravet om 25 % reduktion af ammoniakudledningen for udvidelsen opfyldes ved brug af andre virkemidler, ønsker ansøger ikke at få unødige restriktioner på dette område.

Opbevaring af foder og ensilage

Der er 6 indendørs fodersiloer opstillet i foderladen.

Foderet snegles direkte fra korngraven over i de indendørs siloer og fra siloerne trækkes det ind i blandekaret ved kædetræk i rørsystem. Der vådfodres.

Det vurderes (ansøger), at der ingen støvgener er for naboer i forbindelse med håndteringen af foderet.

BAT-redegørelse

På ejendommen hjemmeblandes foder (korn, sojaskrå og mineralblandinger mv.). Det tilstræbes at ligge indenfor de vejledende niveauer for BAT:

Vejledende niveauer for råprotein i BAT-foder til svin:

Art	Faser	Indhold af råprotein (% i foder) ¹⁾	Samlet fosforindhold (% i foder) ²⁾
Fravænnede grise	< 10 kg	19-21	0,75-0,85

Smågrise	< 25 kg	17,5-19,5	0,60-0,70
Slagtesvin	25-50 kg	15-17	0,45-0,55
Slagtesvin	50-110 kg	14-15	0,38-0,49

1) Med tilstrækkeligt afvejet og optimal tilførsel af aminosyrer

2) Med tilstrækkeligt fordøjeligt fosfor med brug af fx højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase

Minimering af spild

Foderet snegles direkte fra korngraven over i de indendørs siloer og fra siloerne trækkes det ind i blandekaret ved kædetræk i rørsystem. Der vådfodres. Det vurderes, at der ingen støvgener er for naboer i forbindelse med håndteringen af foderet.

Harmoniregler

Landbrugsjord til rådighed

	Ansøgt
Ejet + forpagtet	0,00 ha
Aftale*	931,87 ha
I alt	931,87 ha

*ejet af:

	Heraf udbringingsareal	Maks. DE
Gylleaftale Eget areal Under LUND I/S Hans Chr. Lund, Vesterende 52, 6261 Bredebro og Jens Jensen Lund, Rejsby 9, 6261 Bredebro	428,7 ha	600,1 DE
LUND I/S Forpagtning Erna Ehmsen, Kystvej 14, 6261 Bredebro (EE, grå mark på bruttokort)	6,5 ha	9,1 DE
LUND I/S Forpagtning Otto Nielsen, Brinkvej 22, 6261 Bredebro (ON grønne marker på bruttokort)	7,2 ha	10,0 DE
LUND I/S Forpagtning Conrad Vilhelm Hvidt, Skast 90, 6261 Bredebro (CVH, gule marker på bruttokort)	272,8 ha	381,9 DE
LUND I/S Forpagtning Kurt Hansen, Kystvej 2, 6261 Bredebro (KH, hvide marker på bruttokort)	24,9 ha	34,8 DE
LUND I/S Forpagtning Maria Christina Lund, ejer af Strandvej 2, 6261 Bredebro (MCL, blå mark på bruttokort)	4,4 ha	6,1 DE
LUND I/S Forpagtning Helga Margrethe Hansen m.fl., ejere af Strandvej 5, 6261 Bredebro (HMH, pink marker på bruttokort)	5,2 ha	7,3 DE
Gylleaftale Lars Gad, Vester Gasse 1, 6780 Skærbæk CVR-nr. 17198572 (LG, blå marker med skravering)	32,8 ha	45,9 DE
Gylleaftale Hans Christian Hansen, Kæpslundvej 2, 6780 Skærbæk, CVR-nr. 16335495 (HCH, grønne marker med skravering)	98,1 ha	71 DE
Gylleaftale Peter Steffensen, Tevringvej 10, 6780 Skærbæk CVR-nr 74922813 (PS, gule marker med skravering)	51,5 ha	72 DE
I alt	931,87 ha	1.238,2 DE

Initialer i parentes går igen i marknavnene. OBS: der er ganske små variationer i hvordan Agro-GIS (som kortene oprindeligt er tegnet i) og kortsystemet i www.husdyrgodkendelse.dk summerer. Tallene i tabellen er opsummeret i Agro-GIS, dog er "i alt ha" taget fra www.husdyrgodkendelse.dk.

Da alle ejede og forpagtede arealer er opgivet i bedriften Lund I/S, er alle arealer vist som gylleaftaler og alt husdyrgødningen er overført som en "gylleaftale".

For gylleaftalen med Hans Christian Hansen er der vist flere arealer, end der er behov for. Hans Christian Hansen udbringer også egen husdyrgødning på arealerne. Der er ansøgt om § 16 godkendelse af disse arealer, men godkendelsen er endnu ikke meddelt.

Der er udarbejdet et bruttokort over ejede og forpagtede arealer og gylleaftaler som forlangt af kommunen, jf. bilag 2.

Harmoniarealet

Ejendommens produktion af husdyrgødning er på 463,89 DE og der fraføres 463,89 DE til gylleaftalerne. Herved fraføres den samlede producerede mængde af husdyrgødning på ejendommen. Da alle ejede og forpagtede arealer er opgivet i bedriften Lund I/S, er alle arealer vist som gylleaftaler og alt husdyrgødningen er overført som en "gylleaftale".

Det har været nødvendigt at indtegne et areal, for at kunne komme igennem beregningerne. Så selv om der ikke er udbringingsarealer i det omhandlede CVR-nr., er der indtegnet et areal på 0,79 ha oveni bygningsområdet. Arealet tilføres selvfølgelig ikke husdyrgødning eller anden gødning. Beregningerne på arealer kan til gengæld ikke finde ud af, at man har et areal, der ikke modtager husdyrgødning. Resultatet er, at beregningerne viser, at kravet til fosforoverskuddet ikke er opfyldt og at der skal fjernes minus 2.146.826.281,0 kg P.

Under punkt 21 skal der oplyses om sædskifte. Da der ikke er ejede eller forpagtede arealer i bedriften, godkendes arealerne i forbindelse med § 16 godkendelsen til markbruget Lund I/S.

Der er indtegnet et "udbringingsareal" oven i bygningerne, da der www.husdyrgodkendelse.dk ellers blokerer for indsendelse af skemaet. Systemet kan ikke beregne fosforbelastning korrekt, selv om der ingen gødning tilføres arealet hverken i nudrift eller ansøgt drift.

Bedriftens indretning og drift

Staldanlæg

Fordeling af dyr i staldanlægget.

1.1.1. Sektion 1

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt
Svin	Slagtesvin, Fuldspaltegulv	917	25,28	0	0,00
	Stipladser	213 (30-100 kg)			
Svin	Slagtesvin, Delvis spaltegulv	0	0,00	1900	61,89
	Stipladser			404 (30-110 kg)	

1.1.2. Sektion 2

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt
Svin	Slagtesvin, Fuldspaltegulv	916	25,26	0	0,00
	Stipladser	214 (30-100 kg)			
Svin	Slagtesvin, Delvis spaltegulv	0	0,00	1900	61,89
	Stipladser			404 (30-110 kg)	

1.1.3. Sektion 3

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt
Svin	Slagtesvin, Fuldspaltegulv	917	25,28	0	0,00
	Stipladser	213 (30-100 kg)			
Svin	Slagtesvin, Delvis spaltegulv	0	0,00	1900	61,89

Stipladser				404 (30-110 kg)	
------------	--	--	--	-----------------	--

1.1.4. Sektion 4

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt
Svin	Smågrise, delvis spaltegulv	2833	16,19	2700	15,43
Stipladser		435 (7,2-30 kg)		360 (7,2-30 kg)	

1.1.5. Sektion 5

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt
Svin	Smågrise, delvis spaltegulv	2834	16,19	2700	15,43
Stipladser		435 (7,2-30 kg)		360 (7,2-30 kg)	

1.1.6. Sektion 6

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt
Svin	Smågrise, delvis spaltegulv	2833	16,19	2700	15,43
Stipladser		435 (7,2-30 kg)		360 (7,2-30 kg)	

1.1.7. Sektion 7

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt
Svin	Smågrise, delvis spaltegulv	2833	16,19	2700	15,43
Stipladser		435 (7,2-30 kg)		360 (7,2-30 kg)	

1.1.8. Sektion 8

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt
Svin	Smågrise, delvis spaltegulv	2834	16,19	2700	15,43
Stipladser		435 (7,2-30 kg)		360 (7,2-30 kg)	

1.1.9. Sektion 9

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt
Svin	Smågrise, delvis spaltegulv	2833	16,19	2700	15,43
Stipladser		435 (7,2-30 kg)		360 (7,2-30 kg)	

1.1.10. Sektion 10

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt
Svin	Slagtesvin, Fuldspaltegulv	917	25,28	0	0,00
Stipladser		213 (30-100 kg)			
Svin	Slagtesvin, Delvis spaltegulv	0	0,00	1900	61,89
Stipladser				404 (30-110 kg)	

1.1.11. Sektion 11

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt
Svin	Slagtesvin, Fuldspaltegulv	916	25,26	0	0,00
Stipladser		214 (30-100 kg)			
Svin	Slagtesvin, Delvis spaltegulv	0	0,00	1900	61,89

Stipladser				404 (30-110 kg)	
------------	--	--	--	-----------------	--

1.1.12. Sektion 12

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt
Svin	Slagtesvin, Fuldspaltegulv	916	25,26	0	0,00
Stipladser		213 (30-100 kg)			
Svin	Slagtesvin, Delvis spaltegulv	0	0,00	1900	61,89
Stipladser				404 (30-110 kg)	

1.1.13. Sygestald (10 sygestier med maks. 10 dyr i hver)

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal Nudrift	DE	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt
Svin	Slagtesvin, Fuldspaltegulv + måtter	0	0	0	0	0,00
Stipladser		100 (30-100 kg)			100 (30-110 kg)	

1.1.14. Udlevering

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal Nudrift	DE	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt
Svin	Slagtesvin, Fuldspaltegulv	0	0	0	0	0,00
Stipladser		(100 kg)			(110 kg)	

Total DE Kvæg (Nudrift):	Total DE Kvæg (Ansøgt):	Total DE Svin (Nudrift):	Total DE Svin (Ansøgt):
0	0	248,78	463,92

Fordelingen af dyr i nudrift er foretaget ud fra de stipladser til slagtesvin, som kommunen har bestemt må indgå som nudrift – hvilket er mindre end det, der faktisk har været på ejendommen. Som det fremgår af fordelingen herover, vil der i ansøgt drift blive sat færre smågrise ind pr. sektion end hidtil. Der søges om at kunne komme op på 7,5 hold smågrise og 4,7 hold slagtesvin pr. år. Grunden til, at der i ansøgt drift indsættes færre smågrise end i nudrift, er for rent lugtmæssigt at få plads til flere slagtesvin rent lugtmæssigt på ejendommen. Den bedre plads til smågrisene forventes endvidere at give en bedre trivsel og dermed en højere tilvækst.

Da slagtesvinene til udlevering opholder sig meget kortvarigt i udleveringsafdelingen, er de ikke oprettet med antal stipladser mv.

BAT-Teknologier

Med hensyn til BAT og staldsystemer så er der flere forskellige definitioner på, hvad BAT er. Dels er der referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF), dels er der BAT-byggebladene og dels er der www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger.

I BREF står der, at følgende staldsystemer er BAT i slagtesvinestalden:

- et fuldspaltet gulv med et vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle,
- et delvist spaltet gulv med reducerede gødningskanaler med hældende vægge og et vakuumsystem, eller
- et delvist spaltet gulv med et centralkonvekst fast gulv eller et hældende fast gulv foran stien, en gødningsrende med hældende sidevægge og en hældende gødningsbeholder

Ifølge Dansk Svineproduktion er de 2 sidstnævnte staldtyper hollandske typer, som ikke har fundet udbredelse herhjemme.

I BREF står der, at følgende staldsystemer er BAT i smågrisestalden:

En sti:

- eller et en-etagesbur med fuld- eller delspaltegulv og et vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle, eller
- et en-etagesbur med fuldspaltegulv med et hældende betongulv nedenunder til adskillelse af urin og fækalier, eller
- med et delvist spaltet gulv (to-klimasystem), eller
- med et delvist spaltet gulv jern- eller plastikgulv og et skrånende eller konvekst fast gulv, eller
- med et delvist spaltet gulv med metal- eller plastikspalter og en lavvandet gødningskanal og kanal for fordærvet drikkevand, eller
- med delspaltegulv med trekantede jernspalter og en gødningskanal med hældende sidevægge.

Endvidere findes der 3 BAT-byggeblade for slagtesvin:

- Delvist spaltegulv ved 1/3 spaltegulvsareal
- Delvist spaltegulv med skraber og køling af kanalbund
- Luftvasker med syre, rensning af 60 procent afgangsluft

Samt for smågrise er der 1 BAT-byggeblad

- To-klimastald med delvist spaltegulv

Alle BAT-byggeblade er "udløbet" og den lovede "Teknologiliste" er stadig kun i form af bilag 3 til Vejledning om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug. Bilaget forholder sig ikke til om virkemidlerne i bilaget er BAT.

I stald 1, 2, 3, 10, 11, 12, 13 og 14 er der i der fuldspaltegulve og vakuumsystem, mens der i afdeling 4, 5, 6, 7, 8 og 9 er delvist spaltegulv (25 % fast gulv) og vakuumsystem. Hvor ofte "hyppig fjernelse af gylle" er, er ikke nærmere defineret i BREF. Gyllen udsluses fra staldene ca. hver 2. uge.

Fuldspaltestaldene 1, 2, 3, 10, 11 og 12 renoveres til delvis fast (minimum 25 %) og delvist spaltegulv (evt. også en andel drænet). Da der er tale om en nyere stald (fra 1998), forventes det, at gulvet kan ændres uden større problemer med ventilation og klima i stalden. Stald 13 og 14 som fungerer som henholdsvis sygestald og udlevering er med fuldspalter. I Stald 13 er der udlagt måtter til dyrene. Som følge af at staldene ikke udnyttes intensivt, er der ingen planer om at ændre på gulvene.

Tønder Kommune har gennem Orbicon meldt ud, at man vil tage udgangspunkt i BAT-byggebladene i vurdering af, hvad der er BAT. Man skal være opmærksom på, at BAT jf. BAT-byggebladet til to-klimastalde (106.03-52) både kan være 1/3 spalter + 2/3 fast gulv eller 1/3 spalter, 1/3 drænet + 1/3 fast gulv ud fra teksten - og at der jf. BAT-byggebladet til slagtesvin (106.04-52) kan være op til 67 % - måske endda mere (de anvendte kilder har ikke defineret, hvor stor en andel fast gulv, der skal være i stalde med delvis fast gulv (både Poulsen et al 2001 og Pedersen et al 2003)).

Hvis man fortolker BAT-byggebladene derhen, at de peger på 1/3 fast gulv i henholdsvis smågrise og slagtesvinestalde som BAT-emissionsniveauet, er der knap 10 % "for lidt" fast gulv i både to-klimastaldene og slagtesvinestaldene. Da der er valgfrihed for, hvordan man lever op til BAT-niveauet, behøver ansøger ikke at etablere gulvtyperne, men kan løse ammoniakreduktionen vha. anden teknologi. Jeg skal gøre opmærksom på, at den teknologi, man vælger for at leve op til BAT-emissionsniveauet, ikke skal være ud over kravet om 25 % reduktion af ammoniakemissionen for udvidelsen.

Skal man forsøge at beregne, hvor meget ammoniak der udledes for meget ved gulve med 25 %, kan man lave følgende estimat, hvori det antages, at ammoniakemissionen er lineær:

11.400 slagtesvin 30-110 kg på 25-49 % fast gulv giver 5.005 kg NH₃-tab fra stalden og 11.400 slagtesvin 30-110 kg på 50-75 % fast gulv giver 3.336 kg NH₃-tab. Ud fra en lineær betragtning må det være 334 kg $((5.005-3.336)/50*10)$ i ekstra tab.

16.200 smågrise på "fuldspaltegulv giver 1.632 kg NH₃-tab fra stalden og 16.200 smågrise på to-klimastald, delvis fast gulv giver 1.020 kg NH₃-tab. Hvis det antages, at det faste gulv er 1/3 bliver dette til 185 kg $((1.632-1.020)/33*10)$ i ekstra tab.

De samlet 519 kg opfyldes så rigeligt, idet beregningerne viser, at der reduceres 3.883 kg "for meget" som følge af luftrensningen (ud over kravet på 25 %, som er på 269 kg, hvis ammoniakreduktionskravet kun netop bliver opfyldt).

Gyllekøling fravælges i første omgang, da ammoniakreduktionskravet overholdes med luftrensere på alle staldafsnit. Det er dog muligt, at der nedlægges køleslanger i slagtesvinestaldene, så der senere er mulighed for at sætte køling på.

Som udgangspunkt anses luftrensning med biologiske luftrensningsmoduler ikke at være BAT, da anlægget er meget dyrt at investere i og holde kørende.

Da ansøger imidlertid ønsker at udvide en eksisterende ejendom og lugtgenekriteriet ikke kan opfyldes på anden måde, vælges det alligevel at sætte rensere på alle staldafsnit.

Hvis det lykkes at fjerne lugtproblemerne på anden vis, eller der er ejendomme, der skifter status, så afstande og genekriterier ændres, forventes det, at luftrensningen kan ophøre, såfremt ammoniakreduktionskravet kan opfyldes på anden vis. Der vil i givet fald blive søgt om tillægsgodkendelse hertil.

Det er håbet, at der snart kommer andre, bedre og billigere rensningsenheder på markedet end Skovs biomodul. AgroTech har således udarbejdet en udredningsrapport på et anlæg, som har vist op til 80 % luftrensning, og andre anlæg har været testet til 60-70 % luftrensning. Ingen af disse anlæg er imidlertid kommet på "virkemiddellisten" endnu.

Når staldene en gang igen skal renoveres (om forventet ca. 20-30 år) vil der blive taget højde for hvilke muligheder der er for at leve op til det, som til pågældende tidspunkt er BAT for staldsystemer.

Ud over BREF og BAT-byggebladene er der www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger. Med de angivne tiltag, kommer systemet til den konklusion, at ammoniakreduktionskravet er overholdt. Ammoniakreduktionskravet er politisk vedtaget og indarbejdet i www.husdyrgodkendelse.dk.

På baggrund heraf, må vi antage, at de eksisterende staldsystemer kan fortsætte ind til videre.

Ventilation

Stald nr.	Ventilationstype	Maksimal ventilation	Antal afkast (udsugninger)	Højde
1.1.1-1.1.3	Undertryk	120.000 m ³	9	1 m over tag (ikke over kip)
1.1.4-1.1.9	Diffus - undertryk	120.000 m ³	12	1m over tag
Sygestald og udlevering	Undertryk	50.000 m ³	6	1 m over tag
1.1.10 -1.1.12	Undertryk	120.000 m ³	9	1 m over tag (ikke over kip)

Der monteres biologisk luftrensere fra SKOV på staldanlægget (bilag 1) bestående af 6 stk. bio 20 (lufthastighed op til 20.000 m³/t – små bokse) og 6 stk. bio 40 (lufthastighed op til 40.000 m³/t – store bokse). Se situationsplan for placering på bilag 10.

Overbrusningsanlæg

Der vil være kombineret overbrusnings- og iblødsætningsanlæg i alle stalde.

Udmugningssystem

Der anvendes vakuumsystem og gyllen udsluses fra staldanlægget ca. hvert 2. uge.

Beskrivelse af rengøring og desinfektion

Staldene iblødsættes et døgn inden rengøring. Alle stalde vaskes med højtryksrensere i kold vand. Der bruges desinfektion. Som regel strøs Staldosan, men ved fx sanering benyttes andre midler. Produkt varierer ud fra udbud, efterspørgsel og pris. Der anvendes altid godkendte midler.

Management

BAT inden for management/godt landmandskab er i BREF (referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder. På bedriften er der taget følgende forholdsregler:

- Ejer af ejendom står for daglig drift.
- I bedriftens Årsrapport registreres forbrug af energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.
- Der er ikke udarbejdet planer for reparation og vedligehold. Staldene kontrolleres dagligt og der udføres småreparationer med det samme eller tilkaldes service, hvis der er behov for det.
- Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.

- Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskaber på bedriften, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning kan dokumenteres.
- Der udarbejdes beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.
- Eventuelle ansatte får udarbejdet et uddannelses- og træningsprogram.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor management.

Egenkontrol

Der føres ingen skriftlig opgørelse over egenkontrol bortset fra logbog over flydelag på gyllebeholderne og sprøjtejournal.

I løbet af dagen holdes anlægget under opsyn og det tjekkes, om anlæggene kører som de skal.

Derudover er der en række andre fast procedurer:

- Ved overpumpning fra forbeholder til gyllebeholder tjekkes først, om der er plads.
- Gyllepumpningen overvåges.
- Der etableres flydelag umiddelbart efter tømning af gyllebeholder (bortset fra ny overdækket gyllebeholder).
- Der er dyrlægesundhedsrådgivning månedligt.
- Autoriseret el-installatør laver årligt gennemsyn af ejendommens el-installationer.
- Der vaskes stalde inklusiv ventilatorer efter hvert hold smågrise og slagtesvin.
- Der forefindes alarm på ventilation og foderanlæg. Ved uregelmæssigheder ringer systemet op og afgiver fejlmeldinger.
- Der udarbejdes løbende foderplaner i samarbejde med konsulent således blandingen altid er optimeret.

På baggrund af ovenstående vurderes (ansøger) det, at ansøger bruger BAT indenfor egenkontrol.

Ophør

I forbindelse med ophør af husdyrproduktion, vil der enten ske det, at ejendommen overdrages med alt indhold til en anden husdyrproducent - ellers vil anlægget blive tømt for dyr og gødning, og rester af kemikalier samt andet affald vil blive bortskaffet iht. kommunens affaldsregulativ. Unødvendige olietanke vil blive sløffet.

Redegørelse for mulige uheld

Ved overpumpning af gylle fra forbeholder til gyllebeholder aktiveres en kontakt i stalden. Der er mulighed for at afbryde overpumpning via en kontakt på forbeholderen. Det tjekkes løbende, om der er plads i gyllebeholderen før overpumpning. Forbeholderen er placeret i et niveau i forhold til gyllekanalerne, så det ikke er muligt at få overløb fra forbeholderen. Der er ingen faste rør eller pumper til overpumpning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn. Der er heller ikke spjæld mellem forbeholder og gyllebeholder.

Skulle uheldet være ude og gyllebeholderen bryder sammen eller overfyldes ved en fejl og gyllen løber ud på marken, vil en del af gyllen kunne sive gennem jorden og ud i grøften nord for ejendommen. I dette tilfælde vil grøften kunne blokeres vha. en med en jordvold i grøften nordvest for ejendommen. Herefter vil oppumpning af forurenede vand vha. slamsuger iværksættes. Det vurderes, at der er ekstrem lille sandsynlighed for, at dette vil ske. Gyllebeholderen er omfattet af tiårsbeholderkontrolordningen og eventuelle fejl og mangler udbedres løbende.

I forbindelse med fx slagteristrejke kan der ske en midlertidig ophobning af dyr på ejendommen. Dette vil bevirke, at lugtemissionen fra stalden bliver større end normalt. Denne situation forventes at forekomme meget sjældent.

Sandsynligheden for driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med påfyldning og brug af olie, forventet at være meget lille. Se punktet "Oplag af olie og kemikalier" for yderligere oplysninger om olietankene.

Minimering af risiko for uheld

Se "Redegørelse for mulige uheld".

Minimering af gene og forurening ved uheld

Se "Redegørelse for mulige uheld". Der vil desuden blive lavet en beredskabsplan, som vil blive taget i brug i tilfælde af uheld, brand mv.

Ressourceforbrug

Vand

Skønnede forbrugsmængder:

Type	Forbrug før	Forbrug efter
Drikkevand	ca. 4.500 m ³	ca. 7.5000 m ³
Vask i stald, overbrusning mv.	ca. 800 m ³	ca. 1.200 m ³
Rengøring af maskiner	ca. 25 m ³	ca. 30 m ³
Sanitært spildevand	50 m ³	50 m ³
Vandforbrug beboelse	ca. 175 m ³	ca. 175 m ³

Mængderne er skønnede. Der er en markboring til markvanding på ejendommens arealer.

BAT-redegørelse vandbesparende foranstaltninger

Vandbesparelse opnås ved at opsætte drikkekopper i samtlige stier på ejendommen.

Ved vask af stalde anvendes iblødsætningsanlæg, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende.

Staldene kontrolleres dagligt, og der udføres småreparationer med det samme eller tilkaldes service, hvis der er behov for det.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (brug af højtryksrensere, drikkenipler over trug).

Energi

Samlet energiforbrug i nudrift og efter ansøgningen (skønnede mængder):

Type	Forbrug før	Forbrug efter
El	ca. 180.000 kWh	ca. 200.000 kWh
Fyringsolie – stald	ca. 28.000 l	ca. 28.000 l
Diesellole til traktor og lastbil	ca. 50.000 l	ca. 50.000 l

Forbruget af diesellole forventes at forblive uændret, idet arbejde i marken er udliciteret.

BAT-redegørelse energibesparende foranstaltninger

I forbindelse med løbende udskiftning af lysstofrør i staldene udskiftes til lav-energi lysstofrør. Lyset i staldene er tændt efter behov og styres automatisk.

I alle staldbygninger er der undertrykventilation, som er mere strømbesparende end fx ligetryksventilation.

Alle stalde er isolerede.

Efter hvert hold smågrise og slagtesvin vaskes ventilatoren i staldafsnittene sammen med det øvrige staldinventar. Herved fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge strømforbruget.

Alle ventilationer (både eksisterende og nye) er etableret med strømbesparende MultiStep styring (temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og el-forbruget), hvilket giver en årlig strømbesparelse på 40 – 50 % sammenlignet med et traditionelt undertrykssystem. Udskiftningen af de eksisterende ventilationsanlæg sker løbende.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (delvis lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation).

Transport

Transporter	Før udvidelse antal/år	Efter udvidelse antal/år
Foder mv.	ca. 100	ca. 150
Fyringsolie/brændstof	ca. 20	ca. 20
Levering af smågrise	ca. 30	ca. 35
Levering af slagtesvin	ca. 40	ca. 55
Afhentning af døde dyr	ca. 78	ca. 80
Diverse sækkevarer	ca. 12	ca. 12
Gyllekørsel	ca. 190	ca. 340
Indkøring af korn	ca. 60	ca. 70
I alt	ca. 530	ca. 762

Antallet af transporter er skønnede. Antallet af gyllekørsler kan variere afhængigt af, hvor stor gyllevognens kapacitet er (antal er beregnet ud fra en gyllevogn med kapacitet til 25 m³). Der vil normalt blive udbragt gylle dels i april/maj måned og dels i august måned.

Kørselsveje i forbindelse med gylleudkørsel fremgår af kortbilag, jf. bilag 2.

Beskrivelse af transport

Til- og frakørsel sker udelukkende ad indkørslen til ejendommen. Transporterne sker typisk i dagtimerne fra ca. kl. 7.00 til kl. 17.00. I forbindelse med udvidelsen af besætningen vil der være et øget transportbehov fra og til ejendommen, men det øges ikke proportionalt med udvidelsen. Der vil i mange tilfælde medtages større mængder pr. kørsel.

Det forventes, at virksomheden kan overholde Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser.

Støj

Beskrivelse af støjkloder

Støjkilde	Placering	Driftstid
Ventilationsafkast	På samtlige stalde	Døgnet rundt
Mølleri, blandekar mv.	Foderlade, i lukket isoleret rum	12 gange/døgn ca. 1 time
Kompressor til vådfoderanlæg	Foderlade, i lukket isoleret rum	Ca. 5 min. hver 2. time
Transport via til- og frakørselsvej	Til- og frakørselsveje	Primært i dagtimerne

Støj fra anlægget vurderes stort set at blive det samme før og efter udvidelsen, idet ejendommen allerede er etableret på stedet. Det er kun de ekstra kørsler i forbindelse med flytning af dyr og tilkørsel af foder samt gylleudkørsel, der øges (se under punktet "Transport").

Råvarer til foderproduktion tippes af i korngraven i den nordlige ende af foderladen.

Driftsperiode for støjkloder

Se "Beskrivelse af støjkloder".

Tiltag mod støjkloder

Der er ikke foretaget nogen særlige tiltag for at dæmpe støjkloder. Ventilationsanlæggene er nye eller af nyere dato, og er derfor støjsvage.

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr

Skadedyrsbekæmpelse sker i nødvendigt omfang. Men god hygiejne giver mindre risiko for eksempelvis rotter. Se desuden punkterne "Fluegener" og "Rottebekæmpelse".

Fluegener

Fluebekæmpelse sker i overensstemmelse med Statens Skadedyrlaboratoriums retningslinier, idet der indsættes rovfluelarver. I øvrigt tilstræbes et højt hygiejneniveau og dermed et så lavt et fluetryk som muligt.

Rottebekæmpelse

Rotter bekæmpes med rottegift udlagt i kasser. Der er lavet kontrakt med et privat firma, Mortalin, til at foretage rottebekæmpelse. Aftalen er at kasserne med gift tilses 5 gange årligt, samt ved henvendelse. I øvrigt holdes ejendommen ryddelig og evt. foderspild m.v. opsamles med det samme, så risikoen for tilhold af rotter minimeres.

Affald

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Arlig mængde	EAK-kode	ISAG-kode
Olie- og kemikalieaffald:						
Spildolie	Maskinhus/ værksted	Statoil	Ukendt	Ca. 150 l	13.02.08	06.01
Olie- og brændstof-filtre	Maskinhus/ værksted	Egentransport	Genbrugscenter	Ca. 5 stk.	16.01.07	06.05
Spraydåser	Forrum	Egentransport	Genbrugscenter	Ca. 30 stk.	15.01.10	23.00
Medicinrester	Forrum	Egentransport	Genbrugscenter	Ca. 20 glas	18.02.08	05.13
Kanyler	Forrum	Apotek	Ukendt	Ca. 5 boks	20.01.32	05.13
Tørbatterier - NiCd	Maskinhus/ værksted	Egentransport	genbrugscenter	Ca. 20 stk.	16.06.02	77.00
Fast affald:						
Tom emballage (papir/pap)	Container	Marius Pedersen	Ukendt	Tømmes hver 14. dag	15.01.01	50.00
Tom emballage (plast)	Container	Marius Pedersen	Ukendt	Tømmes hver 14. dag	15.01.02	52.00
Lysstofrør	Maskinhus/ værksted	Egentransport	genbrugscenter	Ca. 25 stk.	20.01.21	79.00
Jern og metalaffald	Vest for eksisterende gyllebeholder	Produkthandel	Ukendt	Ca. 5 tons	02.01.10	56.20
Tomme olietromler og -tanke	Maskinhus/ værksted	Produkthandel	Ukendt	Ca. 1 stk.	15.01.04	
Diverse brændbart	Container	Marius Pedersen	Ukendt	Tømmes hver 14. dag	Afhængig af indhold	19.00
Paller	Foderlade	Foderstoffirma	Ukendt	Ca. 50 stk.	15.01.03	62.00

Mængderne skønnes stort set uændrede som følge af udvidelsen.

Fast affald

Se under afsnittet Affald.

Farligt affald samt olie og kemikalier

Se under afsnittet Affald.

Olie- og kemikalieaffald

Se under afsnittet Affald.

Oplag af olie og kemikalier

Olietanke:	Volumen	Fremstillingsår	Tanknr.	Godkendelsesnr.
Fyringsolietank i gl. lade	2500 l	1994	4125 901	-
Dieseltank i maskinhus	4000 l.	ca. 1996	.*	.*
Dieseltank i maskinhus	2500 l.	ca. 1997	.*	.*

* Tanknummeret kan ikke aflæses – tankene er dog godkendt på et tidligere tilsyn på ejendommen.

Olietankene står på fast bund. Spildolie og andet farligt affald opbevares i maskinhuset på en spildbakke. Olieråvarer opbevares også i maskinhuset.

Pesticider og sprøjteudstyr

Maskinstation står for sprøjtning, hvorfor der ikke er et aflåst rum til kemikalier.

Døde dyr

Døde slagtesvin opbevares under kadaverkapvest for bygning 5. Dyrene har hidtil været lagt direkte på jorden. Som følge af de nye regler for opbevaring af døde dyr, lægges dyrene fremover enten på en palle eller en betonspalte. Opsamlingspladsen er placeret således, at ingen naboer kan se pladsen fra deres ejendom, og pladsen kan ikke ses fra offentlig vej. Døde smågrise kommer i container, som køres ud til opsamlingspladsen. Dyrene afhentes af Daka under 24 timer efter de er døde. Dyr til afhentning tilmeldes pr. telefon.

Spildevand

Spildevandsmængde

Spildevandstyper	m ³ /år før udvidelse	m ³ /år efter udvidelse	Afledes til	Renseforanstaltning
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	ca. 800 m ³	ca. 1.200 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Sanitært spildevand	ca. 50 m ³	ca. 50 m ³	Nedsivningsanlæg	Ingen
Vaskevand + regnvand tilledt gyllebeholder fra vaskeplads	maks. 50 m ³	maks. 50 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Tagvand	ca. 6.700 m ³	ca. 6.700 m ³	Via nedsivningsanlæg	Ingen

Spildevand tilledt gyllebeholder

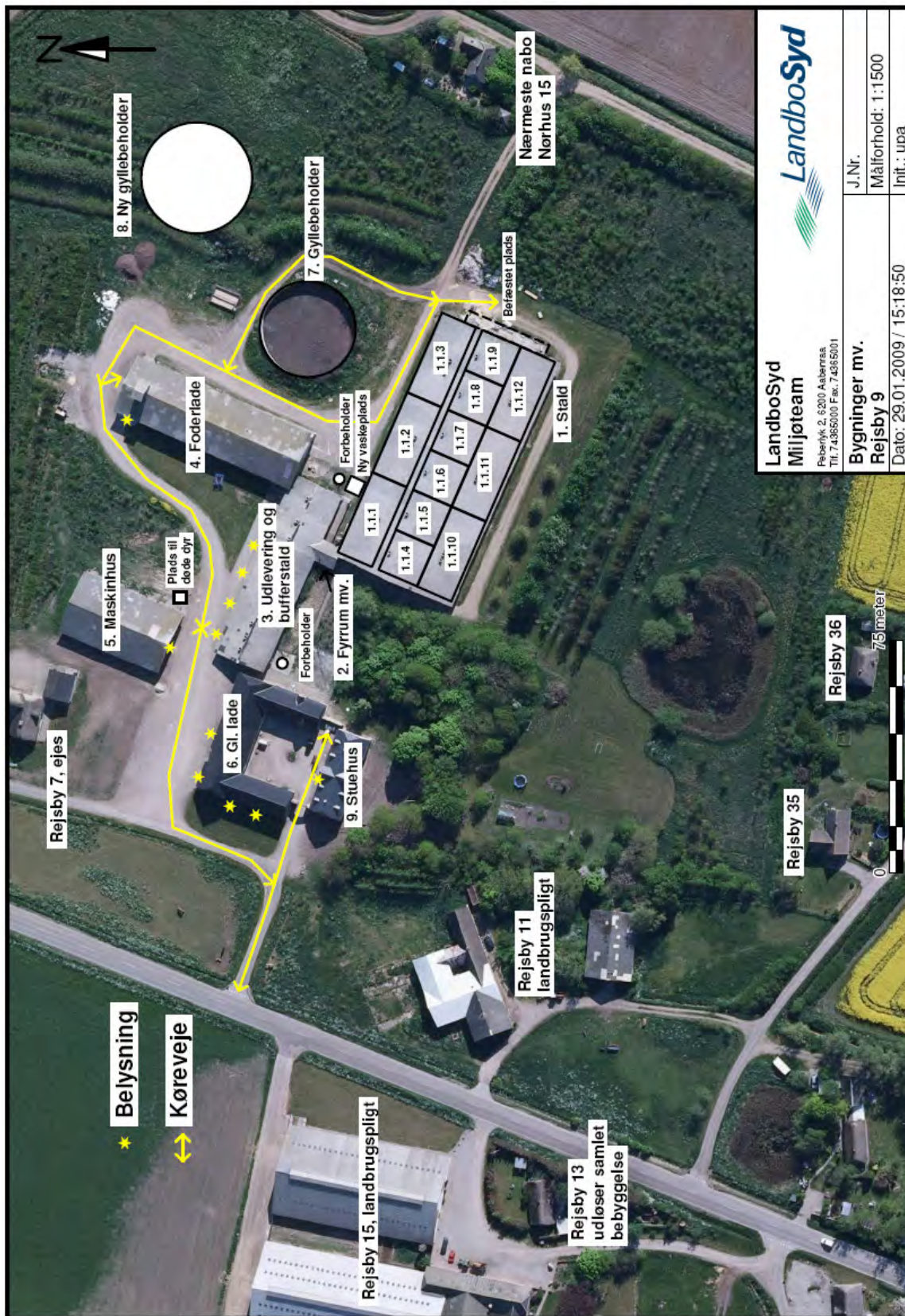
Jf. standardkapacitetsberegning er der 0,127 m³ gylle/smågris (heri er der inkluderet 15 l vaskevand samt 15 l drikkevandsspild) 0,47 m³ gylle/slagtesvin 30-100 kg og 0,56 m³ gylle/slagtesvin 30-110 kg (heri er der inkluderet 25 l vaskevand samt 75 l drikkevandsspild pr. slagtesvin fra 30-102 kg).

Spildevand afledning

Det vurderes, at der ikke afledes spildevandstyper, der kræver særskilt spildevandstilladelse. Septiktanken tømmes via den kommunale tømningsskema.

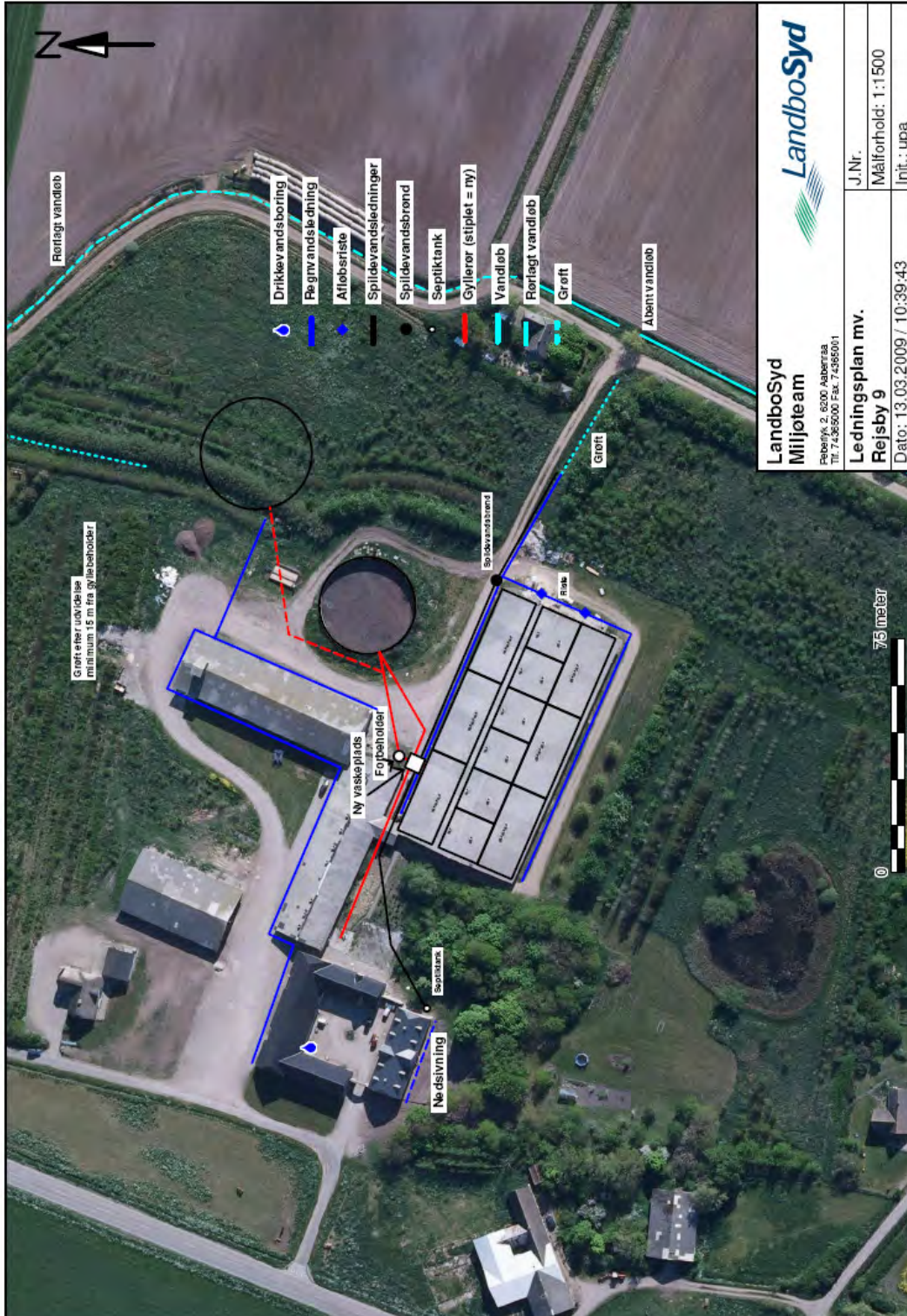
Tagvand, overfladevand afledes via nedsivning til dræn og grøfter og der er ikke nye afledninger, se bilag 1 – afløbsplan.

Bilag 1: Oversigtsplan over og afløbsforhold for ejendom

Bilag 1 fortsat – Afløbsforhold

Bilag 2: Areal – Bruttoarealkort og transportveje

Aftalearealer:

Aftalearealer beliggende inden for følsomt område (§ 16-godkendelse)	Heraf udbringningsareal	Maks. DE
Gylleaftale under LUND I/S Eget areal Hans Chr. Lund, Vesterende 52, 6261 Bredebro og Jens Jensen Lund, Rejsby 9, 6261 Bredebro	428,7 ha	600,1 DE
LUND I/S Forpagtning Erna Ehmsen, Kystvej 14, 6261 Bredebro (EE, grå mark på bruttokort)	6,5 ha	9,1 DE
LUND I/S Forpagtning Otto Nielsen, Brinkvej 22, 6261 Bredebro (ON grønne marker på bruttokort)	7,2 ha	10,0 DE
LUND I/S Forpagtning Conrad Vilhelm Hvidt, Skast 90, 6261 Bredebro (CVH, gule marker på bruttokort)	272,8 ha	381,9 DE
LUND I/S Forpagtning Kurt Hansen, Kystvej 2, 6261 Bredebro (KH, hvide marker på bruttokort)	24,9 ha	34,8 DE
LUND I/S Forpagtning Maria Christina Lund, ejer af Strandvej 2, 6261 Bredebro (MCL, blå mark på bruttokort)	4,4 ha	6,1 DE
LUND I/S Forpagtning Helga Margrethe Hansen m.fl., ejere af Strandvej 5, 6261 Bredebro (HMH, pink marker på bruttokort)	5,2 ha	7,3 DE
Gylleaftale Hans Christian Hansen, Kæpslundvej 2, 6780 Skærbæk, CVR-nr. 16335495 (HCH, grønne marker med skravering)	98,1 ha	71 DE
Aftalearealer beliggende uden for følsomt område	Heraf udbringningsareal	Maks. DE
Gylleaftale Lars Gad, Vester Gasse 1, 6780 Skærbæk CVR-nr. 17198572 (LG, blå marker med skravering)	32,8 ha	45,9 DE
Gylleaftale Peter Steffensen, Tevringvej 10, 6780 Skærbæk CVR-nr 74922813 (PS, gule marker med skravering)	51,5 ha	72 DE
I alt	931,87 ha	1.238,2 DE

Initialer i parentes går igen i marknavnene. OBS: der er ganske små variationer i hvordan Agro-GIS (som kortene oprindeligt er tegnet i) og kortsystemet i www.husdyrgodkendelse.dk summerer. Tallene i tabellen er opsummeret i Agro-GIS, dog er "i alt ha" taget fra www.husdyrgodkendelse.dk.

LandboSyd
 Miljøteam
 Palenlystvej 2, 8250 Århus N
 Tlf. 74300000 / Fax. 74300001
Ejede arealer og gyllefaltearealer
 Dato: 27.11.2008 / 10:45:07
 J.Nr. Målførlid: 1:20000
 Init.: upa

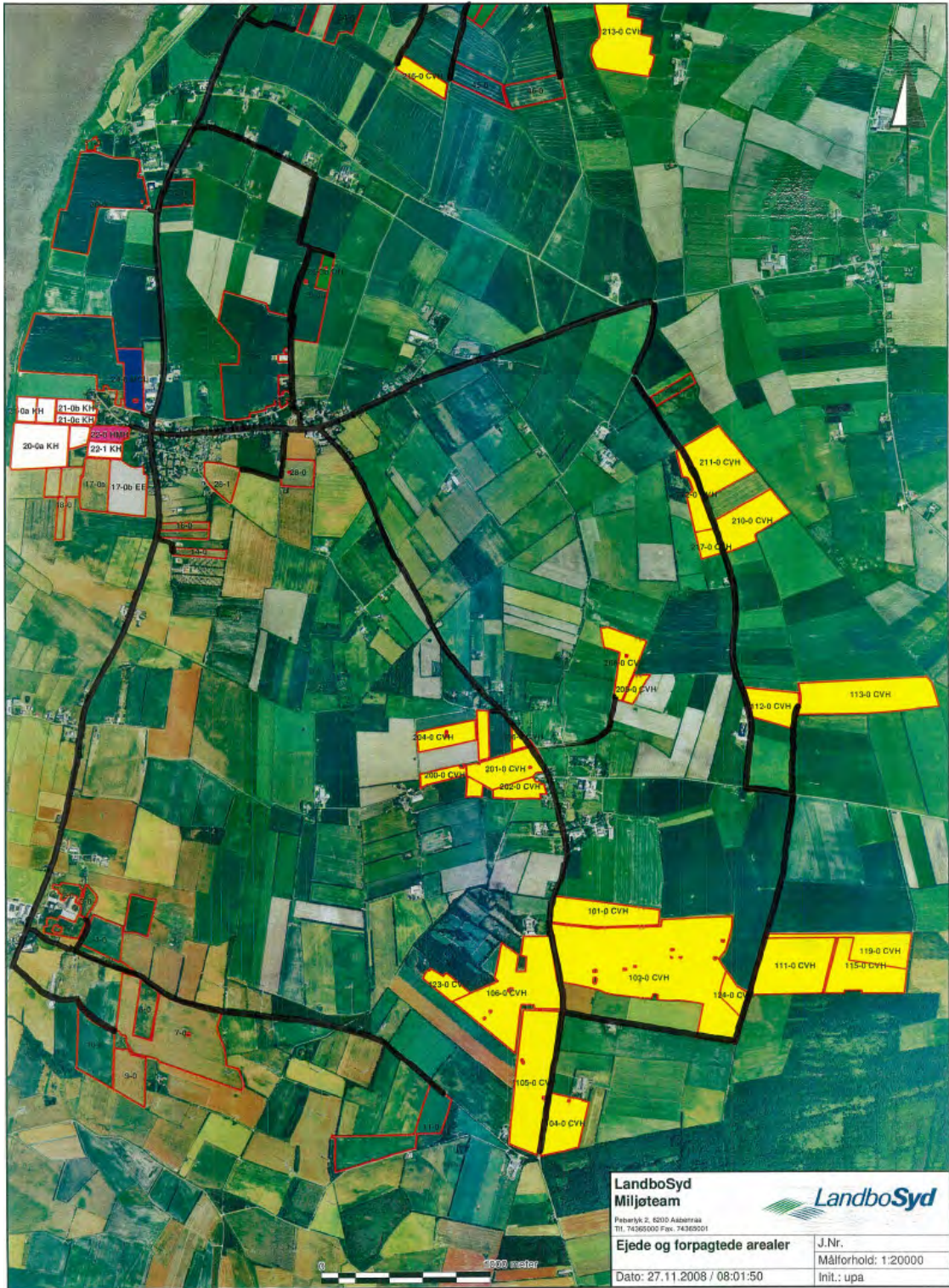
LandboSyd Miljøteam
 Pibevej 2, 6200 Åsbølvej
 Tlf.: 74205000 Fax: 74365001

Ejede og forpagtede arealer

LandboSyd

J.Nr.	
Målforshold: 1:20000	
Init.: upa	

Dato: 27.11.2008 / 08:14:37

LandboSyd Miljøteam
 Pilestræk 2, 8200 Ålbølås
 Tlf. 74365000 Fax. 74365021

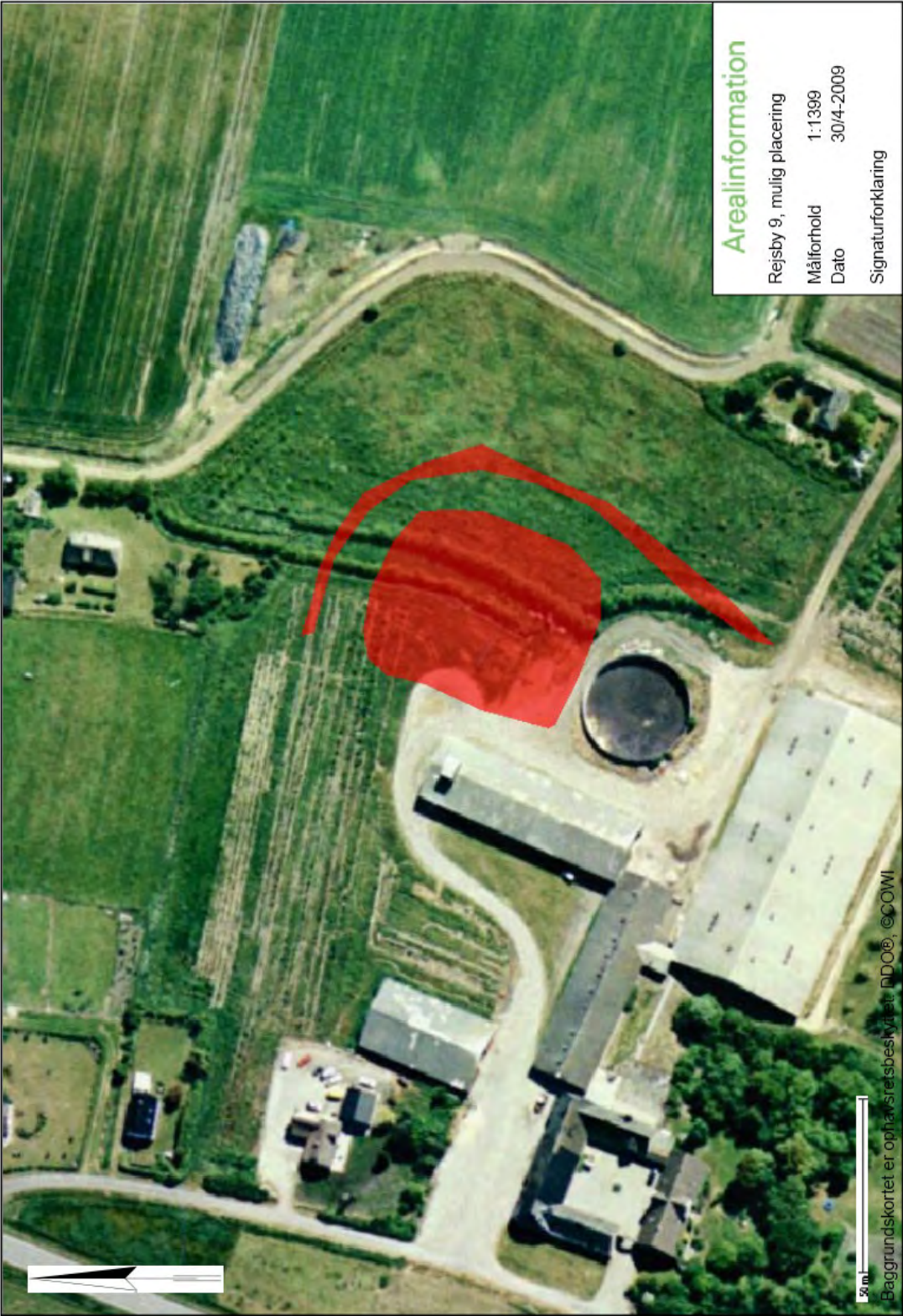
Ejede og forpagtede arealer

Dato: 27.11.2008 / 08:01:50

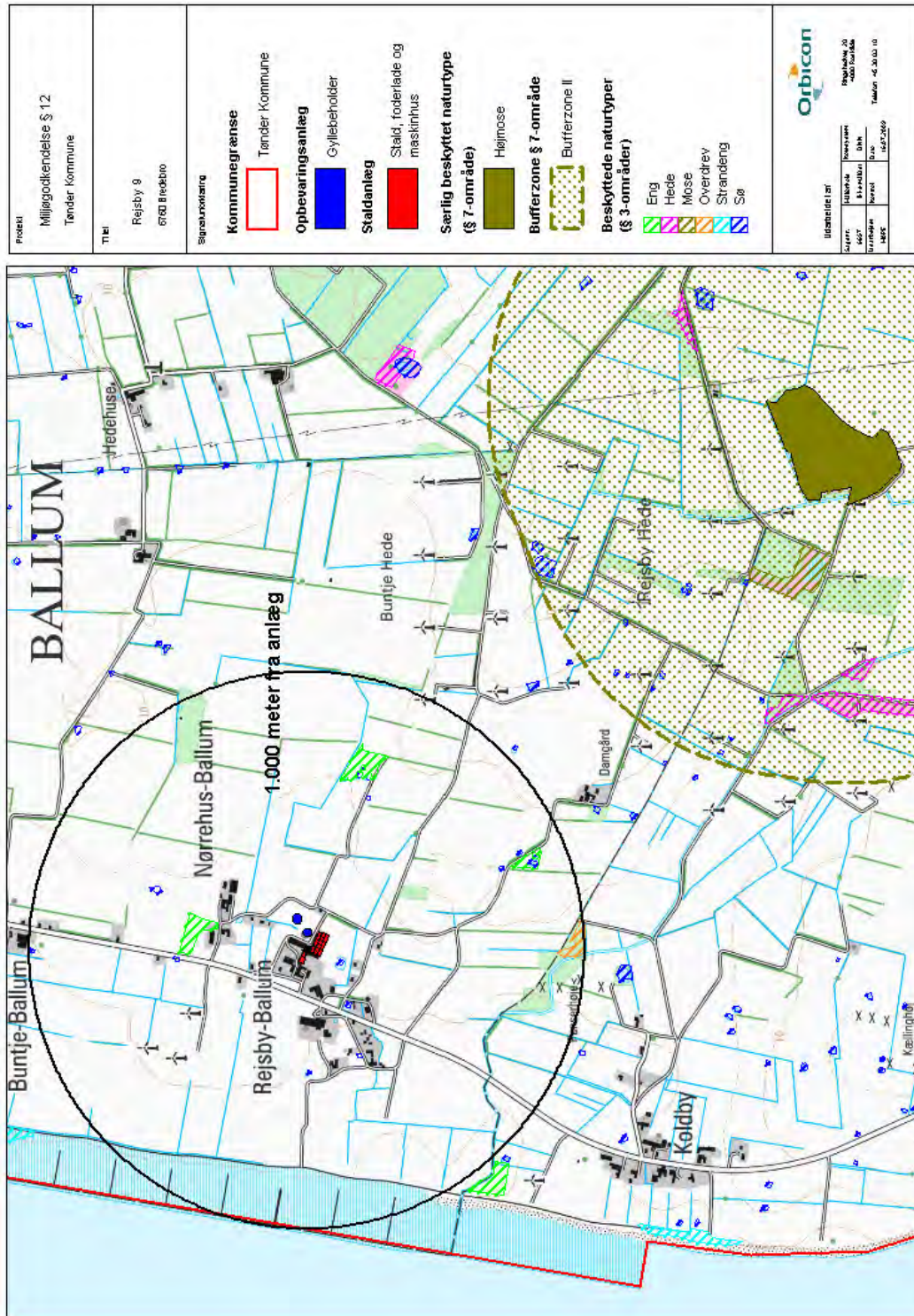
LandboSyd

J.Nr.
 Målforshold: 1:20000
 Init.: upa

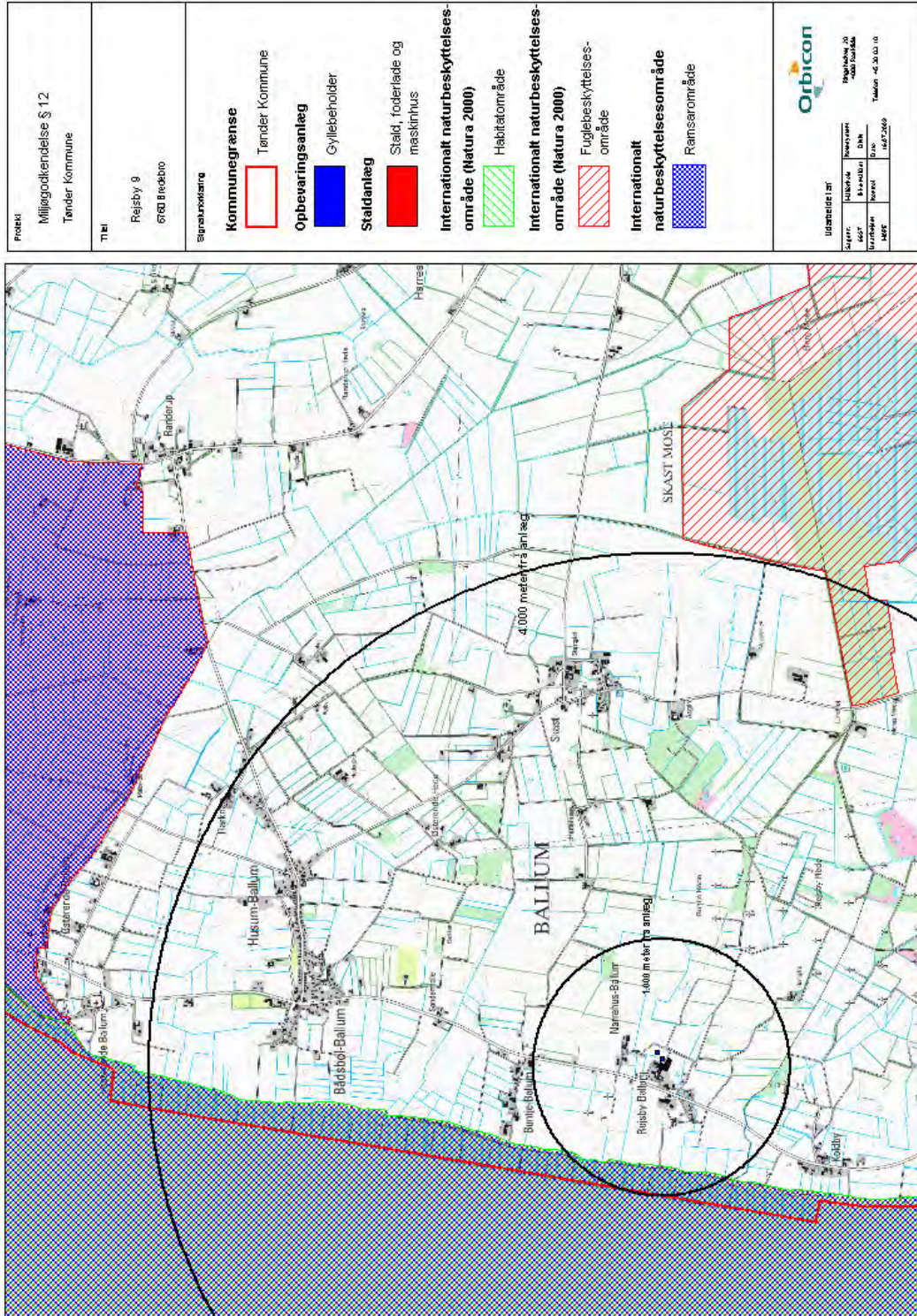
Bilag 3: Gyllebeholder – Område for etablering af barrierer

Bilag 4: Anlæg - Beskyttede naturtyper (§§ 3- og 7-områder)

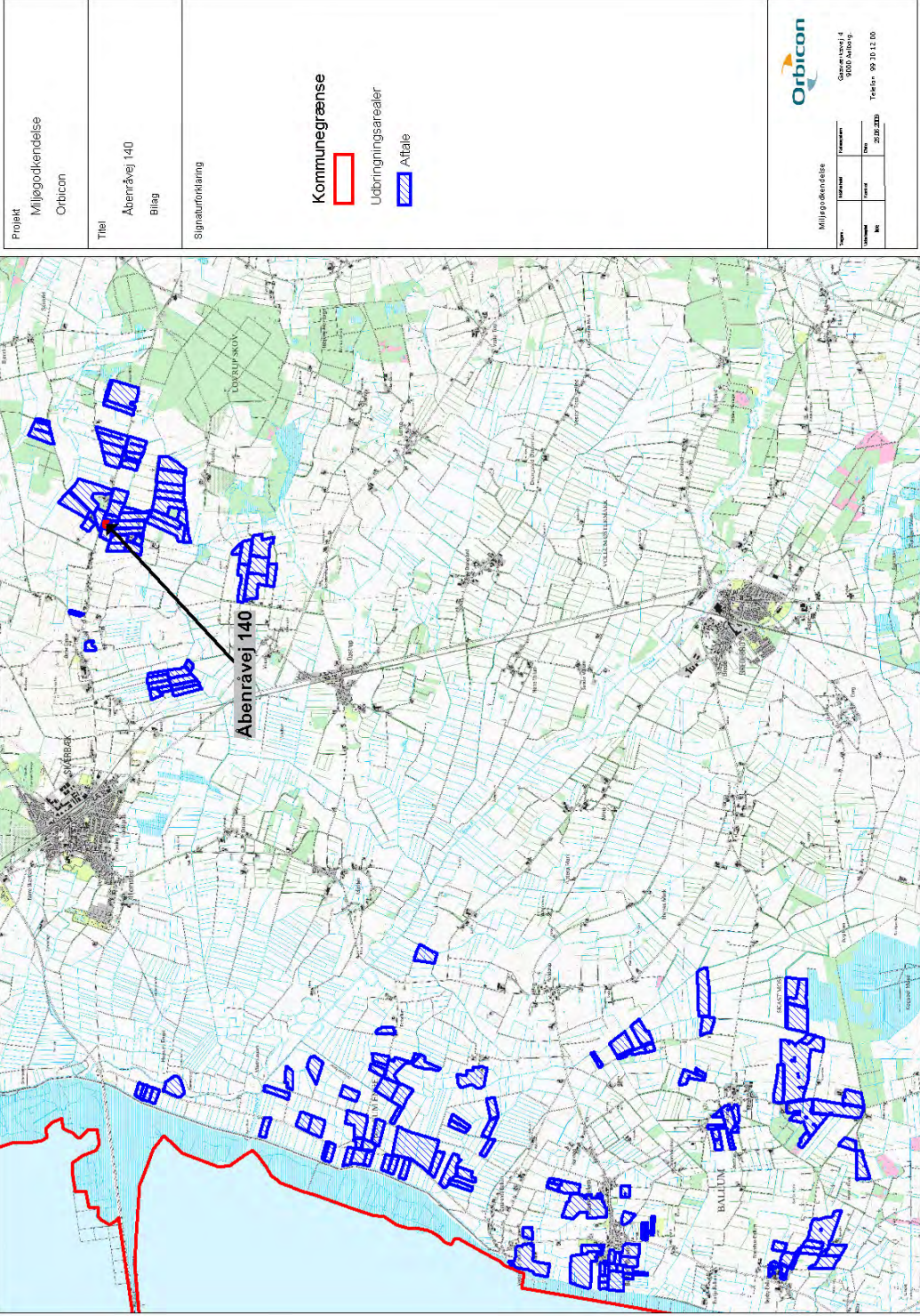

Bilag 5: Anlæg – Internationale naturbeskyttelsesområder

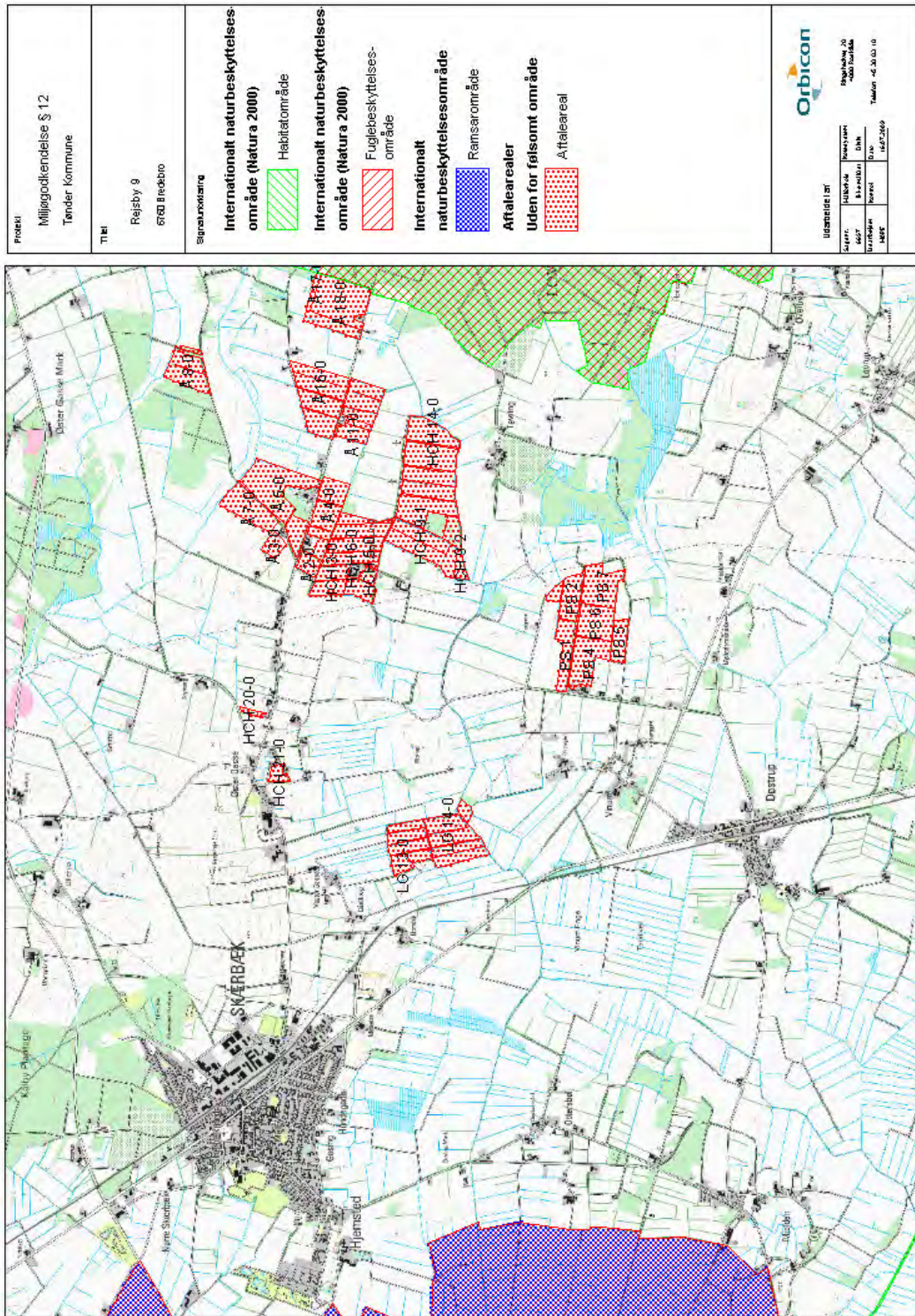

Bilag 6: Oversigt over aftalearealer – Godkendt efter § 16 i Husdyrloven

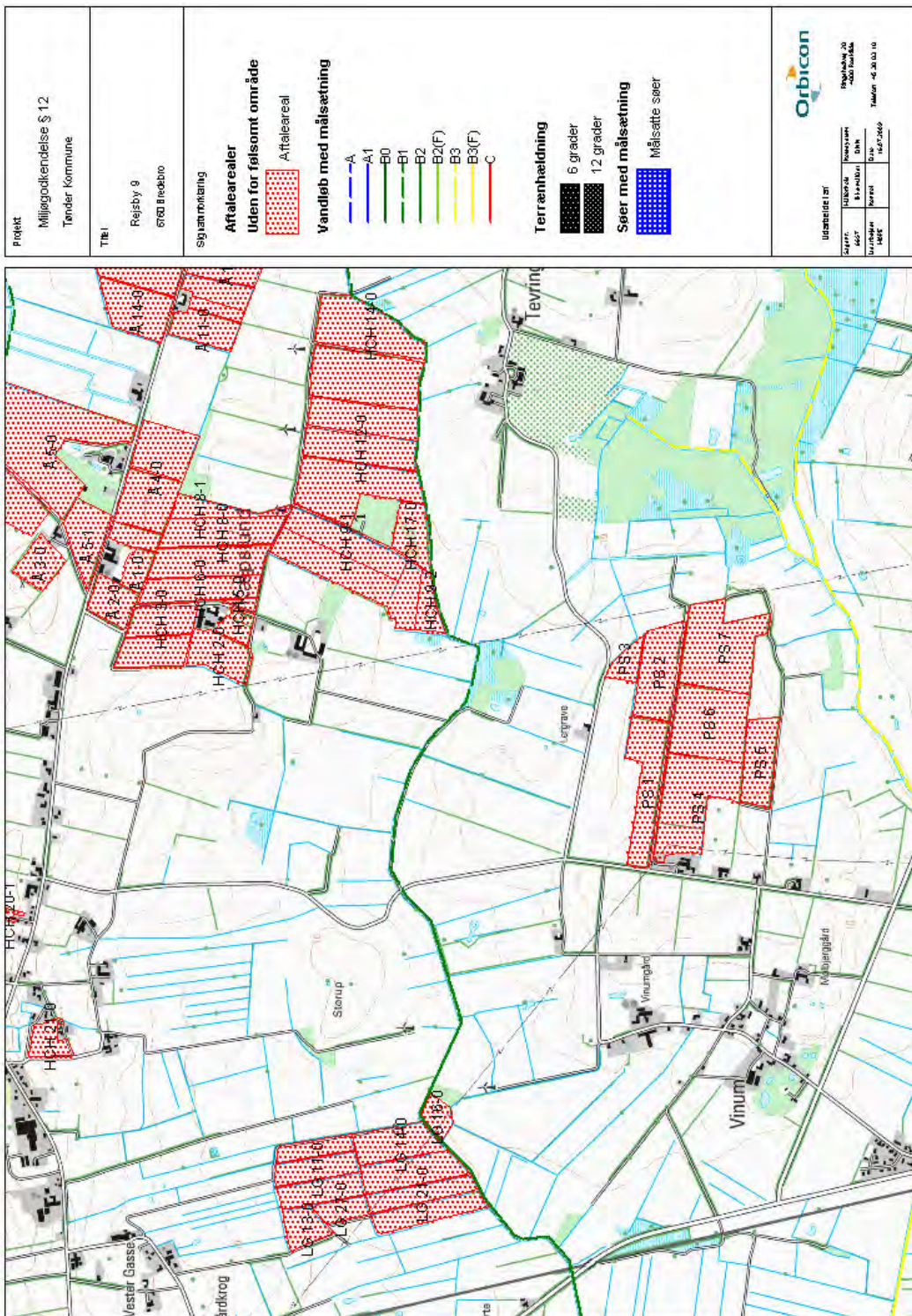

Bilag 8: Areal -Internationale naturbeskyttelsesområder

Bilag 9: Areal – Vandløb og terrænhældning

Bilag 10: Luftvasker – Beskrivelse og placering af anlæg

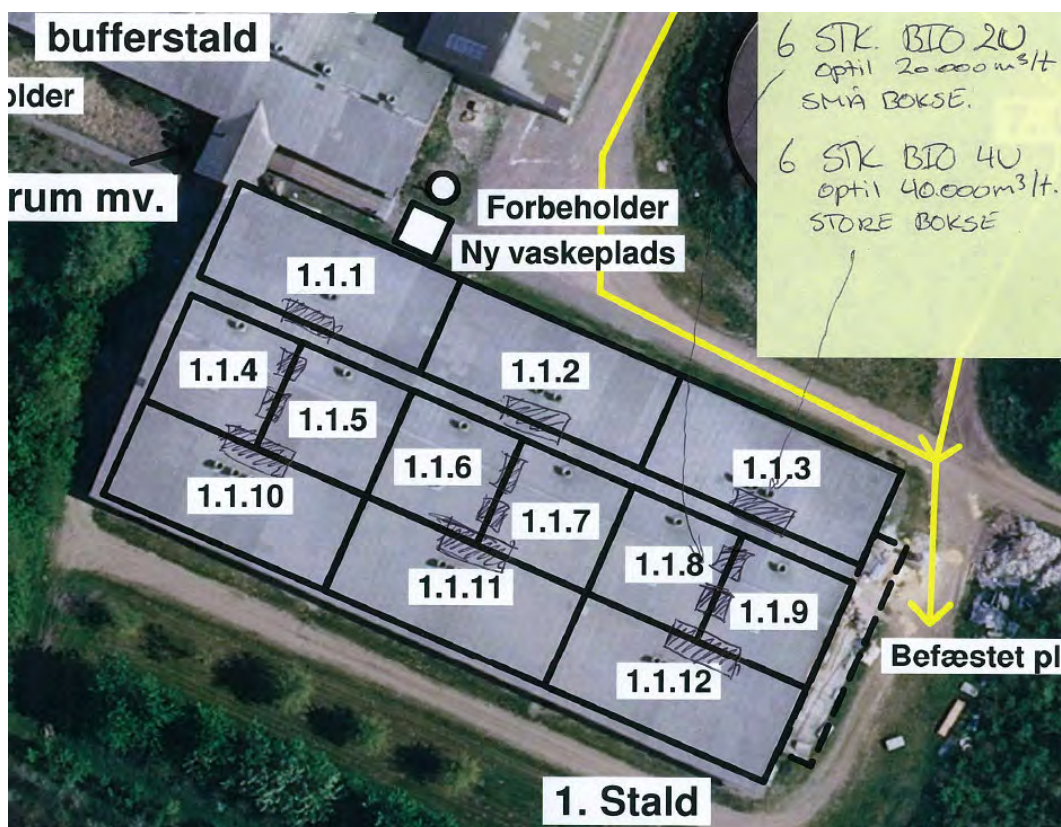
Beskrivelse af biologiskluftvasker

Den biologiske luftrensning etableres således, at afgangsluften fra staldsektionerne (6 stk.) med slagtesvin (1.1.-1.1.3 og 1.1.10-1.1.12) føres via biomodul 4U (6 stk.) og afgangsluften fra staldsektionerne (6 stk.) med smågrise (1.1.4-1.1.9) føres via biomodul 2U (6 stk.), jf. nedenstående figur for placering af biomoduler. Biomodulet er opbygget af filtre (se bilag 11 for opbygning af biomodul), som afgangsluften fra staldsektion ledes igennem. Filtrene er belagt med en biofilm bestående af bakterier, som konstant overrisles med vand, hvorved mikroorganismer nedbryder afgangsluftens indhold af ammoniak og lugtstoffer. Biomodulet tilbageholder støv og ammoniak- og lugtemissionen fra staldluften reduceres via biofilmen.

Der er indsendt beregninger fra producenten (SKOV A/S), som estimerer reduktionen af kg NH₃ og procent rense effektivitet for antallet af stipladser for henholdsvis slagtesvin og smågrise, jf. bilag 11 for beregninger. Forudsætningen for denne fjernelse er at al afgangsluft dvs. op til henholdsvis 2 x 20.000 m³/time/biomodul 2U for smågrise og 40.000 m³/time/biomodul 4U for slagtesvin i hver staldsektion ledes gennem biologiskluftvasker med en renseseffekt på ned til 1 ppm ammoniak. Ved installation af biomoduler som skitseret og dimensioneret i nedenstående figur, viser beregningerne vha. Staldvent 5.0 at renseseffekten er estimeret til henholdsvis 86 % for staldsektionerne med smågrise og 91 % for staldsektionerne med slagtesvin.

Med baggrund i indsendte beregninger er der stillet vilkår til, at al afgangsluft fra staldsektionerne med smågrise og slagtesvin ledes gennem biologiskluftvasker, som er dimensioneret og har en renseseffekt på minimum 20 % ammoniak, som er mindre end estimeret i de fremsendte beregninger (bilag 11). Ligeledes er der stillet vilkår til registrering af vandforbrug og måling af ledningsevnen, da dette viser om anlægget er i kontinuert drift.

Det vurderes på baggrund af beregningerne fra SKOV A/S at der ved anvendelse af 6 stk. biomodul 2U og 6 stk. biomodul 4U for al afgangsluften fra staldsektionerne kan opnås den ansøgte renseseffekt på 20 % for ammoniak.

Figur. Placering af biomoduler for de enkelte staldsektioner.

Bilag 11: Luftvasker – Produktblad og estimat fra SKOV A/S

Produktblad fra SKOV A/S

Kun vand og naturligt forekommende mikroorganismer...

Patenteret filteropbygning

Staldluften sendes igennem to filtre som overrisles med vand. Ammoniak og lugtstoffer fjernes i begge filtre mens størstedelen af støvet fjernes i det første filter.

Luftrensningen er en biologisk proces. På filterne dannes en biofilm af bakterier og andre mikroorganismer. Ammoniak, lugtstoffer og støv fjernes, når staldluften kommer i kontakt med vandet og biofilmen i filterene.

Princippet i SKOV biologisk luftrensning er patentansøgt på verdensplan og systemet er allerede i drift i en række lande verden over.

Naturlig rensning via mikroorganismer

De effektive bakterier og andre mikroorganismer findes naturligt i staldens eget miljø. Nogle af bakterierne er specialiseret i at omsætte ammoniak. Andre mikroorganismer lever af de karakteristiske lugt-

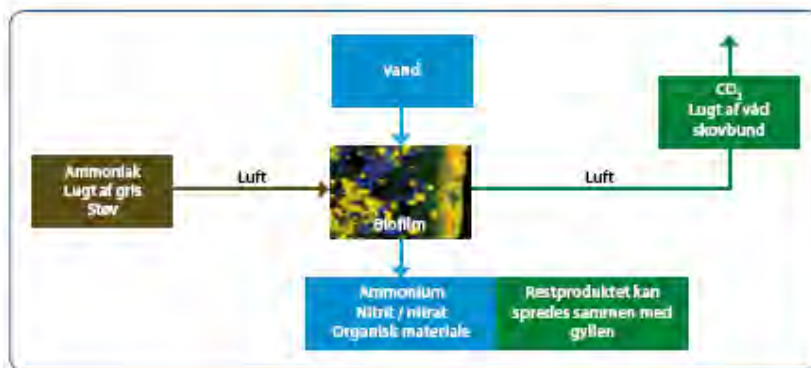
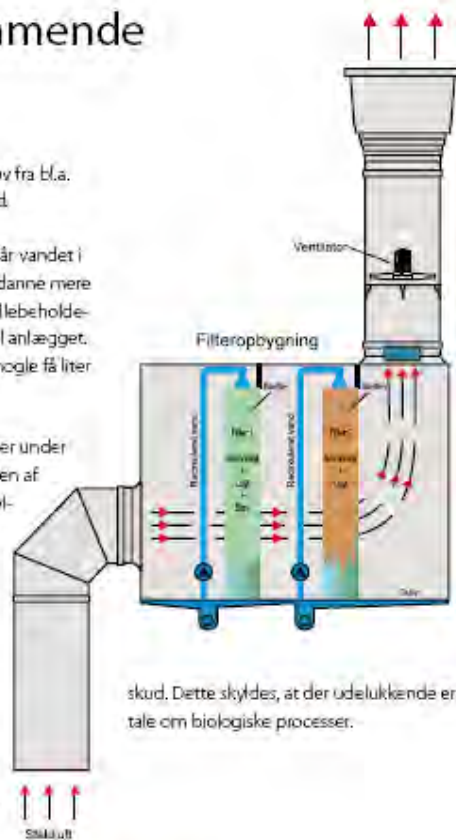
stoffer fra svinestalde og af støv fra bl.a. redemateriale og grisenes hud.

Vandet recirkulerer i filterne. Når vandet i filterne mister evnen til at omdanne mere ammoniak, læses dette til gyllebeholderen, og der tilføres frisk vand til anlægget. Vandforbruget begrænses til nogle få liter pr. dag pr. gris.

Op til 95 % af vandet fordamper under processen. Således er mængden af restprodukter der læses til gylletanken, meget begrænset.

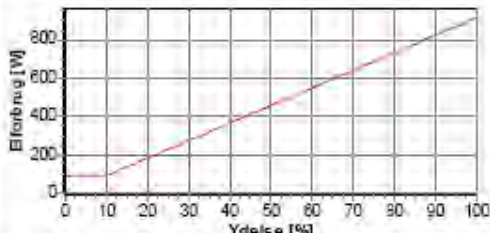
Produktionen af kvælstofholdigt vand fra luftrensningsenheden svarer til ca. fem procent af den samlede gødningsproduktion.

Det læsede vand kan med fordel håndteres sammen med gyllen eller køres direkte på marken som gødningstil-

Beregninger på ammoniakreduktion for biomodul 2U og 4U

Modul 2U:

		<h2 style="margin: 0;">Staldvent 5.0</h2> <p style="margin: 0;">Projekt1 Smågrise</p> <p style="margin: 0;">Simulering 1</p>		Dato ..... 06-03-2009 Klokkeløst ..... 13:54:51 Projekt nr ..... Beregner ..... KAL Side 1/2	
Identifikation			Produktion		
Navn	Rejsby 9	SVIN		start	slut
Gade/Vej		stk	kg	stk	kg
Post Nr.		Smågrise		360	7 0
By				360	30 0
Telefon		Produktion		Hold	Dage pr hold .....
Fax		Temp. kurve		7	Dage mellem hold .....
E-mail		Bygningsafsnit ..		Smågrise	
Projekt	Projekt1	Bygningstype		Svinestald	
Filnavn					
Klima					
Staldklima	—	Fugtigt	Vpe model : Strøm / Feenstra		start
Fordampningsfaktor	—	0,00	Staldtemperatur		°C
Anden fugtkilde	kg/h	0,00	Relativ fugtighed		%
Anden varmekilde	W	0	Antal Vpe		kW
			start		slut
			24,0		18,0
			80,0		70,0
			16,9		44,7
Ventilationssystem			Kontrolsystem		
Max ventilation	m ³ /h	16435			
Min ventilationsydelse start	%	4,0			
Min ventilationsydelse slut	%	8,0			
El-forbrug ved max ydelse	W	913			
Specifik ventilationsydelse	m ³ /Wh	18,0			
Minimum elforbrug	%	10,0			
Fugtstyring Ja/Nej	—	Ja			
CO2-styring Ja/Nej	—	Ja			
Setpunkt CO2-styring	Væpm	3000			
Regulerings prioritet	—	CO2			
Samlet elforbrug	kWh	6678	regulering ... Spændingsregulering med følgestyring		
Varmesystem			Produktionsperiode		
Max varmeeffekt	kW	13,3	Referenceår	TryRef	
Varmetilførsel op til x% af max vent	%	40,0	Start uge	1	
Direkte forbrænding	—	Nej	Slut uge	156	
Varmegenvinding Ja/Nej	—	Nej	Driftstimer i perioden	h	24624
Varmevexlereffektivitet	%	0,0	Udetid i perioden	h	1584
Max luftmængde gennem veksler	m ³ /h	0,0	Samlet driftstid i perioden	h	26208
Luft bypass	%	0,0	Antal hold i perioden	—	22,80
Varmebehov total	kWh	77576	Varmeforbrug pr dyr	kWh	9,45
Varmetilførsel anden varmekilde	kWh	0	Elforbrug pr dyr	kWh	0,84
Varmegenvinding	kWh	0			
Varmetilførsel ekstern	kWh	77576			
Samlet varmetilførsel	kWh	77576			
Køling/befugtning					
Kølesystem	Spray-køling	Samlet vandforbrug til køling		kg	0
Temperatur-setpunkt køling	°C	0,0	Max spray-mængde	kg/h	0,0
Max tilladelig fugt i staldluft	%	0,0	Samlet kuldeydelse	kWh	0
Max tilladelig udefugt efter opfugt	%	0,0	Max køleeffekt	kW	0,0
Max vandforstøvning	kg/h	0,0	Antal timer med køling aktiv	h	0
Befugtningssystem	—	Spray	Samlet vandforbrug til befugtning	kg	0
Setpunkt staldfugtighed	%	0,0	Max vandforbrug til befugtning	kg/h	0,0
Min temperatur med befugtning	°C	0,0	Ekstra varmebehov til befugtning	kWh	0
Min temp for anvendelse af befugtning ...			Max varmebehov med befugtning aktiv ...	kW	0,0
			Antal timer med befugtning aktiv	h	0
Staldvent5.0 Copyright© 2004 Danish Energy Technology / DjF-Forskningscenter Bygholm					

Staldvent 5.0

Projekt: Smågrise

Simulering 1

Date: 08-03-2009
 %Lokkeslæt: 13:54:51
 Projekt nr: .....
 Beregner: KAL
 Side: 2/2

Luftrensning

Max luftmængde gennem luftrener	m ³ /h	16435
Reduktionsgrad ammoniak	%	100,0
Min ammoniakconc. efter luftrener	Vppm	1,0
Reduktionsgrad lugt	%	0,0
Minimum lugtkonc. efter luftrener	QUe/m ³	0,0
Luftmængde i simuleringsperiode	m ³	1,21E+08
Luftmængde gennem luftrener	m ³	1,21E+08
Luftmængde udenom luftrener	m ³	0,00E+00
Luftandel gennem luftrener	%	100,0
Ammoniakemission uden luftrener	kg	619
Ammoniakemission med luftrener	kg	86
Ammoniakreduktion	%	86,11
Max lugtemission uden luftrener	OUe/h	0
Max lugtemission med luftrener	OUe/h	0
Lugtreduktion	%	0,00

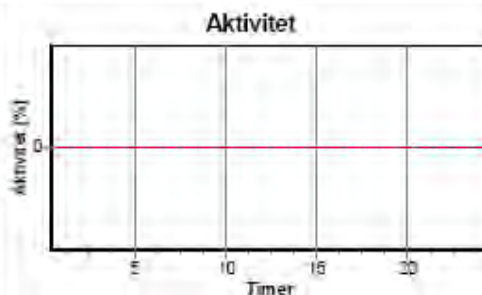
Typebetegnelse: NA
 Datafil: NA
 Luftrener aktiv fra dag: dag 1

Ammoniak/Lugt

Ammoniak model	--	
CO2-koefficient	--	0,00000
Temperaturkoefficient	--	0,00000
Vpe-koefficient	--	0,00000
Ventilationskoefficient	--	0,00589
Lugtmodel	--	
CO2-koefficient	--	0,00000
Temperaturkoefficient	--	0,00000
Vpe-koefficient	--	0,00000
Ventilationskoefficient	--	0,00000

Datafil: 090306 - smågrise

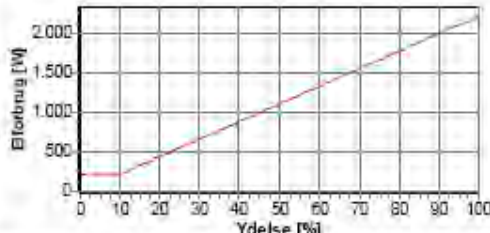
Aktivitet

Statistik

	Timer	Procent		Timer	Procent
Staldtemperatur > setpunkt	2821	10,7	CO2 - koncentration > 3000 ppm	22	0,1
Staldtemperatur < setpunkt	809	3,3	Indenders NH3-koncentration > 25 ppm	0	0,0
Relativ fugt > setpunkt	2333	9,5	Max temperatur overskridelse	°C	9,7
Relativ fugt < setpunkt	8701	27,2	Max temperatur underskridelse	°C	4,7
Temperature > setpunkt - køling	2380	9,7	Max overskridelse relativ fugt	%	25,0
Fugtighed < setpunkt - befugtning	8701	27,2	Max underskridelse relativ fugt	%	38,6
Max staldtemperatur	°C	28,3	Max overskridelse CO2-koncentration	Vppm	213
Min staldtemperatur	°C	17,8	Max CO2 koncentration	Vppm	3213
Max relativ fugt	%	85,0	Max NH3-konc. før luftrener	Vppm	17,5
Min relativ fugt	%	28,1	Max NH3-konc. efter luftrener	Vppm	1,0
Max staldtemperatur med køling	°C	--	Max lugtemission før luftrener	QUe/h	0,0
Min relativ fugt med befugtning	%	--	Max lugtemission efter luftrener	QUe/h	0,0
Max ventilation	m ³ /h	16435	Ammoniakemission pr dyr	kg	0,010
Max varmeeffekt	kW	13,3	Lugtemission pr dyr	OUe	0,00
Max varmebehov til befugtning	kW	0,0			
Max køleeffekt	kW	0,0			

		Staldvent 5.0		Dato 06-03-2009			
		Slagtesvin		Klokkeslæt 14:06:43			
		Simulering 1		Projekt nr			
				Seregner ..... KAL			
				Side 1/2			
Identifikation			Produktion				
Navn	Rejsby 8		SVIN	start	start	slut	slut
Gade/Vej			Slagtesvin	stk	kg	stk	kg
Post Nr.				404	30,0	404	110,0
By			Produktion	Hold	Dage pr hold	74	
Telefon			Temp. kurve	7	Dage mellem hold	3	
Fax			Bygningsafsnit ...				Slagtesvin
E-mail			Bygningstype				Svinestald
Projekt			Klima				
Filenavn			Vpe model : Strøm / Feenstra	start	slut		
Staldklima			Fugtigt	Staldtemperatur	°C	21,0	19,0
Fordampningsfaktor			0,90	Relativ fugtighed	%	60,0	70,0
Anden fugtkilde			0,00	Antal Vpe	kW	50,1	107,8
Anden varmekilde			0				
Ventilationssystem			Kontrolsystem				
Max ventilation	m ³ /h	40018					
Min ventilationsydelse start	%	6,0					
Min ventilationsydelse slut	%	12,0					
El-forbrug ved max ydelse	W	2223					
Specifik ventilationsydelse	m ³ /Wh	16,0					
Minimum elforbrug	%	10,0					
Fugtstyring Ja/Nej	--	Ja					
CO2-styring Ja/Nej	--	Ja					
Setpunkt CO2-styring	Vppm	3000					
Regulerings prioritet	--	CO2					
Samlet elforbrug	kWh	19788	Regulering ..... Spændingsregulering med følgestyring				
Varmesystem			Produktionsperiode				
Max varmeeffekt	kW	20,4	Referencenår	TryRef			
Varmetilførsel op til x% af max vent	%	40,0	Start uge	1			
Direkte forbrænding	--	Nej	Slut uge	156			
Varmepåvinding Ja/Nej	--	Nej	Driftstimer i perioden	h	25200		
Varmevekslereffektivitet	%	0,0	Udetid i perioden	h	1008		
Max luftmængde gennem veksler	m ³ /h	0,0	Samlet driftstid i perioden	h	28208		
Luft bypass	%	0,0	Antal hold i perioden	--	14,19		
Varmebehov total	kWh	100656	Varmeforbrug pr dyr	kWh	17,58		
Varmetilførsel anden varmekilde	kWh	0	Elforbrug pr dyr	kWh	3,45		
Varmepåvinding	kWh	0					
Varmetilførsel ekstern	kWh	100656					
Samlet varmetilførsel	kWh	100656					
Køling/befugtning							
Kølesystem	Spray-køling		Samlet vandforbrug til køling	kg	0		
Temperatur-setpunkt køling	°C	0,0	Max spray-mængde	kg/h	0,0		
Max tilladelig fugt i staldluft	%	0,0	Samlet kuldeydelse	kWh	0		
Max tilladelig udefugt efter opfugt	%	0,0	Max køleeffekt	kW	0,0		
Max vandforstøvning	kg/h	0,0	Antal timer med køling aktiv	h	0		
Befugtningssystem	Spray		Samlet vandforbrug til befugtning	kg	0		
Setpunkt staldfugtighed	%	0,0	Max vandforbrug til befugtning	kg/h	0,0		
Min. temperatur med befugtning	°C	0,0	Ekstra varmebehov til befugtning	kWh	0		
Min. temp. for anvendelse af befugtning			Max varmebehov med befugtning aktiv	kW	0,0		
			Antal timer med befugtning aktiv	h	0		
Staldvent 5.0 Copyright © 2004 Danish Energy Technology / DVF-Forskningscenter Bynholm							

Staldvent 5.0

Slagtesvin
Simulering 1

Dato 06-03-2009
 Lukkeslæt 14:08:43
 Projekt nr .....
 Beregner ..... KAL
 Side 2/2

Luftrensning

Max luftmængde gennem luftrener	m ³ /h	40018
Reduktionsgrad ammoniak	%	100,0
Min ammoniakconc. efter luftrener	Vppm	1,0
Reduktionsgrad lugt	%	0,0
Minimum lugtkonc. efter luftrener	Q _{Ue} /m ³	0,0
Luftmængde i simuleringsperiode	m ³	3,52E+08
Luftmængde gennem luftrener	m ³	3,52E+08
Luftmængde udenom luftrener	m ³	0,00E+00
Luftandel gennem luftrener	%	100,0
Ammoniakemission uden luftrener	kg	3038
Ammoniakemission med luftrener	kg	260
Ammoniakreduktion	%	91,77
Max lugtemission uden luftrener	Q _{Ue} /h	0
Max lugtemission med luftrener	Q _{Ue} /h	0
Lugtreduktion	%	0,00

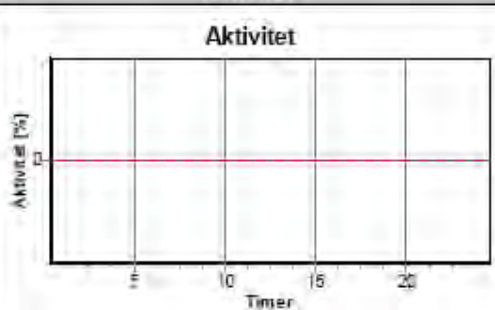
Typebetegnelse: NA
 Datafil: NA
 Luftrener aktiv fra dag: dag 1

Ammoniak/Lugt

Ammoniak model	--	
CO ₂ -koefficient	--	0,00000
Temperaturkoefficient	--	0,00000
Vpe-koefficient	--	0,00000
Ventilationskoefficient	--	0,01121
Lugtmodel	--	
CO ₂ -koefficient	--	0,00000
Temperaturkoefficient	--	0,00000
Vpe-koefficient	--	0,00000
Ventilationskoefficient	--	0,00000

Datafil ..... 080306 - slagtesvin

Aktivitet

Statistik

	Timer	Procent		Timer	Procent
Staldtemperatur > setpunkt	3809	14,3	CO ₂ - koncentration > 3000 ppm	35	0,1
Staldtemperatur < setpunkt	1319	5,2	Indendørs NH ₃ -koncentration > 25 ppm ..	0	0,0
Relativ fugt > setpunkt	3560	14,1	Max temperatur overskridelse	°C	8,8
Relativ fugt < setpunkt	8468	33,8	Max temperatur underskridelse	°C	3,1
Temperatur > setpunkt - køling	3276	13,0	Max overskridelse relativ fugt	%	20,4
Fugtighed < setpunkt - befugtning	8468	33,8	Max underskridelse relativ fugt	%	40,3
Max staldtemperatur	°C	28,3	Max overskridelse CO ₂ -koncentration	Vppm	167
Min staldtemperatur	°C	17,3	Max CO ₂ koncentration	Vppm	3197
Max relativ fugt	%	83,8	Max NH ₃ -conc. før luftrener	Vppm	32,8
Min relativ fugt	%	27,4	Max NH ₃ -conc. efter luftrener	Vppm	1,0
Max staldtemperatur med køling	°C	--	Max lugtemission før luftrener	Q _{Ue} /h	0,0
Min relativ fugt med befugtning	%	--	Max lugtemission efter luftrener	Q _{Ue} /h	0,0
Max ventilation	m ³ /h	40018	Ammoniakemission pr dyr	kg	0,044
Max varmeeffekt	kW	20,4	Lugtemission pr dyr	Q _{Ue}	0,00
Max varmebehov til befugtning	kW	0,0			
Max køleeffekt	kW	0,0			